

ระบบหน่วยเสียงในภาษาไทยคำ หน้บ้านน้าพ่านาค

คำบสเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน

จังหวัดเลย

ปริญญานิพนธ์

ของ

ชาคริต อนันทรวัน

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท ๑๑ พระโขนง กรุงเทพฯ ๑๐ ๓๑๒ ๑๖๗๕. ๓๑๑๖๐๕๑

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ชันวาคม ๒๕๒๑

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ระบบหน่วยเสียงในภาษาไทยคำ หมู่บ้านนาป่าหนาด
ตำบลเขาแก้ว อำเภอยะบะ
จังหวัดเลย

บทคัดย่อ

ของ

ชาคริต อนันทรวิวัฒน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ธันวาคม 2521

ระบบหน่วยเสียงในภาษาไทยคำ หมู่บ้านนาป่าหนาด

ตำบลเขาแก้ว อำเภอยะรัง

จังหวัดเลย

ปริญญานิพนธ์เรื่องนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระบบหน่วยเสียงภาษาไทยคำ หมู่บ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอยะรัง จังหวัดเลย ในเรื่องลักษณะและคุณสมบัติของเสียง ฐานที่เกิดของเสียง จำนวนหน่วยเสียง การปรากฏของหน่วยเสียงในพยางค์ รูปแบบของพยางค์ และรวบรวมคำโดยจำแนกประเภทตามความหมาย ในการวิจัยใช้ผู้ออกภาษา 3 คน อายุระหว่าง 50 – 65 ปี

ได้ผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

พยัญชนะเดี่ยวมี 19 หน่วยเสียง คือ /p, t, k, ph, th, kh, ʔ, b, c, f, s, h, m, n, ɲ, ɕ, l, w, y / ปรากฏต้นพยางค์ได้ทั้งหมด ปรากฏในตำแหน่งท้ายพยางค์ได้ 9 หน่วยเสียง คือ / p, t, k, m, n, ɲ, w, y /

พยัญชนะผสมมี 1 หน่วยเสียง คือ /kw/ ปรากฏได้เฉพาะต้นพยางค์ เท่านั้น

สระเดี่ยว มี 18 หน่วยเสียงคือ / i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:, a, a:,

o, o:, ɔ, ɔ:, u, u:, ɤ, ɤ:, ɔ, ɔ:/ สระสั้น 9 หน่วยเสียง สระยาว 9 หน่วยเสียง

สระผสมมี 7 หน่วยเสียง คือ / ia, i:a, ɤa, ɤ:a, ua, u:a, ɤ:o /

สระผสมเสียงสั้น 3 หน่วยเสียง สระผสมเสียงยาว 4 หน่วยเสียง

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ มี 5 หน่วยเสียง

รูปแบบของพยางค์มี 7 รูปแบบ

คำและความหมายของคำจำแนกไว้ 3 ประเภท

THE PHONEMIC SYSTEM OF THAI DAM DIALECT

MUBAN NAPANAT, TAMBON KHAO KAE0,

AMPHOE CHILANG KHAN,

CHANGWAT LOEI.

AN ABSTRACT

BY

CHAKRIT ANUNTRAWAN

Presented in partial fulfillment of the requirements

for the Master of Education degree

at Srinakharinwirot University

December 1978

THE PHONEMIC SYSTEM OF THAI DAM DIALECT

MUBAN NAPANAT, TAMBON KHAO KAE0,

AMPHOE CHIANG KHAN,

CHANGWAT LOEI.

The purpose of this thesis was to study the phonological system of Thai Dam dialect in Muban Napanat, Tambon Khao Kaeo, Amphoe Chaing Khan, Changwat Loei. The following topics were studied : manner of articulation, place of articulation, number of phonemes, distribution of phonemes, type of syllabic - structure, and a number of words classified by their meanings. Three informants between the age of 50 - 65 years were consulted.

The findings of this study are as follows

There are nineteen simple consonant phonemes /p, t, k, ph, th, kh, ʔ, b, c, f, s, h, m, n, ɲ, ɳ, l, w, y /, all of which occur in initial position, but only nine / p, t, k, m, n, ɲ, w, y / can occur in final position.

There is one consonant cluster /kw/. It occurs initially only.

There are eighteen simple vowel phonemes /ɪ, i, e, e:, ɛ, ɛ:, a, a:, ɔ, ɔ:, o, o:, u, u:, ɤ, ɤ:, ə, ə:/, nine are short and nine are long.

There are seven diphthongs /ɪa, ɪ:a, ɤa, ɤ:a, ua, u:a, ɛ o /, three are short and four are long.

There are five tones, seven types of syllabic - structure, and three kinds of content words classified by their meanings.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิติไถ่พิจารณาปริญญาบัตรฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ได้ “ ”

.....ประธาน
นาย ธีระเกียรติ วรรณกุล กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี โดยได้รับความช่วยเหลืออย่างดีจาก อาจารย์ ดร.ประพาศน์ พลทธิประภา ประธานกรรมการ ฯ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ โมรี ชื่นสำราญ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ท่านทั้งสองได้ให้ข้อคิด ข้อเสนอแนะ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องปริญญานิพนธ์ ด้วยความเมตตา กรุณา และเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

อาจารย์ธีรพันธ์ เหลืองทองคำ ได้ให้การอบรมความรู้ในการวิจัยภาษาเชิง สัทศาสตร์ เป็นเบื้องต้นจนผู้วิจัยมีความสามารถในการออกภาคสนาม และวิเคราะห์เสียง ของภาษาไทย

อาจารย์เจอรี่ เกย์นี่ ได้ให้คำแนะนำ และให้ยืมเอกสารเกี่ยวกับภาษาไทย, ไชงคำ

คุณทินวัฒน์ นาคชุ่ม ได้ช่วยทำแผ่นภาพคลื่นเสียงวรรณยุกต์ให้อย่างดี

คุณวิภากร ศรีอรุณจันทร์ และสามี คุณโกศล ชมวงศ์ ได้ให้ความช่วยเหลือพา ผู้วิจัยไปหมู่บ้านนาป่าหนาด และให้อาหารที่พักอาศัยขณะออกเก็บข้อมูล

คุณอำ ชอนเต็ม คุณกลมไพศุณย์ คุณศรีนวล ชอนเปี้ยมุง ได้ช่วยเหลือเป็นผู้บอก ภาษาที่คิดตลอดมา

อาจารย์วงศ์เดือน สุขบาง อาจารย์พรพิมล อ่อนสี ได้กรุณาเป็นผู้ดำเนินการใช้ ขอทดสอบมาตรฐานจนสำเร็จลงด้วยดี

ผู้ที่เอ่ยนามมานี้ และเพื่อนที่ไม่ได้เอ่ยนาม ได้มีส่วนช่วยให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี ผู้วิจัยจดจำความดีนี้ไว้ตลอดไป

ชาคริต อนันทรวัน

25 ธันวาคม 2521

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	บทนำ 1
	กฎมูหลัง 1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า 10
	X ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า 10
	X ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า 11
	นิยามศัพท์เฉพาะ 11
	ข้อตกลงเบื้องต้น 12
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 13
	/ สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า 17
๔2	วิธีดำเนินการวิจัย 19
	การดำเนินการค้นคว้า 19
	กลุ่มตัวอย่าง (ผู้ออกภาษา) 19
	เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า 20
	วิธีเก็บและรวบรวมข้อมูล 23
	การวิเคราะห์ข้อมูล 23
3	ผลการศึกษาค้นคว้า 25
	ตอนที่ 1 หน่วยเสียงพยัญชนะ 26
	ตอนที่ 2 หน่วยเสียงสระ 38
	ตอนที่ 3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ 49
	ตอนที่ 4 ลักษณะโครงสร้างของพยางค์ 59
	ตอนที่ 5 คำและความหมาย 63
	5.1 คำภาษาไทยคำกับภาษาไทยกรุงเทพ ฯ ความหมาย
	เดียวกันแต่ใช้คำต่างกัน 63

	5.2 คำในภาษาไทยคำกับภาษาไทยกรุงเทพ ฯ ใช้คำ	
	เดียวกัน แต่ความหมายต่างกันแบบตรงข้าม	
	แคบเข่า กว้างออก	79
	5.3 คำที่มีใช้เฉพาะในภาษาไทยคำไม่ปรากฏใช้ใน	
	ภาษาไทยกรุงเทพ ฯ	82
4	สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	87
	บรรณานุกรม	93
	ภาคผนวก	97

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	หน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยวในภาษาไทยคำ	26
2	หน่วยเสียงสระเดี่ยวในภาษาไทยคำ	38
3	หน่วยเสียงสระผสมในภาษาไทยคำ	45
4	เปรียบเทียบลักษณะวรรณยุกต์ภาษาไทยคำ	55

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ชนชาติไทยเป็นชนชาติใหญ่ ที่มีภาษาและวัฒนธรรมเป็นของตนเองอันยาวนานนับเป็นพันปีล่วงมาแล้ว ดังที่ วิลเลียม คลิฟตัน คอคค์ กล่าวไว้ว่า

ชนชาติไทยในถิ่นเดิมซึ่งลี้ลับอยู่ในเวลานี้ ถ้าจะนำมากล่าวก็คงเป็นเรื่องน่ารู้เรื่องหนึ่ง ชนเหล่านี้มีภูมิลำเนาอยู่ในถิ่นซึ่งตามภูมิศาสตร์เรียกว่า มณฑลที่ต่อพรมแดนฝ่ายเหนือของไทยขึ้นไป คือมณฑลเสฉวนตอนใต้ และมณฑลไกวเจาทางตอนตะวันออก - เฉียงใต้แห่งประเทศจีน ที่จริงชนชาติไทยซึ่งถนัดตามภูมิศาสตร์แล้ว มีภูมิลำเนากว้างใหญ่มาก และอยู่ในเขตการปกครองแห่งรัฐบาลถึง 4 รัฐบาล คือ รัฐบาลไทย รัฐบาลอังกฤษในเขตพม่า และอินเดียน รัฐบาลจีนในเขตมณฑลฝ่ายใต้ และรัฐบาลฝรั่งเศสในเขตแคว้นลาว และตังเกี๋ย (คลิฟตัน คอคค์ 2505 : 1)

ชนชาติไทยที่มีภูมิลำเนาต่างที่ ต่างถิ่นกันนั้น มีชื่อเรียกต่าง ๆ กันตามสภาพภูมิศาสตร์ และเครื่องแต่งกาย ไทคำเป็นชนกลุ่มใหญ่กลุ่มหนึ่ง มีเป็นจำนวนมากในตอนเหนือของเวียดนาม ดังที่ ไฮเดนฟาเดน (Seidenfaden) รายงานไว้ว่า

ไทคำเป็นพวกเดียวกับไทขาว และไทยแดงเป็นสาขาใหญ่ของกลุ่มผู้ไทย ของชาติไทยที่ถูกเรียกว่า ขาว คำ และแดง เรียกจากสีของเสื้อพื้นบ้านของผู้หญิง ศูนย์กลางของพวกนี้คือ เมืองแถน หรือถิ่น 'เมืองพักทองมหัสจรรย์' ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของราชอาณาจักรลาว ไทคำชอบอาศัยอยู่ตามหุบเขา (Valley) ตอนเหนือของแม่น้ำคำ เรียกว่าเมืองลา (La) ระยะสูงประมาณ 800 เมตร เป็นที่ตั้งรกรากอันสำคัญ ที่นี้จะมีชายไทคำอาศัยประมาณ 100,000 คน มีไทคำอยู่ในบินตู (Binh Lu) โอลนง (Olhong) โท (Tho) ปากฮา (Pakha) และมีมากในหัวพันห้า (Hua Phan Ha) และลงมาทางใต้ของประเทศลาวปัจจุบันในจังหวัดคำมวน คำกด

(Kham muan - Kham kot) มีผู้ไทยกลุ่มใหญ่กลุ่มเดียวกันนี้อาศัยในประเทศสยาม
ก็มี ในจังหวัดนครพนม และจังหวัดสกลนคร

พวกไทคำปกติอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่สูง ไทคำมีความขยันขันแข็งน้อยกว่าเวียตนาม แต่
ขยันกว่าไทขาว ไทคำบางครอบครัวอยู่บ้านทำควยตึก บางบ้านก็ได้รับอิทธิพลจาก
เวียตนาม คือ ปลุกบ้านติดกับพื้นดิน บ้านที่สร้างเป็นตึกกว้างและมีหลายห้อง หมู่บ้าน
ทั่วไปล้อมด้วยรั้วไม้ไผ่ ไทคำแต่งกายคล้ายไทขาว แต่ผู้อยู่ในเมืองฮาเกียง
(Hagiang) ได้รับอิทธิพลการแต่งกายบางส่วนจากจีน ที่เมืองปักฮา (Pakha)
แต่งกายคล้ายเมี้ยว เป็นต้น

ไทคำเป็นผู้มีความกรุณามาก ใจดี อารมณ์อ่อนไหวง่าย บ้านสะอาด โดยปกติพวกนี้
มีความสะอาดพอควร ประเพณีไทคำคล้ายคลึงกับไทขาว ในเดือนกันยายนมีวันถือ
3 วัน มีการขับร้อง (Kin lua Khao) ระหว่างนี้ห้ามคนแปลกหน้าเข้าไปในหมู่
บ้าน เดือนธันวาคมมีพิธีเลี้ยงผี (Kin chien, kin bang) ไทคำ ไทขาว ชอบ
งานเอ็กเกริกใหญ่โต เช่นเดียวกับชาวไทยทั่วไป ไทคำไม่มีประเพณีเกี่ยวข้องกับ
ศาสนาพุทธ ภาษาไทคำ เป็นภาษาเข้าใจง่ายอย่างภาษายวน (เชียงใหม่) แบบ
ภาคเหนือของไทย (Seidenfaden. 1964 : 73 - 74)

ศาสตราจารย์เกดเนย์ (Gedney) ได้เคยศึกษาเปรียบเทียบภาษาไทคำ ไทขาว
และไทยแดง กับไทยสยาม (ภาษาไทย) ได้รายงานเกี่ยวกับชาวไทคำทางตอนเหนือของ
เวียตนามว่า "ศูนย์กลางส่วนใหญ่ของชาวไทคำอยู่ที่เมืองซอนลา (Sonla) ในเวียตนาม
ต่อจากทางทิศใต้ของเขตพวกไทขาว เมืองนี้เรียกว่า เมืองลา ในภาษาไทคำ คนละภาษา
ในแถบนี้ เรียกว่า ไคคำ หรือไคล่า" (Gedney. 2507 : 3)

ไทคำเป็นไทยพวกหนึ่งซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในตอนเหนือของเวียตนาม และลาว ในประเทศ
ไทยก็มีไทคำ ซึ่งอดีตได้อพยพมาจากภาคเหนือของลาว ดังที่พระยาอนุมานราชชนก กล่าวว่า

พวกผู้ไทยแบ่งออกเป็นผู้ไทยขาว ผู้ไทยแดง ผู้ไทยดำ และผู้ไทยลาย ซึ่งตั้งชื่อเอา
สีเสื้อผ้าที่นุ่งห่ม พวกผู้ไทยที่มีอยู่ในภาคอีสานคงเป็นพวกผู้ไทยดำ พวกโง้ง หรือ
ทรงดำ (นุ่งกางเกงดำ) ที่มีอยู่แถวจังหวัดราชบุรี เพชรบุรี ก็เห็นจำพวกผู้ไทยดำ

คล้ายเหมือนกัน คำของญไทย มีเสียงส่วนมากใกล้เคียงพวกพวน ซึ่งน่าจะเป็นพวกญไทยพวกหนึ่ง (พระยาอนุมานราชชน 2516 : 93)

จากหลักฐานที่กล่าวมานี้แสดงให้เห็นว่า ไทคำเป็นคนไทยกลุ่มใหญ่กลุ่มหนึ่งของชนชาติไทย ด้วยเหตุผลทางการเมืองบางประการ ไทคำจึงอพยพย้ายถิ่นฐานเข้ามาในประเทศไทย และกระจัดกระจายไปอยู่ตามที่ต่าง ๆ และถูกเรียกชื่อว่า ชังคำ หรือทรงคำบ้าง ประวัติการอพยพก็มีหลายครั้งหลายครา ตั้งแต่สมัยพระเจ้าตากสินมหาราช พ.ศ. 2322 จนถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พ.ศ. 2430 ดังปรากฏตามที่ สิริ พึ่งเกษ ได้กล่าวไว้ว่า

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยาธรรมมา (สมบุญ) ยกกองทัพขึ้นไปปราบหัวเมืองฝ่ายเหนือ จนถึงนครหลวงพระบาง เมื่อ พ.ศ. 2378 แล้วก็ขึ้นไปจนถึงเมืองแก่ง จับชาวลาพวน ชาวชังคำ แล้วกวาดต้อนเอาชาวเมืองแก่ง ส่วนมากเป็นไทคำ (ไทชังคำ) ลงมากรุงเทพฯ แล้วพระองค์จึงโปรดเกล้าฯ ให้เชลยที่จับมาไปตั้งหลักแหล่งทำมาหากิน ณ เมืองเพชรบุรี จากนั้นไทคำหรือชังคำก็ได้อพยพเคลื่อนย้ายไปอีกหลายจังหวัด เช่น ราชบุรี สุพรรณบุรี นครปฐม กาญจนบุรี นครสวรรค์ พิจิตร พิษณุโลก ฯลฯ กล่าวกันว่าไทคำเหล่านี้ล้วนไปจากเพชรบุรีทั้งสิ้น เพราะต้องการอพยพกลับมาบุญมี แต่เดินทางกลับไม่ถึงมาบุญมีของตน จึงตั้งหลักแหล่งไปตามทางที่เดินทางไป (สิริ พึ่งเกษ 2519 : 40 - 49)

จากการค้นคว้าเรื่อง คติชนวิทยาเกี่ยวกับไทคำของชาคริต อนันทราวัน พบว่า

หมู่บ้านไทคำ ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย อพยพมาจากลาวในสมัยรัชกาลที่ 5 ในระยะนั้นมีชื่อมารูกราณเมืองเชียงขวาง เมืองแก่ง เมืองไล เมืองลอ รัชกาลที่ 5 ได้ส่งพระยาบุญ (เจ้าพระยาภูธราภัย) ไปติดต่อแลกแล้วกวาดเอาราชฎมา จากเมืองเชียงขวาง เชียงคำ ลงมาทางเมืองหลวงพระบาง มีผู้คนที่นี่ตายประมาณสามหมื่นคน ซึ่งเชื่อกันว่า เกิดจากธาตุกระดูกของยัศโศกเกิดจากอุบาทว์ขึ้น (ตามประวัติศาสตร์) กล่าวว่า เป็นไข้มาเลเรีย และอหิวาต์แล้วเคลื่อนลงมาทางน้ำพื้แสนชั้น

นำอั้งปากคาย ลงมาถึงเมืองพิชัย เมืองอินทร์ เมืองพรม (ลพบุรี) ราษฎรได้เบิก
เครื่องนุ่งห่ม อาหารการกินจากรัชกาลที่ 5 ถึง 3 ปี ซึ่งในช่วงนี้ฝรั่งเศสได้ปกครอง
ลาวแล้ว (พ.ศ. 2436) ราษฎรที่กวาดต้อนอพยพมา จึงบุกเบิกที่ทำไร่ ทำนาที่
สนามแจง (บ้านหมี่ ลพบุรี) อยู่เป็นเวลา 8 ปี ทางฝ่ายฝรั่งเศสสั่งให้ขุนประเทศ
ของเวียงจันทร์ มาตามราษฎรไตคำ เมื่อถูกกวาดต้อนกลับมาถึงหล่มสัก พวกไตคำ
ไม่ยอมไปกับขุนประเทศ จึงพักอยู่ที่บ้านห้วยปูน ตำบลน้ำค้อ ซึ่งที่นั้นมีแสนพรมปักคี่
ปกครองอยู่จึงขออาศัย และมีนายร้อยนายกองคุมครองอยู่ด้วย แสนพรมปักคี่ทำ
ราชการกับพระยาพานทอง เจ้าคุณหล่มสัก ต่อมาพวกฝรั่งเศสใช้คนให้มาตามพวก
ไตคำอีก คนแก่ส่วนหนึ่งก็อยากกลับ ส่วนคนที่เกิดใหม่ก็ไม่อยากย้ายไปจากถิ่นเดิม
จึงอยู่หล่มสักต่อไป เมื่อพวกไตคำบางส่วนที่กลับไปบ้านเดิมแล้วก็อยู่ไม่ได้ จึงคิด
จะกลับไปหล่มสักอีก แต่พอข้ามโขงมาถึงเชียงคานก็ปักหลักอยู่ (เข้าใจว่าอพยพ
มาครั้งนี้มีพวกใหม่ติดตามหนีกการปกครองของฝรั่งเศสเข้ามาอีก) มีพระยาศรีสังฆราช
(เจ้าเมืองเชียงคานเป็นหัวหน้า) บอกให้ราษฎรไตคำที่อพยพมาไปบุกเบิกทำไร่นา
ทั้งบ้านเรือนที่คงป่าหนาด ต่อมาจึงตั้งชื่อหมู่บ้านว่า หมู่บ้านนาป่าหนาด (ชาคริต
อนันทรวัน 2521 : 15 - 16)

ไตคำในหมู่บ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย จึงมีด้วย
เหตุดังกล่าว ภาษาไตคำนี้ต่อไปอาจจะถูกอิทธิพลของภาษาอีสานครอบคลุม และสูญไปในที่สุด
จึงควรที่จะวิเคราะห์เก็บรวบรวมไว้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษารากเหง้าถิ่นต่อไป และเป็น
ประโยชน์ต่อการสืบหาภาษาไทยถิ่นเดิม ทั้งนี้เพราะเหตุว่า "ภาษาพูดที่ใช้ในกลุ่มชนหนึ่ง
จะเปลี่ยนแปลงไปตามเงื่อนไขของเหตุการณ์ และสิ่งแวดล้อม และถ้าแยกกลุ่มไปอยู่ต่างหาก
ภาษาก็ยิ่งผิดเพี้ยนไปมากจนอาจจะพูดกันไม่เข้าใจ อาจกลายเป็นอีกภาษาถิ่นหนึ่งก็ได้"
(พระยาอนุมานราชชน 2517 : 52 - 53)

ดังได้กล่าวไว้แต่แรกว่า ชนชาติไทยเป็นชนชาติใหญ่ ดังนั้นจึงมีผู้พูดภาษาไทยในอาณา
บริเวณกว้างขวาง แบ่งเป็นกลุ่ม ๆ ดังที่ วิไลวรรณ ชนิษฐานันท์ กล่าวว่า

ภาษาไทยมีผู้พูดกันในอาณาบริเวณตั้งแต่จีนตะวันตกเฉียงใต้ จนถึงแหลมมลายู เช่น ใน

มณฑลกว๋างสี ยูนนาน ประเทศเวียดนาม พม่า อินเดียบ ส่วนในประเทศไทย และ
ลาวภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ นอกจากนี้ก็มีคนไทยกลุ่มอื่น ๆ แยกย้ายกระจาย
ไปตามถิ่นต่าง ๆ และเรียกตัวเองด้วยชื่อต่าง ๆ กัน เช่น ไท ย้อ แส็ก ลื้อ ไทคำ
ไทขาว ฉาน ไท มุง ไป๋อ้าย เป็นต้น ศาสตราจารย์ ฟัง ไกว ลี (Fang Kuei Li)
นักภาษาศาสตร์ ชาวอเมริกันเชื้อชาติจีน ได้เสนอแบ่งกลุ่มภาษาในตระกูลไต ออก
เป็นสามสาขา โดยใช้ศัพท์ และวิวัฒนาการของเสียงเป็นมาตรฐานในการแบ่ง คือ
สาขาเหนือ ประกอบด้วยภาษาไทยถิ่นที่อยู่ทางตอนใต้ของจีน คือภาษาถิ่น วูมิง
เทียนเซา ไป๋อ้าย เซียนเซียง สาขากลาง เป็นภาษาไทยถิ่นในเวียดนามเหนือ
และแถวพรมแดนติดต่อกับประเทศจีน มีภาษาไทขาว ไทคำ ไท มุง ลุงเซา เทียนเปา
ยุงซุน สาขาตะวันตกเฉียงใต้ ประกอบด้วยภาษาในประเทศไทย ลาว พม่า อินเดียบ
เวียดนาม (วิไลวรรณ ไข่มุกขนานต์ 2519 : 1 - 2)

วิรุพรัถน์ ใญ่นุ่น ได้กล่าวถึงความสำคัญของกฎเกณฑ์ภาษาถิ่นไว้ว่า

การศึกษาภาษาถิ่นไทยมีความสำคัญในการสืบหาประวัติความเป็นมาของภาษาไทย และ
ลักษณะของภาษาไทยดั้งเดิม ในปัจจุบันนี้เราจะเริ่มศึกษาภาษาถิ่น ด้วยการศึกษาค้น
ลักษณะของภาษาถิ่น แต่ละถิ่นเสียก่อน แล้วจึงนำความรู้เกี่ยวกับลักษณะของภาษาถิ่น
มา ศึกษาเปรียบเทียบกัน เพื่อสืบหาประวัติความเป็นมาของภาษา และลักษณะของ
ภาษาไทยดั้งเดิมอีกทีหนึ่ง (วิรุพรัถน์ ใญ่นุ่น 2513 : ๓)

ฉันทส ทองช่วยก็ได้กล่าวในทำนองเดียวกันนี้ว่า "ควรศึกษาค้นคว้าภาษาของชนกลุ่ม
น้อยกลุ่มอื่น ๆ ที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย ให้แพร่หลายยิ่งขึ้น มีภาษาของพวกเขา เขมร ภาษาจีน
และภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ เป็นต้น" (ฉันทส ทองช่วย 2519 : 161)

การศึกษาภาษาถิ่นไทย ตามแนวภาษาศาสตร์นี้ได้มีทั้งชาวต่างประเทศ และชาวไทย
ศึกษาไว้บ้างแล้ว โดยเฉพาะเขตกาศอีสานของไทย และใกล้เคียง เช่น วิรุพรัถน์ ใญ่นุ่น
(วิรุพรัถน์ ใญ่นุ่น 2513 : 205 หน้า) ได้ศึกษาระบบหน่วยเสียงในภาษาถิ่นเพชรบูรณ์
(เฉพาะคำบล่หล่มสัก อำเภอลหล่มสัก) ซอนกลิ่น พิเศษสลกกิจ (ซอนกลิ่น พิเศษสลกกิจ
2517 : 210 หน้า) ได้ศึกษาหน่วยเสียงภาษาอุบลราชธานี เชียงใหม่ และสงขลา เทียบกับภาษา

กรุงเทพ ฯ

ชลิดา รินพรหม (ชลิดา รินพรหม 2520 : 209 หน้า) ได้ศึกษาระบบหน่วยเสียงในภาษาถิ่นโคราช วิไลวรรณ ชนิษฐานันท์ (วิไลวรรณ ชนิษฐานันท์ 2519 : 123 หน้า) ได้ศึกษาภาษาแสด ในจังหวัดนครพนม และ (วิไลวรรณ ชนิษฐานันท์ 2520 : 109 หน้า) ภาษาถิ่นผู้ไทยเป็นต้น นอกจากนี้ภาคอื่น ๆ ของไทย และนอกเขตการปกครองของประเทศไทยก็มีผู้ศึกษาภาษาถิ่นไทยอีกหลายท่าน แต่ถึงกระนั้นการศึกษภาษาถิ่นไทยก็ยังไม่กว้างขวาง และก้าวหน้าเท่าที่ควร

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าจังหวัดเลย เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีภาษาพูดต่างไปจากจังหวัดอื่น ๆ ในเรื่องความแตกต่างของเสียงสูงต่ำ ยิ่งไปกว่านั้นในบางท้องถิ่นยังมีชนกลุ่มน้อยที่มีภาษาพูดเป็นลักษณะของตนเอง เช่น พวกไทดำในหมู่บ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ซึ่งมีความหมายแตกต่างกับภาษาในจังหวัดเลย ทั้งด้านระบบวรรณยุกต์ พยัญชนะ และสระบางเสียง ด้วยเหตุนี้ภาษาไทดำ จึงมีความแตกต่างไปจากภาษาในจังหวัดเลย ที่น่าสนใจศึกษาค้นคว้าตามประวัติการอพยพของชาวไทดำ ที่ได้กล่าวมาแล้วแสดงให้เห็นว่าไทดำในจังหวัดเลยมีความสัมพันธ์กับลาวโซ่งในจังหวัดเพชรบุรี และไทดำในภาคเหนือของลาว และเวียดนาม และบางส่วนทางตอนใต้ของประเทศจีน ผลการวิจัยนี้อาจจะเป็นหลักฐานทางภาษาศาสตร์ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างลาวโซ่งกับไทดำดังที่กล่าวมาแล้ว

จังหวัดเลย เป็นจังหวัดหนึ่งอยู่ทางตอนเหนือของภาคอีสานของไทย ตั้งอยู่ติดกับแม่น้ำโขง อันเป็นพรมแดนระหว่างไทยกับลาว มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดอื่น ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	จดแม่น้ำโขง (แบ่งพรมแดนไทย - ลาว)
ทิศใต้	จดจังหวัดขอนแก่น ชัยภูมิ เพชรบูรณ์ และพิษณุโลก
ทิศตะวันออก	จดจังหวัดอุดรธานี และหนองคาย
ทิศตะวันตก	จดจังหวัดอุตรดิตถ์ และประเทศลาว

แบ่งการปกครองออกเป็น 9 อำเภอ และ 1 กิ่งอำเภอ คือ

1. อำเภอเมืองเลย	2. อำเภอวังสะพุง
3. อำเภอเชียงคาน	4. อำเภอท่าลี่
5. อำเภอปากชม	6. อำเภอภูเรือ

7. อำเภอคำชะอี

8. อำเภอภูกระดึง

9. อำเภอนาแห้ว

10. กิ่งอำเภอนาคู

ประวัติจังหวัดเลย

ความเป็นมาของจังหวัดเลยไม่มีหลักฐานสืบย้อนไปได้ไกลนัก ส่วนภาษาและสำเนียงพูดคล้ายกับภาษาล้านช้าง และหลวงพระบางมาก อย่างไรก็ตามเข้าใจกันว่าบริเวณที่ตั้งจังหวัดปัจจุบันนี้คงมีมาก่อน พ.ศ. 2220 เพราะมีวัดศรีภูมิซึ่งเป็นวัดที่เก่าแก่ และตั้งอยู่ในเขตเทศบาลได้สร้างเมื่อ พ.ศ. 2220 แต่ก็เป็นเพียงหมู่บ้านเท่านั้น ครั้นต่อมา พ.ศ. 2396 ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระยาท้ายน้ำออกมาสำรวจทำบัญชีไพร่สม และเขตแขวงในบริเวณนี้พระยาท้ายน้ำเห็นว่า บริเวณที่ตั้งจังหวัดเลยปัจจุบัน (บ้านแฮ่) อยู่ริมฝั่งลำน้ำหมาน และใกล้ลำน้ำเลยเป็นที่ราบ และมีพลเมืองหนาแน่นพอจะตั้งเป็นเมืองได้ จึงได้นำความกราบบังคมทูลแล้วทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งเป็นเมืองโดยให้ชื่อว่า "เมืองเลย" ตามชื่อของลำน้ำเลยมาจนทุกวันนี้ ต่อมา พ.ศ. 2440 ได้มีประกาศใช้พระราชบัญญัติปกครองท้องที่ ร.ศ. 116 เปลี่ยนการปกครองแบบเดิมมาเป็นแบบเทศาภิบาล โดยแบ่งราชการบริหารส่วนภูมิภาคเป็นมณฑล เมือง อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน เมืองเลยครั้งนั้นมีอำเภอปกครองเพียง 3 อำเภอ คือ อำเภอภูค้อ (อำเภอเมือง) อำเภอท่าลี่ อำเภอนากอก (ปัจจุบันอยู่ในเขตล้านช้างประเทศลาว) ส่วนอำเภอวังสะพุง ขึ้นอยู่กับเมืองหล่มสัก อำเภอเชียงคานเป็นเมืองหนึ่งต่างหากขึ้นตรงต่อมณฑลพิษณุโลก ต่อมา พ.ศ. 2442 - 2449 เปลี่ยนชื่อมาเป็นบริเวณน้ำเลย พ.ศ. 2449 - 2450 เปลี่ยนชื่อมาเป็นบริเวณน้ำเหือง มีอำเภอ 3 อำเภอ คือ อำเภอภูค้อ อำเภอท่าลี่ อำเภออาฮี ครั้นต่อมาเมื่อวันที่ 4 มกราคม 2450 มีประกาศของกระทรวงมหาดไทยให้ยกเลิกบริเวณน้ำเหือง ให้คงแต่มีเมืองเลย และจัดแบ่งการปกครองให้มีอำนาจต่าง ๆ ดังนี้

1. อำเภอภูค้อ (อำเภอเมืองเลยปัจจุบัน)
2. อำเภอท่าลี่
3. อำเภอคำชะอี (โอนมาจากพิษณุโลก)
4. อำเภอวังสะพุง (โอนมาจากหล่มสัก)
5. อำเภอเชียงคาน (มารวมในปกครอง พ.ศ. 2453)

สำหรับอำเภอตากอกนั้นได้เสียแก่ฝรั่งเศสไปพร้อมกับจังหวัดล้านช้าง อำเภออาศัยอยู่ริมฝั่งแม่น้ำโขงในอำเภอท่าลี่ ตามประกาศฉบับนี้ เมืองเลยเป็นจังหวัดขึ้นต่อมณฑลอุดรธานี

อำเภอเชียงคาน

อำเภอเชียงคานตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอเมือง ริมแม่น้ำโขงมีอาณาเขต ดังนี้

ทิศเหนือ	จดแม่น้ำโขง
ทิศใต้	จดอำเภอเมืองเลย
ทิศตะวันออก	จดอำเภอปากชม
ทิศตะวันตก	จดแม่น้ำโขง และอำเภอท่าลี่

มีเส้นทางคมนาคมทางบก จากอำเภอเมืองไปทางทิศเหนือตามถนนหลวง สาย 201 สายเลย - เชียงคาน ระยะทาง 48 กิโลเมตร ประชาชนในอำเภอเชียงคานมีอาชีพทำไร่, ทำนา, ประมง

อำเภอเชียงคาน แบ่งการปกครองออกเป็น 7 ตำบล ดังนี้คือ

1. ตำบลเชียงคาน	2. ตำบลเขาแก้ว
3. ตำบลนาซาว	4. ตำบลธาตุ
5. ตำบลบุสม	6. ตำบลปากคม
7. ตำบลจอมศรี	

ประวัติย่ออำเภอเชียงคาน

ที่ตั้งอำเภอเชียงคานปัจจุบันนี้เดิมเป็นหมู่บ้านเล็ก ๆ ชื่อว่าบ้านท่านาจันทร์ เมืองเชียงคานเดิมตั้งอยู่บนฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง (ฝั่งลาว) เยื้องที่ว่าการอำเภอเชียงคาน ลงไปทางใต้แม่น้ำโขงเล็กน้อย คือ ที่ตั้งบ้านผาฮก ฝรั่งเศสได้เปลี่ยนชื่อจากเชียงคานเป็นนครคามในปัจจุบัน

ที่เรียกว่าเชียงคานนั้นมีประวัติว่า ขุนคาน กษัตริย์เมืองเชียงทอง โอรสขุนคว (หรือขุนค้อ) ซึ่งเป็นเชื้อสายของขุนลอ (หรือขุนซัวก็เรียก) เป็นผู้สร้างเมืองเชียงคานขึ้นแล้วขนานนามเมืองตามพระนามของพระองค์

ในรัชกาลที่ 3 พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อปราบกบฏเวียงจันทน์สำเร็จ กองทัพไทยจึงกวาดต้อนพลเมืองฝั่งซ้ายแม่น้ำโขงมาไว้ทางฝั่งขวามากขึ้น แล้วพระราชทานนามปากเหืองเป็นเมืองเชียงคาน จน พ.ศ. 2417 - 2418 เกิดศึกฮ่อ เห็นว่าเมืองเชียงคานใหม่ (ปากเหือง) ไม่เหมาะสมจึงได้ย้ายตัวเมืองมาตั้งที่บ้านท่านาจันทร์ คือ อาเภอเชียงคานปัจจุบัน ต่อมาได้ย้ายที่ทำการไปยังวัดโพธิ์ชัย เมื่อยุบเมืองเชียงคานเป็นอำเภอ เมื่อ พ.ศ. 2454 ทริน พ.ศ. 2484 จึงได้ย้ายที่ว่าการอำเภอไปตั้งบริเวณท่ากกจนทุกวันนี้

ตำบลเขาแก้ว

เป็นตำบลตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของตำบลเชียงคาน ห่างจากที่ว่าการอำเภอประมาณ 17 กิโลเมตร มี 8 หมู่บ้าน คือ

หมู่ที่ 1 บ้านโสกเกา	หมู่ที่ 2 บ้านโสกใหม่
หมู่ที่ 3 บ้านนาเบน	หมู่ที่ 4 บ้านนาป่าหนาด
หมู่ที่ 5 บ้านวังอาบช้าง	หมู่ที่ 6 บ้านตากช่อ
หมู่ที่ 7 บ้านกองอม	หมู่ที่ 8 บ้านท่าบม

หมู่บ้านนาป่าหนาด

หมู่บ้านนาป่าหนาดอยู่ทางทิศใต้ของเขาแก้ว เป็นหมู่ที่ 4 ของตำบลเขาแก้ว มีบ้าน 135 หลังคาเรือน มีประชากร 775 คน เป็นชาย 422 คน หญิง 353 คน มีอาชีพทำการเกษตร 124 ครัวเรือน อาชีพอื่น ๆ 11 ครัวเรือน มีเนื้อที่เพาะปลูก 2147 ไร่ (ข้อมูลจากสำนักงานสถิติจังหวัดเลย มีนาคม 2521) มีวัดพุทธศาสนา 1 วัด โรงเรียนประชาบาล 1 โรงเรียน สถานีอนามัย 1 แห่ง

ชาวหมู่บ้านนาป่าหนาดเป็นชาวไทดำเกือบทั้งหมด พูดภาษาไทดำในชีวิตประจำวัน ถิ่นฐานดั้งเดิมของชาวไทดำอยู่ทางตอนเหนือของประเทศไทย ได้อพยพมาตั้งถิ่นฐาน ณ แห่งนี้ ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในช่วงระยะที่ประเทศฝรั่งเศสได้เริ่มปกครองประเทศลาว และตั้งถิ่นฐานมาจนทุกวันนี้

ความเชื่อ และศาสนาชาวไทดำแต่เดิมนับถือผีแถน (เทวดา) ผีบ้าน ผีเฮือน ผีคำ (ผีบรรพบุรุษ) มีความเชื่อในพิธีเช่นไหว้คล้ายจีน ปัจจุบันมีวัดพุทธศาสนา ชาวไทดำจึงนับถือ

ลัทธิเดิมควบคู่ไปกับพุทธศาสนา นอกจากความเชื่อเรื่องผีแล้ว ประเพณีต่าง ๆ ก็คล้ายคลึงกันกับชาวอีสานโดยทั่วไป

ความจริงทางคำขวัญ และการพัฒนาของรัฐบาลทำให้ชุมชนต่าง ๆ สื่อสารและติดต่อกันนานเข้าจะกลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทั้งทางคำขวัญธรรมชาติและภาษาผู้วิจัยเห็นว่าภาษาไทยคำในหมู่บ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เป็นภาษาที่แตกต่างไปจากภาษาอีสานหลายประการ จึงควรจะมีการศึกษาวิเคราะห์ระบบเสียงของภาษาไทยคำ เพื่อความก้าวหน้าทางการศึกษาภาษาถิ่น และการศึกษาภาษาไทยในโอกาสต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาระบบหน่วยเสียงสระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ ของภาษาถิ่นไทยคำในเรื่องต่อไปนี้

1.1 ตำแหน่งที่เกิดของเสียง หรือฐานที่เกิดของเสียงพยัญชนะ

1.2 ลักษณะและคุณสมบัติของเสียง สระ และพยัญชนะ

1.3 การปรากฏของเสียง สระเดี่ยว สระผสม พยัญชนะเดี่ยว พยัญชนะควบกล้ำ ทั้งในต้นพยางค์และท้ายพยางค์

1.4 จำนวนหน่วยเสียง สระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์

2. เพื่อศึกษาลักษณะโครงสร้างของพยางค์

3. เพื่อรวบรวมคำในภาษาไทยคำไว้โดยถ่ายทอดเสียงของคำด้วยสัญลักษณ์

(Phonetic symbols)

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้เกิดความรู้อย่างระบบเสียงในภาษาถิ่นไทยคำ ตามที่กล่าวมา ในจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

2. เป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า ภาษาถิ่นไทยคำ และไทยถิ่นอื่น ๆ ในด้านเสียง คำ และความหมาย

3. เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนของครูและนักเรียนในโรงเรียนบ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ในด้านการสอนภาษาไทยกรุงเทพฯ

ให้แก่เด็กที่พูดภาษาไทย

4. เป็นข้อมูลเพื่อใช้อ้างอิง ในการทำพจนานุกรมภาษาไทยต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาภาษาถิ่นไทคำนี้ ศึกษาเน้นหนักทางด้านระบบหน่วยเสียง (Phonological system) และการประกอบของพยางค์ของภาษาที่ใช้พูดกันอยู่ปัจจุบัน ในหมู่บ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย พร้อมกันนี้ได้รวบรวมคำที่ใช้เป็นข้อมูล และคำนอกเหนือจากข้อมูลในภาษาไทยไว้ด้วย

ในการศึกษาข้อมูลนี้ ได้จากผู้บอกภาษา (Informant) เป็นชาวไทคำจำนวน 3 คน เป็น ชาย 2 คน หญิง 1 คน อายุระหว่าง 50 – 65 ปี ทั้ง 3 คนนี้มีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ตั้งแต่เกิดมีอวัยวะในการออกเสียงครบถ้วน และใช้ภาษาไทยเป็นปกติในชีวิตประจำวัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ภาษาถิ่นไทคำ หมายถึง ภาษาที่คนในหมู่บ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ใช้พูดเป็นปกติในชีวิตประจำวัน

2. ระบบหน่วยเสียง (Phonological system) หมายถึง ระเบียบเกี่ยวกับการออกเสียงในภาษาซึ่งจะศึกษาเกี่ยวกับฐานที่เกิดของเสียง ลักษณะของเสียง และคุณสมบัติของเสียง และตำแหน่งของเสียงในพยางค์ต่าง ๆ เท่านั้น

3. หน่วยเสียง (Phonemes) หมายถึง เสียงสำคัญที่แยกความหมายของคำตามคำคู่เทียบเสียง การพิจารณาว่าเสียงแต่ละเสียงจะเป็นหน่วยเสียงเดียวกัน หรือคนละหน่วยเสียง ใช้หลักเกณฑ์การวิเคราะห์ดังนี้

3.1 เสียงสองเสียงจะเป็นคนละหน่วยเสียง เมื่อเสียงต่างกัน (Contrast) ในสิ่งแวดล้อมเหมือนกัน (Identical environment) หรือสิ่งแวดล้อมคล้ายกัน (Analogous environment)

3.2 เสียงสองเสียงอาจเป็นเสียงย่อยของหน่วยเสียงเดียวกัน เมื่อมีความคล้ายกันทางสัทศาสตร์ (Phonetic similarity) และเกิดในแบบสับหลัก (Complementary

distribution) หรือแปรอิสระ (Free variation) (จิมมี จี แฮร์ริส และชีรพันธ์ วงศ์ไทย 2516 : 1 - 2)

4. เสียงย่อย (Allophone) หมายถึง เสียงที่เป็นส่วนหนึ่งของหน่วยเสียงซึ่งเกิดในลักษณะตามข้อ 3.2

5. ฐานกรณ์ (Articulators) หมายถึง อวัยวะต่าง ๆ ในช่องปาก จมูก และลำคอ ซึ่งใช้ในการออกเสียงแบ่งเป็นชนิดเคลื่อนไหวได้ (Active articulators) และเคลื่อนไหวไม่ได้ (Passive articulators)

6. ตำแหน่งของเสียง (Place of articulation) หมายถึง ตำแหน่งที่ลมจากปอดผ่านฐานกรณ์ใดฐานกรณ์หนึ่งแล้วเกิดเป็นเสียงขึ้น

7. ลักษณะของเสียง (Manner of articulation) หมายถึง ลักษณะที่ลมผ่านฐานกรณ์ออกมา เช่น ถาลมถูกกักและปล่อยลมทันทีทันใดก็เป็นลักษณะเสียงระเบิด

8. คุณสมบัติของเสียง หมายถึง เสียงหนัก - เบา (Aspirated-Unaspirated) เสียงก้อง และไม่ก้อง

9. พยางค์ หมายถึง เสียงพูดที่เปล่งออกมาครั้งหนึ่ง ประกอบด้วยเสียงสระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ จะมีความหมายหรือไม่ก็ได้

10. คำ หมายถึง เสียงพูดที่เปล่งออกมาแล้ว มีความหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง อาจเป็นพยางค์เดียว หรือหลายพยางค์ก็ได้

11. ผู้บอกภาษา (Informant) หมายถึง ชาวไทดำในหมู่บ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว ที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้ออกเสียงคำต่าง ๆ ในภาษาไทดำ ให้ผู้วิจัยฟัง และบันทึกเสียง

12. คู่เทียบเสียง (Minimal pair) หมายถึง คำที่มีเสียงต่างกันเพียงเสียงเดียว เช่น คำน (kan) และ กาล (ka:k) มีความหมายต่างกันว่าสระ (a) และ (a:) เท่านั้น ทำให้ความหมายต่างกัน

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การศึกษาภาษาถิ่นไทดำ หมู่บ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะระบบหน่วยเสียง การประกอบของพยางค์ในภาษาพูดเท่านั้น

มิได้ศึกษาภาษาเขียน

2. ผู้บอกภาษาจำนวนหนึ่ง ที่ผู้วิจัยใช้เป็นสื่อในการถ่ายทอดข้อมูลทางภาษาถือว่าเป็นตัวแทนของชาวหมู่บ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

3. บรรดาข้อมูลทางภาษา และข้อเท็จจริงทางภาษา จะอ้างอิงได้เฉพาะ ภาษาไทดำของหมู่บ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลยเท่านั้น

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เกี่ยวกับชนชาติไทยที่แบ่งกลุ่มกระจายไปตามถิ่นต่าง ๆ ทางเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นั้น วิลเลียม คลิฟตัน คอคค์ (คลิฟตัน คอคค์ 2505 : 177 หน้า) ได้กล่าวถึงการกระจายตั้งถิ่นของชาวไทยซึ่งมีหลายหมู่ หลายพวก เช่น ไทยลื้อ ไทไท ไทยอง ไทขาว ไทแดง และไทดำ โดยเฉพาะไทดำซึ่งพบทางตอนเหนือของประเทศเวียดนาม หมู่บ้านของไทดำนี้ เรียกว่า บ้านบัว เป็นตำบลอยู่กึ่งกลางระหว่างโจโบ กับเมืองลาย และบ้านอื่นในตำบลเหล่านี้ มีพวกไทดำตั้งบ้านเรือนอยู่มาก ตลอดไปจนสุดภาคใต้ในจังหวัดสงขลา จากหลักฐานบันทึกการเดินทางของหมอวิลเลียม คลิฟตัน คอคค์นี้ แสดงว่ามีชาวไทดำกลุ่มใหญ่ทางตอนเหนือของเวียดนาม และลาว

สิริ พึงเดช (สิริ พึงเดช 2519:248หน้า) ได้กล่าวถึง ประวัติศาสตร์ของผู้นำไตซางคำทางภาคกลางซึ่งเป็นชาวไทดำกลุ่มหนึ่ง ได้อพยพมาจากประเทศลาว ตั้งแต่สมัยพระเจ้ากรุงธนบุรีจนถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้นำไตซางคำกลุ่มนี้รักษาประเพณี วัฒนธรรม โดยเฉพาะทางภาษาไว้ได้อย่างดี เรื่องราวของผู้นำไตซางคำนี้เป็น เอกสารที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวกับรายงานของชาคริต อนันทราวัน (ชาคริต อนันทราวัน 2521 :100 หน้า) ได้กล่าวถึงประเพณี วัฒนธรรม และความเชื่อของชาวไทดำในหมู่บ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เรื่องราวของไทดำในจังหวัดเลยไม่ต่างไปจากผู้นำไตซางคำทางภาคกลางของไทยอย่างใด แต่กลุ่มไทดำในจังหวัดเลยได้อพยพมาตั้งถิ่นฐานราวรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จนกระทั่งบัดนี้ก็ยังรักษาประเพณี วัฒนธรรม และภาษาของตนได้อย่างดี

ส่วนงานวิจัยด้านภาษาดั้งเดิมในประเทศไทย และประเทศข้างเคียง โดยเฉพาะภาษาตระกูลไต (ตระกูลไท) ได้มีผู้วิจัยทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศไว้หลายท่าน เช่น

วิรุฬห์รัตน์ ไฉนจุ่น (วิรุฬห์รัตน์ ไฉนจุ่น 2513:206หน้า) ได้ศึกษาระบบหน่วยเสียงในภาษาถิ่นเพชรบูรณ์ (เฉพาะตำบลหล่มสัก) ได้พบหน่วยเสียงพยัญชนะจำนวน 20 หน่วยเสียง คือ

หน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยวแบ่งเป็นพวก ดังนี้

หน่วยเสียงระเบิด ไค้แก่ /p/, /ph/, /b/, /t/, /th/, /d/, /c/, /k/, /kh/, /ʔ/

หน่วยเสียงนาสิก ไค้แก่ /m/, /n/, /ɲ/, /ɳ/

หน่วยเสียงเสียดแทรก ไค้แก่ /f/, /s/, /h/

หน่วยเสียงข้างลิ้น ไค้แก่ /l/

หน่วยเสียงกึ่งสระ ไค้แก่ /w/, /y/

ไม่ปรากฏหน่วยเสียงพยัญชนะผสม

ปรากฏเสียงพยัญชนะท้ายพยางค์ จำนวน 9 หน่วยเสียง คือ /p/, /t/, /k/, /ʔ/,

/m/, /n/, /ɳ/, /w/, /y/

หน่วยเสียงสระ มี 2 ประเภท คือ สระเดี่ยว และสระผสม สระเดี่ยว มี 18

หน่วยเสียง คือ /ɪ/, /ɪ:/, /e/, /e:/, /ɛ/, /ɛ:/, /w/, /w:/, /o/, /o:/, /a/, /a:/, /u/, /u:/,

/o/, /o:/, /ɔ/, /ɔ:/, หน่วยเสียงสระผสมมี 5 หน่วยเสียง คือ /ia/, /ɪa:/,

/w:a/, /ua/, /u:a/

เสียงวรรณยุกต์พบว่า มี 5 หน่วยเสียง คือ หน่วยเสียงต่ำขึ้น /L/ หน่วยเสียงต่ำระดับ /L/

หน่วยเสียงกลางระดับ /ɿ/ หน่วยเสียงสูงตก /ɿ/ และ หน่วยเสียงสูงระดับ /ɿ/ งานวิจัยนี้ได้ศึกษาโครงสร้างของพยางค์แบบต่าง ๆ และรวบรวม จำแนกประเภท คำไว้ด้วย

วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์ (วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์ 2519:123หน้า) ได้วิจัย ภาษา แสก อันเป็นภาษาในตระกูลไต ภาษาหนึ่ง ซึ่งมีพูดในเขตจังหวัดนครพนม พบว่าภาษาแสก มีหน่วยเสียงพยัญชนะ 2 ประเภท คือ พยัญชนะเดี่ยว และพยัญชนะผสม พยัญชนะเดี่ยวมี 21 หน่วยเสียง คือ /b/, /d/, /g/, /p/, /t/, /c/, /k/, /ʔ/, /h/, /ph/, /th/, /kh/, /m/, /n/, /ɲ/, /v/, /s/, /y/, /ɔ/, /r/, /l/

หน่วยเสียงพยัญชนะผสมมี 12 เสียง ดังนี้ /p^hl/, /phl/, /ml/, /bl/, /tl/, /pr/, /phr/, /tr/, /thr/, /thl/, /khw/, /kw/ และมีพยัญชนะท้ายพยางค์ 10 เสียง คือ /p/, /t/, /k/, /ʔ/, /m/, /n/, /ŋ/, /l/, /w/, /y/

ส่วนเสียงสระในภาษาแสดมี สระเดี่ยว 18 เสียง คือ /ɨ/, /i:/, /w/, /w:/, /u/, /u:/, /e/, /e:/, /ɛ/, /ɛ:/, /o/, /o:/, /a/, /a:/, /ɔ/, /ɔ:/, /ə/, /ə:/ และมีสระผสม 6 เสียง คือ /la/, /lɛa/, /wa/, /wɛa/, /ua/, /uɛa/

วรรณยุกต์ในภาษาแสดมี 6 เสียง คือ เสียงเลื่อนขึ้น /˥/ เสียงต่ำ /˩/ เสียงกลางเลื่อนลงต่ำ /˨˩/ เสียงสูงตก /˥˥/ เสียงสูงเลื่อนขึ้นแล้วตกลงต่ำ /˥˩/ และเสียงกลางระดับ /˥˥/ นอกจากจะศึกษาเรื่องเสียงในภาษาแสดแล้ว ผู้วิจัยยังได้ศึกษาคำชนิดต่าง ๆ และการเรียงคำเข้าประโยคด้วย

นอกจากภาษาแสดแล้ว วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์ (วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์ 2520:109 หน้า) ยังได้วิจัย ภาษาถิ่นผู้ไทย อันเป็นภาษาที่ชาวผู้ไทยพูดกันในจังหวัดนครพนม กาฬสินธุ์ และสกลนคร อีกด้วย พบว่าหน่วยเสียงพยัญชนะผู้ไทยมีจำนวน 23 หน่วยเสียง คือ /p/, /ph/, /b/, /m/, /t/, /th/, /d/, /sw/, /s/, /n/, /l/, /c/, /ñ/, /y/, /k/, /kh/, /kw/, /khw/, /ŋ/, /ʔ/, /h/, /v, (w)/, /f/ เป็นพยัญชนะท้ายพยางค์ได้ 9 เสียง คือ /m/, /n/, /ŋ/, /p/, /t/, /k/, /ʔ/, /w/, /y/

เสียงสระในภาษาผู้ไทยมี เฉพาะสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง ดังนี้ /ɨ/, /i:/, /w/, /w:/, /u/, /u:/, /e/, /e:/, /ə/, /ə:/, /o/, /o:/, /ɛ/, /ɛ:/, /a/, /a:/, /ɔ/, /ɔ:/

เสียงวรรณยุกต์ในภาษาผู้ไทย มี 5 หน่วยเสียง คือ เสียงต่ำเลื่อนขึ้นสูง /˨˩˥/ เสียงสูงตกลงต่ำ /˥˥˩/ → /˥˩/ เสียงกลางตกลงต่ำ /˥˥˨/ เสียงกลางเลื่อนลงต่ำแล้วเลื่อนขึ้นสูง /˥˩˥/ ถ้าพูดเร็ว ๆ จะเป็นเสียง /˥˥/ และเสียงสูง /˥˥˥/ และผู้วิจัยยังได้ศึกษาคำชนิด และหน้าที่ของคำและการเรียงคำเข้าประโยคด้วย

ฟิปปิงเจอร์ (Fippinger. 1970 : 83 - 97) ได้ศึกษาเปรียบเทียบภาษาไทยคำกับไทขาว ในบทความ "Black Tai Phonemes, with Reference to white Tai" โดยศึกษาในเมืองตุงเกีย (Tung Nghia), ไช่ก๊อง และนาตรัง (Saigon and Nhatrang) ซึ่งเป็นเมืองอยู่ทางตอนใต้ของเวียดนาม ซึ่งเป็นชาวไทดำอพยพมาจากเมืองเหนือ ฟิปปิงเจอร์

(Fippinger) พบว่า ภาษาไทคำมีหน่วยเสียงพยัญชนะ 23 หน่วยเสียง ปรากฏเป็นพยัญชนะ
ต้นได้ 23 เสียง พยัญชนะท้ายพยางค์ได้ 9 หน่วยเสียง ดังปรากฏเป็นตาราง ดังนี้

	Labial	Alveolar	Alveo- Palatal	Velar	Labio- Velar	Glottal
Stop, V1,	p	t	c-	k	kw-	ʔ
Stop, Vd,	b-	d-				
Asp. Stop	f-	th-	s-	x-	xw-	h-
Fricative						
Liquid	v- -w	l-	y			
Nasal	m	n	ɲ-	ŋ	ɲw-	

โดยเฉพาะเสียง -w ปรากฏแต่เฉพาะท้ายพยางค์เท่านั้น

การปรากฏของเสียงสระ ปรากฏว่า มี 12 เสียง ตามตารางที่ปรากฏ ดังนี้

high	i	ɪ	u
glide	ie	ɛə	ue
mid	e	ə	o
low	ɛ	a	ɔ
low long		aa	

เสียง (a) และ (aa) ต่างก็เป็นเสียงย่อยของหน่วยเสียง (a) การปรากฏ
ของเสียงวรรณยุกต์มี 6 เสียง ดังนี้

1. เสียงค่อนข้างต่ำระดับ (Lower - mid level)
2. เสียงสูง - ขึ้น (High rising)
3. เสียงต่ำระดับ หรือต่ำเลื่อนลง (Low ; level or falling, low pitch)
4. เสียงสูงระดับ (High level)
5. เสียงค่อนข้างสูง - ระดับ (Higher - mid level)

6. เสียงกลางเลื่อนลง (Mid Falling)

งานวิจัยนี้ได้เปรียบเทียบลักษณะโครงสร้างของภาษาไทยคำ และไวยากรณ์ โดยใช้นับออกภาษาจากประเทศเวียดนาม

งานศึกษาวิจัยของ เกดนี (Gedney : 1 - 47) ในบทความ "A comparative Sketch of White, Black, and Red Tai" ได้ศึกษาเปรียบเทียบภาษาไทขาว ไทดำ และไทแดง กับภาษาสยาม (ไทยกรุงเทพฯ) โดยเปรียบเทียบลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ สระ และ พยัญชนะ ในแต่ละภาษาโดยใช้คำที่เป็นปฏิภาคกัน (Correspondence) เพื่อให้เห็นลักษณะที่แตกต่างกันในแต่ละคำ ผลสรุปพบว่าคำแต่ละคำในภาษาไทยทั้ง 4 ภาษาย่อยนั้น บางคำก็แตกต่างกันบ้าง บางคำก็ไม่แตกต่างกันมากนัก

จิมมี จี. แอริส และธีรพันธ์ วงศ์ไทย (จิมมี จี. แอริส และธีรพันธ์ วงศ์ไทย 2516:96หน้า) ได้เรียบเรียงแบบฝึกหัด การวิเคราะห์เสียงในภาษา โดยใช้หลักเกณฑ์และแบบฝึกหัดเกี่ยวกับการวิเคราะห์หน่วยเสียง สระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ โดยใช้ภาษาถิ่นต่าง ๆ และภาษาสมมุติ เป็นข้อมูลสำหรับเป็นแบบฝึกหัดวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์การวิเคราะห์หน่วยเสียง

จากเอกสาร และงานวิจัยที่กล่าวมานี้ นับว่าเป็นการเพียงพอสำหรับเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า เกี่ยวกับระบบเสียงภาษาถิ่นไทดำ หมู่บ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ฐานกรณ์ที่เกิดเสียง ลักษณะของเสียง และคุณสมบัติของเสียงภาษาไทดำไม่แตกต่างไปจากภาษาไทยกรุงเทพฯ
2. การปรากฏของเสียงในภาษาไทดำมี
 - 2.1 พยัญชนะ
 - 2.1.1 ปรากฏในตำแหน่งต้นพยางค์ มีทั้งพยัญชนะเดี่ยวและพยัญชนะผสมไม่เกิน 2 เสียง
 - 2.1.2 ปรากฏในตำแหน่งท้ายพยางค์ไม่มีเสียงพยัญชนะผสม
 - 2.2 สระปรากฏทั้งสระเดี่ยวและสระผสม

2.3 วรรณยุกต์ปรากฏควบคู่กับเสียงก้อง คือเสียงสระและมีไม่เกิน 5 หน่วยเสียง

3. จำนวนหน่วยเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ มีจำนวนแตกต่างจากภาษาไทย

กรุงเทพฯ

4. ลักษณะพยางค์มีโครงสร้างพยางค์ประเภท CV, CVV, CVC, CVN, CVS,

CVVN, และ CVVS

5. คำและความหมายมีลักษณะ ดังนี้

5.1 คำในภาษาไทยคำ กับภาษาไทยกรุงเทพฯ ความหมายเดียวกันแต่ใช้คำต่างกัน

5.2 คำในภาษาไทยคำกับภาษาไทยกรุงเทพฯ ใช้คำเดียวกัน แต่ความหมายต่างกันแบบตรงข้าม, แคมเข้า, หรือกว้างออก

5.3 คำที่มีใช้เฉพาะในภาษาไทยคำ ไม่ปรากฏใช้ในภาษาไทยกรุงเทพฯ

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการค้นคว้า

การวิจัยระบบหน่วยเสียงในภาษาถิ่นไทดำ หมู่บ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอยะรัง จังหวัดเลย ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับประวัติการอพยพ และการตั้งถิ่นฐานของหมู่บ้านนาป่าหนาด และอำเภอยะรัง จังหวัดเลย ทั้งนี้ศึกษาจากเอกสาร และคำบอกเล่าของชาวบ้านนาป่าหนาด ผู้สูงอายุ และมีความจำคิ

2. ปฏิบัติการภาคสนาม ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล คือช่วงระหว่างเดือนเมษายน 2521 ถึง เดือน ธันวาคม 2521 แบ่งเป็นช่วงระยะสำคัญ 2 ระยะ คือ เดือนเมษายน และ พฤษภาคม 2521 และช่วง 15 - 31 ตุลาคม 2521 นอกนั้นถ้ามีข้อมูลใดสงสัยเป็นปัญหา ก็ไปสอบถามเป็นครั้งคราว

กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยทางสาส์ศาสตร์ครั้งนี้ได้เลือกผู้บอกภาษา (Informant) โดยผู้วิจัยอาศัยประสบการณ์จากการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการศึกษาวิจัยภาษาถิ่น ระหว่าง 5 - 23 กันยายน 2520 ณ สถาบันศูนย์ภาษาองกฤษ และหลักเกณฑ์ที่ วีระวัชร สำราญจิตต์ (วีระวัชร สำราญจิตต์ 2516 : 8 - 9) เสนอนำมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาผู้บอกภาษา ดังนี้

- ควรมีอายุ 30 ปีขึ้นไป ทั้งชายและหญิงแต่ไม่ควรเป็นผู้ที่มีอายุมากเกินไป
- เกิด และมีถิ่นฐานในหมู่บ้านนาป่าหนาดตลอดมา
- เป็นผู้พูดภาษาไทดำได้อย่างชัดเจน และใช้ภาษาไทดำเป็นปกติในชีวิตประจำวัน
- มีอวัยวะในการออกเสียงในสภาพครบสมบูรณ์ และไม่กินหมาก อดลูกอม ยาอม ณะบอกภาษา

– เป็นคนมีไหวพริบดีฉลาด คล่องแคล่ว รอบคอบ มีสุขภาพดี

ฯลฯ

ส่วนจำนวนผู้บอกภาษาไม่มีเกณฑ์กำหนดแน่นอน ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและระยะในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้จะใช้ผู้บอกภาษาจำนวน 3 คน เป็นชาย 2 คน เป็นหญิง 1 คน ผู้บอกภาษาทั้ง 3 คน คือ

1. นางศรีนวล ชอนเปี้ยญ อายุ 53 ปี อยู่บ้านเลขที่ 56 หมู่ที่ 4 บ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย มีความรู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เกิดและมีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้านนาป่าหนาดตลอดเวลา มีสามีเป็นชาวไทดำ อาชีพทำไร่ ทำนา

2. นายกลม ไพศุณย์ (พ่อคีน) อายุ 65 ปี อยู่บ้านเลขที่ 26 หมู่ที่ 4 บ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย มีความรู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เกิดและมีภูมิลำเนาในหมู่บ้านนาป่าหนาดตลอด แต่ขณะที่มีอายุ 16 – 17 ปี ไปอยู่ที่เมืองเชียงขวาง ประเทศลาวอันเป็นเมืองที่อยู่ของชาวไทดำในลาว อาชีพทำไร่ ทำนา มีความสามารถเป็นหมอเล่นป้าง หมอทำขวัญ และพิธีการทางลัทธิของไทดำประจำหมู่บ้าน มีภรรยาเป็นชาวไทดำ

3. นายอ่ำ ชอนเคิม อายุ 50 ปี อยู่บ้านเลขที่ 49 หมู่ที่ 4 บ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย มีความรู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เกิดและมีภูมิลำเนาในหมู่บ้านนาป่าหนาดตลอดเวลา มีภรรยาเป็นชาวไทดำ อาชีพทำไร่ ทำนา มีตำแหน่งเป็นเจ้าจำ ประจำหมู่บ้าน (เจ้าจำ คือ ผู้ดูแล รักษา ศาลประจำหมู่บ้าน ทั้ง 4 ศาล ได้แก่ ศาลแกน ศาลเจ้าอนุเวียงจันทน์ ศาลเจ้าเขาแก้ว และศาลบ้าน)

ผู้บอกภาษาทั้ง 3 ท่าน มีอวัยวะเกี่ยวกับการออกเสียงครบ มีความสนใจ ตั้งใจ และให้ความร่วมมือในการบอกภาษาอย่างดี

เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า

1. คำภาษาไทยกรุงเทพฯ ประมาณ 2,000 คำ ผู้วิจัยได้คำส่วนใหญ่จาก เกดนี่ (Gedney), ฟิปป์เงอร์ (Fippinger) ฟัง ไกว ลี (Fang Kuei Li) และวิไลวรรณ ขนิษฐนันท์ และคำจากการสังเกตของผู้วิจัย คำเหล่านี้เป็นคำคู่เทียบเสียง และใช้ตรวจสอบปัญหาต่าง ๆ ในการวิจัย

๒. ภาพสัณฐานของสิ่งต่าง ๆ และเครื่องมือเครื่องใช้สิ่งประดับต่าง ๆ พืชที่ชาวไทคำมืใช้ และรู้จัก

๓. สัทอักษร (Phonetic symbols) สำหรับใช้จดบันทึกเสียงที่ได้ยินจากผู้บอกภาษา ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ของ I.P.A. (International Phonetic Association) ประกอบของ เกดนี (Gedney) และดัดแปลงสัทอักษรบางเสียง เพื่อสะดวกต่อการพิมพ์รายงานในปริณิญาณพนธ์

โดยใช้สัญลักษณ์ ต่อไปนี้

พยัญชนะ ใช้รูปต่อไปนี้แทนเสียง

- [p] แทนเสียงไม่ก้อง ระเบิดที่ริมฝีปากทั้งสอง เบา
[t] แทนเสียงไม่ก้อง ระเบิดที่ระหว่างปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก หรือระหว่างปุ่มเหงือกกับฟัน เบา
[k] แทนเสียงไม่ก้อง ระเบิดที่ลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน เบา
[ʔ] แทนเสียงไม่ก้อง ระเบิดหรือหยุดระหว่างช่องเส้นเสียง
[ph] แทนเสียงไม่ก้อง ระเบิดที่ริมฝีปากทั้งสอง หนัก
[th] แทนเสียงไม่ก้อง ระเบิดที่ระหว่างปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก หรือระหว่างปุ่มเหงือกกับฟัน หนัก
[kh] แทนเสียงไม่ก้อง ระเบิดที่ส่วนหลังกับเพดานอ่อน หนัก
[b] แทนเสียงก้อง ระเบิดที่ริมฝีปากทั้งสอง
[d] แทนเสียงก้อง ระเบิดที่ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก หรือระหว่างปุ่มเหงือกกับฟัน
[f] แทนเสียงไม่ก้อง เสียดแทรกระหว่างฟันบนกับริมฝีปากล่าง
[s] แทนเสียงไม่ก้อง เสียดแทรกระหว่างปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก
[h] แทนเสียงไม่ก้อง เสียดแทรกระหว่างช่องเส้นเสียง
[o] แทนเสียงไม่ก้อง กิ่งเสียดแทรกระหว่างกลางลิ้นกับเพดานแข็ง
[m] แทนเสียงก้อง นาสิก กักลมที่ริมฝีปากทั้งสอง
[n] แทนเสียงก้อง นาสิก กักลมที่ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก
[ŋ] แทนเสียงก้อง นาสิก กักลมที่กลางลิ้นกับเพดานแข็ง
[ŋ] แทนเสียงก้อง นาสิก กักลมที่ลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน

- [ɿ] แทนเสียงก้อง ลมออกข้างลิ้น ปลายลิ้นแตะปุ่มเหงือก
 [w] แทนเสียงก้อง ริมฝีปากทั้งสองห่อกลม อັฆสระ (กึ่งสระ)
 [y] แทนเสียงก้อง ระหว่างลิ้นส่วนหน้ากับเพดานแข็ง อັฆสระ (กึ่งสระ)
 สระ ใ้รูปต่อไปนี้แทนเสียง
 สระเสียงเดี่ยว

- [ɪ, ɪ:] แทนเสียงอิ, อี
 [e, e:] แทนเสียง เอะ, เอ
 [ɛ, ɛ:] แทนเสียง แอะ, แอ
 [a, a:] แทนเสียง อะ, อา
 [o, o:] แทนเสียง เอาะ, ออ
 [ɔ, ɔ:] แทนเสียง โอะ, โอ
 [u, u:] แทนเสียง อุ, อู
 [ɯ, ɯ:] แทนเสียง อึ, อือ
 [ə, ə:] แทนเสียง เออะ, เออ

สระผสม

- [ɪa] แทนเสียงสระเอียะ
 [ɪ:a] แทนเสียงสระเอีย
 [ɛə] แทนเสียงสระเอือะ
 [ɛ:a] แทนเสียงสระเอือ
 [ua] แทนเสียงสระอัวะ
 [u:a] แทนเสียงสระอัว
 [əɪ] แทนเสียงสระผสม เออ + อือ คือลิ้นจะอยู่ในระดับกลางเลื่อนสูงขึ้น
 (ไม่มีในภาษาไทยกรุงเทพฯ)

วรรณยุกต์ ใ้หมายเลขแทนเสียงต่อไปนี้

- หมายเลข 1 ใ้แทนเสียง ต่ำ - ขึ้น - ตก ใ้เรียกว่า วรรณยุกต์ที่หนึ่ง
 หมายเลข 2 ใ้แทนเสียง สูง - ขึ้น หรือเสียง สูงระดับ ใ้ , ใ้
 เรียกว่าวรรณยุกต์ที่สอง

หมายเลข 3 ใช้แทนเสียง คำ - เลื่อนลง L

เรียกว่าวรรณยุกต์ที่สาม

หมายเลข 4 ใช้แทนเสียง สูง - ขึ้น - ตก R หรือเสียง สูง - ตก T

เรียกว่าวรรณยุกต์ที่สี่

หมายเลข 5 ใช้แทนเสียง กลาง - เลื่อนลง H

เรียกว่าวรรณยุกต์ที่ห้า

เครื่องหมายที่ใช้ประกอบสัทอักษร มี

[] ใช้กับเสียง (Phones)

/ / ใช้กับหน่วยเสียง (Phonemes)

ˊ ใช้กับเสียงสระที่สั้นยกสูงกว่าปกติเล็กน้อย

- ใช้กำกับบนสัทอักษรตัวที่เป็นเสียงนาสิก

4. เครื่องบันทึกเสียงแบบใช้แถบบันทึกเสียงชนิดตลับ (Cassette)

5. เครื่องจำแนกความถี่ และระดับของเสียง (Sound Spectograph) เพื่อ

วิเคราะห์เสียงวรรณยุกต์ โดยใช้ของสถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิธีเก็บและรวบรวมข้อมูล

1. นำคำที่คัดเลือกไว้แล้ว และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ดังที่กล่าวมา ไปตามให้ผู้บอกภาษาออกเสียง คำในภาษาไทยคำ คำละประมาณ 3 - 5 ครั้ง และให้อธิบายความหมายของคำนั้น ความหมายของคำที่น่าสงสัยให้ผู้บอกภาษายกตัวอย่างคำในข้อความ (วลี, ประโยค) ด้วย

2. ฟังเสียงของภาษาไทยอย่างแน่ใจ คำบางคำที่สงสัยผู้วิจัยออกเสียงทวนซ้ำ จนผู้บอกภาษารับว่าถูกต้องแล้วบันทึกเป็นสัทอักษร และบันทึกความหมายของคำนั้น ๆ

3. คำที่บันทึกด้วยสัทอักษรแล้ว ให้ผู้บอกภาษาออกเสียงใหม่ เพื่อบันทึกในแถบบันทึกเสียง สำหรับเป็นหลักฐานในการสอบทานข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลภาษาไทยคำที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาหน่วยเสียง (Phonemes) โดย

ดูจากการปรากฏของเสียงในตำแหน่งต่าง ๆ ของคำ เสียงที่พิจารณาว่าเป็นหน่วยเสียงเดียวกัน หรือคนละหน่วยเสียงนั้นใช้หลักเกณฑ์วิเคราะห์ดังนี้

1.1 เสียงสองเสียงจะเป็นคนละหน่วยเสียง เมื่อเสียงต่างกัน (Contrast) ในสิ่งแวดล้อมเหมือนกัน (Identical environment) หรือสิ่งแวดล้อมคล้ายกัน (Analogous environment)

1.2 เสียงสองเสียงอาจเป็นเสียงย่อยของหน่วยเสียงเดียวกัน เมื่อมีความคล้ายกันทางสัทศาสตร์ (Phonetic similarity) และเกิดในแบบสลับหลัก (Complementary distribution) หรือแปรอิสระ (Free variation) (จิมมี จี. แฮริส และธีรพันธ์ วงศ์ไทย 2516 : 1 – 2) การวิเคราะห์นี้ใช้คู่เทียบเสียง (Minimal pair) มาเปรียบเทียบ

2. ทำตารางแสดงลักษณะของเสียง (Phonetic chart) ทั้งพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ เพื่อสรุปจำนวนหน่วยเสียง

3. พิจารณาการปรากฏของเสียงในแต่ละพยางค์ เพื่อหารูปแบบของพยางค์

4. สรุป จำนวนหน่วยเสียงและรูปแบบของพยางค์

5. รวบรวมคำในภาษาไทยคำ โดยจำแนกประเภทตามสมมติฐานการค้นคว้าในข้อ 5 (ดูหน้า 18)

บทที่ 3

ผลการศึกษาค้นคว้า

จากการวิเคราะห์ข้อมูลภาษาถิ่นไทดำ หมู่บ้านนาป่าหนาค ตำบลเขาแก้ว อำเภอ
เขียงคาน จังหวัดเลย ได้ผลการศึกษาค้นคว้าในเรื่องระบบหน่วยเสียงและนำมาเสนอเป็น
5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 หน่วยเสียงพยัญชนะ แบ่งเป็นพยัญชนะเดี่ยว พยัญชนะผสม ทั้งต้นพยางค์
และท้ายพยางค์

ตอนที่ 2 หน่วยเสียงสระ แบ่งเป็นหน่วยเสียงสระเดี่ยว และสระผสม ทั้งสระเสียง
สั้น และเสียงยาว

ตอนที่ 3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์

ตอนที่ 4 ลักษณะโครงสร้างของพยางค์

ตอนที่ 5 คำ รวบรวมและจำแนกเป็นสามประเภท ดังนี้

5.1 คำภาษาไทยคำกับภาษาไทยกรุงเทพฯ ๑ ความหมายเดียวกัน แต่ใช้
คำต่างกัน

5.2 คำในภาษาไทยคำกับภาษาไทยกรุงเทพฯ ๑ ใช้คำเดียวกันแต่ความ
หมายต่างกัน แบบตรงข้าม, แคมเข้า, กว้างออก

5.3 คำที่มีใช้เฉพาะในภาษาไทยคำ ไม่ปรากฏใช้ในภาษาไทยกรุงเทพฯ ๑

ตอนที่ 1 หน่วยเสียงพยัญชนะ

ตาราง 1 หน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยวในภาษาไทย

ลักษณะ ของเสียง	คุณ สมบัติ เสียง ฐานกรณ์ เสียง	ริมฝีปาก ทั้งสอง	ริมฝีปาก กลางฟันบน	ปุ่มเหงือก	เพดาน แข็ง	เพดาน อ่อน	เส้นเสียง
หยุดหรือกัก	ไม่ก้อง เบา ไม่ก้อง หนัก ก้อง	- p - ph- b-		-t- th-		-k- kh-	-ʔ-
กึ่งเสียดแทรก	ไม่ก้อง เบา				c-		
เสียดแทรก	ไม่ก้อง		f-	s-			h-
นาสิก	ก้อง	-m-		-n-	ɲ-	-ŋ-	
ข้างลิ้น	ก้อง			l-			
กึ่งสระ	ก้อง	-w-			-y-		

หมายเหตุ เครื่องหมาย - อยู่หน้าและหลังสัญลักษณ์ตัวใด หมายความว่า เสียงนั้นปรากฏทั้งต้นพยางค์ และท้ายพยางค์ ถ้าเครื่องหมาย - ปรากฏเฉพาะหลังสัญลักษณ์ หมายความว่า เสียงนั้นปรากฏได้เฉพาะต้นพยางค์

ลักษณะทางสัทศาสตร์ และการปรากฏของเสียงพยัญชนะ

1.1 พยัญชนะเดี่ยว

พยัญชนะเดี่ยว มีจำนวน 19-หน่วยเสียง เป็นพยัญชนะต้นพยางค์ได้ทั้ง 19 หน่วยเสียง พยัญชนะท้ายพยางค์ได้ 9 หน่วยเสียง มีลักษณะทางสัทศาสตร์ และการปรากฏของเสียงในพยางค์ ดังนี้

1.1.1 เสียง หยุตหรือกัก หรือระเบิด มี 8 หน่วยเสียง ดังนี้

/p/ เป็นหน่วยเสียงไม่ก้อง ระเบิดที่ริมฝีปากทั้งสอง เบา ปรากฏได้ทั้งต้นพยางค์ และท้ายพยางค์ ถ้าปรากฏท้ายพยางค์จะเป็นเสียงหยุต หรือกัก คือกักลมไว้

ตัวอย่าง การปรากฏต้นพยางค์

[pe:n ³]	ไม้กระดาน
[pl: ⁴]	อ้วน, พิ
[pl: ¹]	ปี, ปลี
[pu:m ¹]	ทอง
[pok ²]	ตัก

ตัวอย่าง การปรากฏท้ายพยางค์

[ko:p ²]	กอบ
[t±p ²]	ทึบ
[ce:p ²]	อว้อย
[sɿ:ap ²]	เสียบ
[nep ²]	หักหู, เหน็บ

/ph/ เป็นหน่วยเสียงไม่ก้อง ระเบิดที่ริมฝีปากทั้งสองหนักปรากฏในต้นพยางค์เท่านั้น ตัวอย่างเช่น

[phe:n ²]	แผ่น
[pha: ³]	ผ้า
[phoɯ ¹]	ซึก
[phe: ⁴]	แพร
[phu:a ¹]	ผ้า

/t/ เป็นหน่วยเสียงไม่ก้อง ระเบิดที่ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก หรือระหว่างปุ่มเหงือกกับฟัน เบา ปรากฏได้ทั้งต้นพยางค์ และท้ายพยางค์ ถ้าปรากฏในท้ายพยางค์จะเป็นเสียงหยุดหรือกัก คือ กักลมไว้

ตัวอย่าง การปรากฏต้นพยางค์

[ta:y ¹]	ตาย
[taʔ ²]	ตาก
[toʔ ²]	ตอก
[tɿ: ¹]	เคาะ
[tɿ:a ³]	เคี้ย

ตัวอย่าง การปรากฏท้ายพยางค์

[na:t ⁴]	ชิง
[mæt ⁴]	มีด
[hu:t ²]	รูป
[ʔot ²]	หน, นาน
[po:t ²]	ปอด

/th/ เป็นหน่วยเสียงไม่ก้อง ระเบิดที่ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก หรือระหว่างปุ่มเหงือกกับฟัน หนัก ปรากฏในต้นพยางค์เท่านั้น ตัวอย่างเช่น

[tha:y ¹]	ไถ
[thaʔ ²]	ถาก (พื้น)
[thoʔ ²]	ถอก, เท
[thɯm ⁵]	หึ่ง
[the:m ¹]	แถม

/k/ เป็นหน่วยเสียงไม่ก้อง ระเบิดที่ด้านหลังลิ้นกับเพดานอ่อน เบา ปรากฏได้ทั้งต้นพยางค์ และท้ายพยางค์ ถ้าปรากฏในท้ายพยางค์ จะเป็นเสียงหยุดหรือกัก คือกักลมไว้

ตัวอย่าง การปรากฏต้นพยางค์

[ku:ap ¹]	กวาง
[kə:ɿ ¹]	ขวม

[kə: ⁴]	ธง
[kɪw ²]	ก๊ว, คอด
[kɛ: ³]	แก, ถอด
ตัวอย่าง การปรากฏในท้ายพยางค์	
[pək ²]	ตัก
[bək ⁴]	ตัก, พัน
-[sək ²]	ศึก
[ɲək ⁴]	ยักษ์
[lɛ: ² ak ²]	เหลือก

/kh/ เป็นหน่วยเสียงไม่ก้อง ระเบิดที่ลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน หนัก ปรากฏ
ในต้นพยางค์เท่านั้น ตัวอย่างเช่น

[khu: ¹ əŋ ¹]	ขวาง
[khe: ²]	แหง
[khi: ³]	ชี
[khu: ⁴]	ครู
[khe: ¹]	จน

/ʔ/ เป็นหน่วยเสียงไม่ก้อง ระเบิดหรือหยุดระหว่างช่องเส้นเสียง ปรากฏได้
ทั้งต้นพยางค์และท้ายพยางค์ ถ้าปรากฏต้นพยางค์เป็นเสียงระเบิด ถ้าปรากฏท้ายพยางค์เส้น
เสียงจะหยุด หรือปิดชิดกัน

ตัวอย่าง การปรากฏต้นพยางค์	
[ʔu: ³]	ยา
[ʔu: ⁴]	ปู่
[ʔɪn ³]	เลน
[ʔoŋ ¹]	ป็น
[ʔɔ: ² t]	กะทิ
ตัวอย่าง การปรากฏท้ายพยางค์	
[wiaʔ ⁴]	งาน

[laɾ ⁴]	คิง, ลาก
[nuɑɾ ⁴]	หนวก
[cɔɾ ²]	ฉีก
[pɔɾ ²]	กะลา (มะพร้าว)

การปรากฏของเสียง [ɾ] ในท้ายพยางค์ ปรากฏร่วมกับสระเสียงสั้นเสมอ บางครั้งก็มีปรากฏร่วมกับสระเสียงยาวที่ไม่มีเสียงพยัญชนะท้ายพยางค์ เช่น [pɔ:ɾ¹] "ปี" หรือ [pi:ɾ¹] "ปี" เป็นลักษณะแปรอิสระ (Free variation) ซึ่งไม่มีความสำคัญเกี่ยวข้องกับความหมายของคำ

/b/ เป็นหน่วยเสียงก้อง ระเบิดที่ริมฝีปากทั้งสอง ปรากฏในต้นพยางค์เท่านั้น ตัวอย่างเช่น

[bot ²]	เบ็ด
[beɾ ⁴]	แพะ
[beɾ ²]	แบก
[bɛɾ ¹]	บึง
[bo:ɾ ² yo:ɾ ⁵]	บุกโผล่

หมายเหตุ ระหว่างหน่วยเสียง หนัก และเบา ในคู่ต่อไปนี้ /p/ และ /ph/ /t/ และ /th/, /k/ และ /kh/ บางครั้งผู้ออกภาษาจะบอกในลักษณะแปรอิสระ (Free variation) เช่น [ku:an⁴] หรือ [khu:an⁴] "คว้นไฟหรือเขม่า" แต่ก็มีย่อยจากการหาคู่เทียบเสียง ปรากฏว่าเสียงทั้งหมดนี้เป็นคนละหน่วยเสียงโดยมีคู่เทียบเสียงที่ปรากฏเป็นจำนวนมาก

1.1.2 เสียงกึ่งเสียดแทรกมี 1 หน่วยเสียง คือ

/c/ เป็นหน่วยเสียงไม่ก้อง กึ่งเสียดแทรกระหว่างกลางลิ้นกับเพดานแข็ง เบา ปรากฏในต้นพยางค์เท่านั้น ตัวอย่างเช่น

[cɔ:ɾ ⁵]	เผา, จี้
[cɔ:ɑɾ ²]	เชือก, สายยู
[ce:ɾ ³]	แซ่

[ca:n ¹]	คราว
[co:n ¹ ca: ³]	ชิงช้า

1.1.3 เสียงเสียดแทรกมี 3 หน่วยเสียง ดังนี้

/f/ เป็นหน่วยเสียงไม่ก้อง เสียดแทรกระหว่างฟันบนกับริมฝีปากกลาง ปรากฏ
ในต้นพยางค์เท่านั้น ตัวอย่างเช่น

[fa: ⁵]	ฟ้า
[fo: ³]	หอมกปลา
[fiat ²]	กระเทียม
[fɛ:an ⁴]	ฟางข้าว
[fo:n ¹]	ฝน

/s/ เป็นหน่วยเสียงไม่ก้อง เสียดแทรกระหว่างปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก ปรากฏ
ในต้นพยางค์เท่านั้น ตัวอย่างเช่น

[sa: ¹]	สะดวก
[so: ¹]	ขอ
[seŋ ¹]	แซง
[su: ⁴]	ซู
[sɛ:a ³]	เชื้อ

/h/ เป็นหน่วยเสียงไม่ก้อง เสียดแทรกระหว่างช่องเส้นเสียง ปรากฏในต้น
พยางค์เท่านั้น ตัวอย่างเช่น

[hɪ: ⁴]	ยาว
[ham ¹]	อัมพะ
[he:n ¹]	แขน, เงย
[ho:t ²]	ถึง
[huŋ ³]	รุ่ง

1.1.4 เสียงนาสิก มี 4 หน่วยเสียง ดังนี้

/m/ เป็นหน่วยเสียงก้อง กักลมที่บริเวณริมฝีปากทั้งสองแล้วให้ลมออกทางช่องจมูก (นาสิก) ปรากฏได้ทั้งต้นพยางค์และท้ายพยางค์ ถ้าปรากฏในพยางค์ที่มีพยางค์อื่นตามมา จะมีลมออกทางช่องจมูกเล็กน้อยเท่านั้น

ตัวอย่าง การปรากฏต้นพยางค์

[ma: ⁵]	มา
[mu: ¹]	หมู
[ma: ⁵ ɥa: ⁴]	เมือวาน
[mo:t ⁴]	มอด, กั๊บไฟ, หรีไฟ
[mun ³]	ละลาย

ตัวอย่าง การปรากฏท้ายพยางค์

[po:m ⁵]	พrooms
[the:m ¹]	แถม
[kha:m ³]	ซ้าม
[sum ²]	สุม
[ɥu:am ⁴]	บิค, ครอบ

/n/ เป็นหน่วยเสียงก้อง กักลมที่บริเวณปลายลิ้นกับปุ่มเหงือกแล้วให้ลมออกทางช่องจมูก (นาสิก) ปรากฏได้ทั้งต้นพยางค์และท้ายพยางค์ ถ้าปรากฏในท้ายพยางค์ที่มีพยางค์อื่นตามมามีลมออกทางช่องจมูกเล็กน้อยเท่านั้น

ตัวอย่าง การปรากฏต้นพยางค์

[na: ⁵]	น่า
[no: ⁵]	น้อง
[ni:aw ¹]	เหนียว
[ne: ³]	แน
[nok ⁴]	นก

ตัวอย่าง การปรากฏท้ายพยางค์

[len ⁴]	เลน
---------------------	-----

[wo:n ²]	โปก (หัว)
[ʔɪn ³]	เล่น
[kɔ:n ⁴]	หาบ, คอน
[phɛ:n ¹]	ผืน

/n/ เป็นหน่วยเสียงก้อง กักลมที่บริเวณกลางลิ้นกับเพดานแข็ง ให้ลมออกทางช่องจมูก (นาสิก) การกักลมไม่สนิทหลุดออกมาทางช่องปากบ้าง ปรากฏได้ในต้นพยางค์เท่านั้น ตัวอย่างเช่น

[ɲɔ:n ⁴]	ขี้ (ให้ตาย), ขี้
[ɲa:n ³]	หญ้า
[ɲɔ:n ³]	ยอ, ยกย่อง
[ɲɛ:a ²]	เยื่อ
[ɲɔ:ɛ ⁴]	โย
[ɲi:an ¹]	ปลาไหล
[ɲu:n ⁵]	คันไป

/ŋ/ เป็นหน่วยเสียงก้อง กักลมที่บริเวณลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน แล้วให้ลมออกทางช่องจมูก (นาสิก) ปรากฏได้ทั้งต้นพยางค์และท้ายพยางค์ ถ้าปรากฏในท้ายพยางค์ที่มีพยางค์อื่นตามมา จะมีลมออกทางช่องจมูกเล็กน้อยเท่านั้น

ตัวอย่าง การปรากฏต้นพยางค์

[ŋa:n ⁴]	งา
[ŋɔ:n ⁴]	เงิน
[ŋɪ:an ³]	กระโถน
[ŋɛ:at ⁴]	เงือง่า
[ŋɔ:n ¹]	งอ

ตัวอย่าง การปรากฏท้ายพยางค์

[pɛ:ŋ ¹]	ชอมแซม
[kɔ:ŋ ¹]	กลอง
[ca:ŋ ³]	ช่าง

[f ₁ p ¹]	ผิง
[n ₄ p ²]	หนึ่ง

1.1.5 เสียงข้างต้นมี 1 หน่วยเสียง คือ /l/ หน่วยเสียงนี้มีเสียงย่อย 2 เสียง คือ [ɿ] และ [a] ปรากฏในลักษณะแปรอิสระ (Free variation) กัน ผู้บอกภาษา (นายกลม ไพศุณย์) บอกว่า ภาษาไทดำไม่มีเสียง [a] แต่ได้รับอิทธิพลของภาษาไทยอีสาน และไทยกรุงเทพฯ ๗ จึงมีเสียง [a] ปะปน แต่เสียง [a] เมื่อเข้าไปปะปนกับภาษาไทดำ จะเปลี่ยนเป็นเสียง [ɿ] เกือบหมด แต่ก็ยังรักษาสีเสียงวรรณยุกต์เดิมไว้ ยกเว้นบางคำที่ผู้บอกภาษาจะออกเสียงทั้ง [a] และ [ɿ] ในคำเดียวกัน

[ɿ] เป็นเสียงก้อง ปลายลิ้นแตะปุ่มเหงือก แล้วให้ลมออกทางข้างลิ้น ปรากฏเป็นพยัญชนะต้นเท่านั้น ตัวอย่างเช่น

[la:t ²]	ไกล
[lɿp ¹]	ลิง
[lɿk ² nam ⁵]	จมน้ำ
[lo:m ¹]	คม
[lok ² so:n ⁵]	มะลิ
[lɛ:p ⁵]	แล้ง
[li:ap ⁵]	เสียง

[a] เป็นเสียงก้อง กักลมระหว่างลิ้นกับปุ่มเหงือกแล้วให้ลมระเบิดออกมา บางครั้งจะมีลมออกข้างลิ้นก่อนแล้วจึงระเบิดตามมา ปรากฏได้เป็นพยัญชนะต้นเท่านั้น ตัวอย่างเช่น

[da:t ²]	ไกล
[dɿp ¹]	ลิง
[dik ² nam ⁵]	จมน้ำ
[do:m ¹]	คม
[dok ² so:n ⁵]	มะลิ

เสียง [ɿ] และ [a] ในภาษาไทดำนี้ ปรากฏตรงกับรายงานการวิจัยของ ศาสตราจารย์ ฟัง ไกว ลี (Fang Kuei Li) 'ซึ่งกล่าวไว้ดังนี้ " [a-] อาจไม่ปรากฏในบาง

ภาษาถิ่น แต่ก็มิใช่ผลต่อการรักษาเสียงวรรณยุกต์ไว้เสียงนี้ [a-] จะปรากฏเปลี่ยนเป็น [n-] ในภาษาไทยถิ่น โป - อาย และ [ɿ-] ในภาษาไทยถิ่น ชาน (shan) และไทดำ (Black Tai)" (Li. 1977 : 107 - 108)

1.1.6 เสียงกึ่งสระหรืออັษสระ มี 2 หน่วยเสียง ดังนี้

/w/ เป็นหน่วยเสียงก้อง ริมฝีปากทั้งสองห่อกลม ลิ้นไม่สัมผัสกับส่วนใด ลักษณะรูปปากขณะออกเสียงคล้ายกับการออกเสียงสระ [u] หรือ [u:] เป็นกึ่งสระ ปรากฏได้ทั้งต้นพยางค์และท้ายพยางค์

ตัวอย่าง การปรากฏต้นพยางค์

[wa: ¹]	บาน
[wi: ⁴]	พัด
[we:n ⁴]	กระจก
[wo:p ³]	คานหาม, วอ
[wak ²]	ปากแห้ง

ตัวอย่าง การปรากฏท้ายพยางค์

[we:w ⁴]	แหว
[la:w ⁵]	ยุ่ง, ฉาง
[bɿ:aw ³]	ยุ, เบี้ยว
[kɿ:aw ³]	เกี้ยว
[ki:w ⁵]	คิ้ว

/y/ เป็นหน่วยเสียงก้อง ขณะออกเสียงกลางลิ้นจะยกขึ้นสูงใกล้เพดานแข็ง ลักษณะการออกเสียงคล้ายกับการออกเสียงสระ [ɿ] หรือ [ɿ:] เป็นกึ่งสระ ปรากฏได้ทั้งต้นพยางค์และท้ายพยางค์

ตัวอย่าง การปรากฏต้นพยางค์

[ya: ⁴]	อยาก, หิวข้าว
[yok ²]	เชิด, ยุกขึ้น
[yɿ:an ¹]	มุง

[yo:ɯ ¹]	ย่องเเกิน
[yu: ²]	อยู่
ตัวอย่าง การปรากฏท้ายพยางค์	
[pɛ:ay ²]	แปล
[ku:ay ³]	กลัว
[co:y ⁴]	ช่วย
[sa:y ⁴]	ไซ
[mo:y ⁴]	มวย (นม)

หมายเหตุ หน่วยเสียง /y/ และ /ɯ/ ในกรณีปรากฏท้ายพยางค์มีคำบางคำผู้บอกภาษาออกเสียงปนกัน เมื่อเปลี่ยนตัวผู้บอกภาษา หรือเว้นระยะในการบอกภาษา ผู้วิจัยได้เปลี่ยนเสียง [y] และ [ɯ] ในคำนั้น ๆ ให้ผู้บอกภาษาฟังหลายครั้ง จึงได้ความแตกต่างของเสียง [y] และ [ɯ] และมีคูเทียบเสียงจำนวนหนึ่งบ่งชี้ว่าเสียง [y] และ [ɯ] เป็นคนละหน่วยเสียง

1.2 พยัญชนะผสมต้นพยางค์มีจำนวน 1 หน่วยเสียง คือ /kw/ แต่พบว่ามี 2 เสียง คือ [kw] และ [khw] ซึ่งเกิดในลักษณะแปรอิสระ (Free variation) กัน กล่าวคือ ผู้บอกภาษาบางครั้งก็ออกเสียงเป็น [kw] บางครั้งก็เป็น [khw] ในคำเดียวกัน

พยัญชนะผสมที่เป็นพยัญชนะต้นแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.2.1 เสียง [kw] หรือ [khw] ผู้บอกภาษาบอกครั้งที่สม่ำเสมอมี 2 คำ คือ คำที่มีพยัญชนะท้ายพยางค์เป็นเสียง [m] และเสียง [y] คือคำ

[kwa:m⁴] หรือ [khwa:m⁴] ความ

[kwa:y⁴] หรือ [khwa:y⁴] ควาย

1.2.2 เสียง [kw] หรือ [khw] ที่ท้ายพยางค์สะกดด้วยเสียง [ɯ] ผู้บอกภาษาจะบอกเปลี่ยนไปเปลี่ยนมาระหว่างเสียงพยัญชนะผสม [kw] หรือ [khw] เป็น [k] หรือ [kh] แต่ส่วนใหญ่ผู้บอกภาษามักออกเสียงเป็น [k] และ [kh] บ่อยครั้งกว่า ได้แก่คำต่อไปนี้

[kwa:ɯ¹] หรือ [ku:ɯ¹] กวาง

[kwa:ŋ ¹]	หรือ	[khu:aŋ ¹]	ขวาง
[kwa:ŋ ³]	หรือ	[khu:aŋ ³]	กว้าง
[khwa:ŋ ⁴]	หรือ	[khu:aŋ ⁴]	ขวาง

นอกจากนี้ไม่พบพยัญชนะผสมในคำอื่น ๆ อีกเลย

1.3 พยัญชนะผสมท้ายพยางค์

ไม่ปรากฏพยัญชนะผสมที่ท้ายพยางค์ในภาษาไทยคำ

ตอนที่ 2 หน่วยเสียงสระ

ตาราง 2 หน่วยเสียงสระเดี่ยวในภาษาไทย

ตำแหน่งของลิ้น ระดับของลิ้น	ลิ้นส่วนหน้า	ลิ้นส่วนกลาง	ลิ้นส่วนหลัง
สูง	i, i:	ɤ, ɤ:	u, u:
กลาง	e, e:	ə, ə:	o, o:
ต่ำ	ɛ, ɛ:	a, a:	ɔ, ɔ:

หมายเหตุ ความสูงต่ำของระดับลิ้น และตำแหน่งของลิ้นมีไคคงที่ตายตัวเหมือนปรากฏในตาราง ระดับลิ้นอาจเลื่อนสูง – ต่ำ ไปเล็กน้อยในสระแต่ละเสียง แต่ก็ไม่ได้ทำให้เสียงสระแปรเปลี่ยนเป็นเสียงอื่น

2.1 ลักษณะทางสัทศาสตร์ และการปรากฏของเสียงสระเดี่ยว

สระเดี่ยว มีจำนวน ๒๕ หน่วยเสียง เป็นสระเสียงสั้น ๘ หน่วยเสียง สระเสียงยาว ๑๗ หน่วยเสียง เช่นเดียวกับภาษาไทยกรุงเทพฯ มีลักษณะทางสัทศาสตร์ และการปรากฏของเสียงดังต่อไปนี้

2.1.1 สระหน้า คือสระที่ใช้ลิ้นส่วนหน้าในขณะออกเสียงมี 6 หน่วยเสียง ดังนี้

/i/ เป็นหน่วยเสียงสระหน้า เกิดจากลิ้นส่วนหน้ายกขึ้นในระดับสูง ริมฝีปากเหยียดเล็กน้อย เป็นสระเสียงสั้น ดังตัวอย่าง

[mit ⁴]	มีด
[lit ⁴]	เหล็ก
[cit ²]	ฉิก
[pit ²]	ปิก
[kin ²]	กลืน

/ɪ:/ เป็นหน่วยเสียงสระหน้า เกิดจากลิ้นส่วนหน้ายกขึ้นในระดับสูง ริมฝีปากเหยียดเล็กน้อย เป็นสระเสียงยาว ตัวอย่างเช่น

[mit ⁴]	จอมดม
[li: ⁴]	เครื่องมือคักปลา
[ci: ²]	จี้, บั้ง
[pi: ⁴]	อ้วน
[ki: ²]	กัทอผ้า

/e/ เป็นหน่วยเสียงสระหน้า เกิดจากลิ้นส่วนหน้ายกขึ้นอยู่ในระดับกลาง ริมฝีปากเหยียดเล็กน้อย เป็นสระเสียงสั้น ตัวอย่างเช่น

[te ²]	เตะ
[tok ² pe ²]	ตก, ตกเสียงดังเปะ
[le ²]	เละ
[ʔen ¹]	เอิ่น
[seŋ ¹]	แข่ง

/e:/ เป็นหน่วยเสียงสระหน้า เกิดจากลิ้นส่วนหน้ายกขึ้นอยู่ในระดับกลาง ริมฝีปากเหี่ยยงเล็กน้อย เป็นสระเสียงยาว ตัวอย่างเช่น

[te: ² ka:w ²]	แต่เก่า
[pe: ⁵]	งอ, มีดงอ
[le: ¹]	ควายเขาเกก (เขาที่เจอออกไม้ เขารูปกัน)
[ʔe:n ¹]	เอน
[se: ⁴]	เซ

/ɛ/ เป็นหน่วยเสียงสระหน้า เกิดจากลิ้นส่วนหน้าอยู่ในระดับต่ำ ริมฝีปากเหี่ยยงเล็กน้อย เป็นสระเสียงสั้น ตัวอย่างเช่น

[pɛʔ ²]	แตะ, แปะ
[sɛʔ ²]	แซะดิน
[kɛʔ ²]	แกะ
[lɛʔ ²]	เหลก
[bɛʔ ²]	แบก

/ɛ:/ เป็นหน่วยเสียงสระหน้า เกิดจากลิ้นส่วนหน้าอยู่ในระดับต่ำ ริมฝีปากเหี่ยยง เป็นสระเสียงยาว ตัวอย่างเช่น

[pe: ²]	ทำให้บาง ๆ
[se: ⁴ pa:ŋ ¹]	พ้อนรำ ท่าขยับขึ้น ขยับลง
[kɛ: ²]	แก้
[lɛ: ²]	จาน
[be: ¹]	แบ

2.1.2 สระกลาง คือสระที่ใช้ส่วนกลางของลิ้น ในขณะออกเสียง มีหน่วยเสียงดังนี้

/ɜ:/ เป็นหน่วยเสียงสระกลาง เกิดจากลิ้นส่วนกลางยกขึ้นในระดับสูง ริมฝีปากปกติ เป็นสระเสียงสั้น ตัวอย่างเช่น

[mak ² ɣɿ ²]	พักทอง
[khɿ ² khaɿ ²]	ขรุขระ
[thaɿ ²]	ถูก
[pɿk ²]	ปีก
[nɿŋ ³]	นั่ง

/h:/ เป็นหน่วยเสียงสระกลาง เกิดจากลิ้นส่วนกลางยกขึ้นในระคับสูง
ริมฝีปากปกติ เป็นสระเสียงยาว ตัวอย่างเช่น

[ɿ: ³]	หื้อ
[khɿ: ²]	หื้อ (เรื้อน)
[thɿ: ¹]	ถื้อ
[pɿ:n ⁵]	พ้น
[sɿ: ³ sɿ: ³]	ปลงอนิจจัง

/o/ เป็นหน่วยเสียงสระกลาง เกิดจากลิ้นส่วนกลางยกขึ้นในระคับกลาง
ริมฝีปากปกติ เป็นสระเสียงสั้น ตัวอย่างเช่น

[peɿ ²]	เประเปื้อน
[beɿ ²]	เบิก (หน้าคิน)
[weɿ ⁴]	ตลิ่งพังลง
[sek ²]	ศึก
[lek ⁴]	ลิก

/e:/ เป็นหน่วยเสียงสระกลาง เกิดจากลิ้นส่วนกลางยกขึ้นในระคับกลาง
ริมฝีปากปกติ เป็นสระเสียงยาว ตัวอย่างเช่น

[pe: ⁴]	คางทูม, หรือปูมบริเวณใบหน้า
[be: ¹]	เบอร์, หมายเลข
[we: ¹]	กว้างออก, แหวะออก
[ke:t ²]	เกิด
[ne:n ⁴]	เงิน

/a/ เป็นหน่วยเสียงสระกลาง เกิดจากลิ้นส่วนกลางอยู่ในระดับต่ำ ริมฝีปาก
ปกติ เป็นสระเสียงสั้น ตัวอย่างเช่น

[faʔ ²]	ฝาก
[laŋ ⁴]	ล้ง
[saʔ ²]	สั๊ว
[paʔ ²]	ปราบ
[kaŋ ³]	กาง

/aː/ เป็นหน่วยเสียงสระกลาง เกิดจากลิ้นส่วนกลางอยู่ในระดับต่ำ
ริมฝีปากปกติ เป็นสระเสียงยาว ตัวอย่างเช่น

[faː ¹]	ฟา
[laːŋ ⁴]	ลาง (บางที)
[saːʔ ²]	เสื่อ
[paːʔ ²]	ปราบ
[kaːŋ ¹]	กาง

2.1.3 สระหลัง คือสระที่ใช้ลิ้นส่วนหลัง ขณะออกเสียง มี 6 หน่วยเสียง
ดังนี้

/u/ เป็นหน่วยเสียงสระหลัง เกิดจากลิ้นส่วนหลังยกขึ้นในระดับสูง
ริมฝีปากห่อกลม เป็นสระเสียงสั้น ตัวอย่างเช่น

[khuʔ ⁴]	คุ (ภาชนะใส่น้ำ)
[buʔ ²]	บุก
[suʔ ²]	เลื่อนไป
[puʔ ²]	ปลุก, ชำ
[cuʔ ²]	ตอ, ดิด, ดิดไว

/uː/ เป็นหน่วยเสียงสระหลัง เกิดจากลิ้นส่วนหลังยกขึ้นในระดับสูง
ริมฝีปากห่อกลม เป็นสระเสียงยาว ตัวอย่างเช่น

[khuː ⁴]	ครู
[buː ²]	ไม้เคาะให้จังหวะในพิธีโลยศาสตร์

[co: ¹]	จอ
[so: ¹]	ขอ
[po: ³ n ³]	ป้อน
[fo: ³]	หอยหมกปลา

สรุป จำนวนหน่วยเสียงสระเดี่ยวในภาษาไทยมี 16 หน่วยเสียง แบ่งเป็น
 สระเสียงสั้น 9 หน่วยเสียง คือ /ɪ/, /e/, /ɛ/, /a/, /ɔ/, /o/, /u/, /ɤ/, /ə/
 สระเสียงยาว 7 หน่วยเสียง คือ /ɪ:/, /e:/, /ɛ:/, /a:/, /ɔ:/, /o:/, /u:/,
 /ɤ:/, /ə:/

ตาราง 3 หน่วยเสียงสระผสมในภาษาไทย

ระดับของลิ้น	ส่วนของลิ้น			
		ลิ้นส่วนหน้า	ลิ้นส่วนกลาง	ลิ้นส่วนหลัง
สูง		i	ɨ	u
กลาง			ə	
ต่ำ			a	

อธิบาย จากตารางได้เป็นหน่วยเสียงสระผสม ดังนี้ ,

/ɛə/, /ɪə/, /ɛɨ/, /ɛɨə/, /uə/, /uəə/, /əɛ/, /əɛə/

2.2 ลักษณะทางสัทศาสตร์ และการปรากฏของเสียงสระผสม

สระผสมในภาษาไทยคำมีจำนวน 7 หน่วยเสียง เป็นสระผสมเสียงสั้น 3 หน่วยเสียง สระผสมเสียงยาว 4 หน่วยเสียง มีลักษณะทางสัทศาสตร์ และการปรากฏของเสียง ดังต่อไปนี้

/ia/ เป็นหน่วยเสียงสระผสม เกิดจากเสียงสระเคี้ยวเสียงสั้น [ɪ] ลั่นอยู่ในระดับสูงแล้วเลื่อนลงมาผสมกับเสียงสระเคี้ยวเสียงสั้น [a] จึงเกิดเป็นหน่วยเสียงสระผสมเสียงสั้น ดังตัวอย่างเช่น

[piaʔ ²]	และ เช่นข้าวและ
[siaʔ ⁴]	จักตอกไม้สม้าเสมอ
[khiaʔ ²]	ผ้า (พื้น)
[wiaʔ ⁴]	งาน

/i:a/ เป็นหน่วยเสียงสระผสม เกิดจากเสียงสระเสียงยาว [i:] ลั่นอยู่ในระดับสูงแล้วเลื่อนลงมาผสมกับเสียงสระเคี้ยวเสียงสั้น [a] จึงเกิดเป็นหน่วยเสียงสระผสมเสียงยาว ดังตัวอย่าง เช่น

[pi:a ²]	สาวโง่ใหม่
[si:a ⁴]	เขี้ยว (กัฬา)
[khia:a ²]	เขี้ยว
[ʔi:aw ¹]	เอว
[mi:an ⁵]	เก็บรักษา

/ɛa/ เป็นหน่วยเสียงสระผสม เกิดจากเสียงสระเคี้ยวเสียงสั้น [ɛ] ลั่นอยู่ในระดับสูงแล้วเลื่อนลงมาผสมกับเสียงสระเคี้ยวเสียงสั้น [a] จึงเกิดเป็นหน่วยเสียงสระผสมเสียงสั้น ดังตัวอย่างเช่น

[bɛaʔ ²]	แตกใบอ่อน, ผลิ
[phɛaʔ ²]	เผือก
[kɛaʔ ²]	เกือกกิ้ง
[cɛaʔ ²]	เขือก, สายบุญ
[sɛaʔ ²]	เสือก

/ɛ̃ːa/ เป็นหน่วยเสียงสระผสม เกิดจากเสียงสระเดี่ยวเสียงยาว [ɛ̃ː] ลั่นอยู่ในระดับสูง แล้วเลื่อนลงมาผสมกับเสียงสระเดี่ยวเสียงสั้น [a] จึงเกิดเป็นหน่วยเสียงสระผสมเสียงยาว ดังตัวอย่าง เช่น

[bɛ̃ːa ²]	มีนเมา, ยาเบื่อ
[phɛ̃ːa ²]	เผื่อ (กนอ้น)
[kɛ̃ːa ¹]	เกลือ
[oɛ̃ːa ¹]	ชวน, ชักชวน
[sɛ̃ːa ¹]	เสือ

/ua/ เป็นหน่วยเสียงสระผสม เกิดจากเสียงสระเดี่ยวเสียงสั้น [u] ลั่นอยู่ในระดับสูง แล้วเลื่อนลงมาผสมกับเสียงสระเดี่ยวเสียงสั้น [a] จึงเกิดเป็นหน่วยเสียงสระผสมเสียงสั้น ดังตัวอย่างเช่น

[kuan ⁴]	ยาสูบ
[ɣuaŋ ⁴]	ชะโงก, เหลี้ยว
[luaŋ ²]	นาสองแปลงทำให้เป็นแปลงเดียวกัน โดยพันคันทนาออก
[kuat ²]	แคะ, แคะถูกเล็ก ๆ ให้ใหญ่ขึ้น
[muaŋ ⁴]	หมวก

/uːa/ เป็นหน่วยเสียงสระผสม เกิดจากเสียงสระเดี่ยวเสียงยาว [uː] ลั่นอยู่ในระดับสูงแล้วเลื่อนลงมา ผสมกับเสียงสระเดี่ยวเสียงสั้น [a] จึงเกิดเป็นหน่วยเสียงสระผสมเสียงยาว ดังตัวอย่างเช่น

๗	[kuːan ⁴]	คว้นไฟ, เขม่า
	[ɣuːa ⁴]	วัว
	[luːa ²]	ฟืน
	[puːa ¹]	รักษาพยาบาล
	[thuːan ⁵]	ถวาน

/oːɛ̃/ เป็นหน่วยเสียงสระผสม เกิดจากเสียงสระเดี่ยวเสียงยาว [oː] ลั่นอยู่

ในระดับกลาง แล้วเลื่อนขึ้นสูง ล้วนมีลักษณะเกร็งผสมกับสระเดี่ยวเสียงสั้น [±] จึงเกิดเป็นหน่วยเสียงสระผสมเสียงยาว ตัวอย่างเช่น

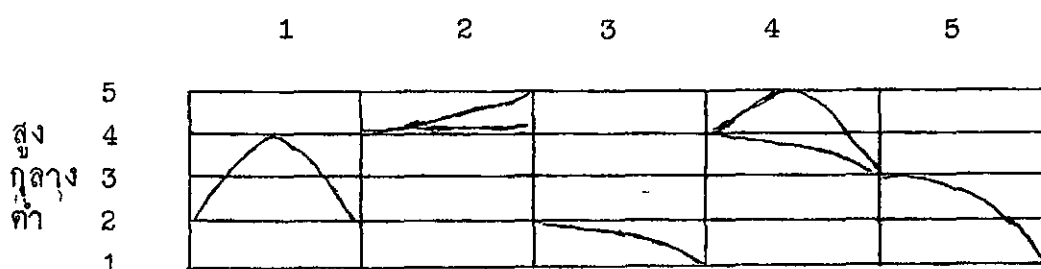
[sak ² oe:± ⁴]	ตะไคร้
[nam ³ so:± ¹]	น้ำใส
[hu:ə oe:± ¹]	หัวใจ
[khe:± ²]	แห่ง
[ke:± ¹]	บวม

สรุป จำนวนหน่วยเสียงสระผสมมีจำนวน 7 หน่วยเสียง แบ่งเป็นสระผสมเสียงสั้น 3 หน่วยเสียง คือ /±a/, /1a/ และ /ua/ สระผสมเสียงยาว 4 หน่วยเสียง คือ /1a:/, /u:a/, /±:a/ และ /o:±/ โดยเฉพาะสระผสม [o:±] ยังไม่ค่อยพบในภาษาไทย หากนักจากการวิเคราะห์ของผู้วิจัยพบว่าเสียงสระ [o:±] มักปรากฏในคำที่ใช้ตัวสระ ใอ (ไม้ม้วน) ในภาษาไทยกรุงเทพฯ คำที่ใช้สระ ใอ (ไ้ม้วน) นี้ ในภาษาไทยถิ่นไทย มักออกเสียงเป็น [o:] (วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์ 2520 : 109 หน้า) ในภาษาแสดก มักออกเสียงเป็น [±:] (วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์ 2519 : 123 หน้า)

สระเดี่ยวในภาษาไทยคำมีจำนวน 18 หน่วยเสียง สระผสมสองเสียงมีจำนวน 7 หน่วยเสียง รวมสระภาษาไทยคำ 25 หน่วยเสียง

ตอนที่ 3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์

ผลการวิเคราะห์ ระบบหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาถิ่นไทดำ จังหวัดเลย มี 5 หน่วยเสียง คือ

1. หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ต่ำ - ขึ้น - ตก [242] h
2. หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ก. สูง - ขึ้น [45] r
ข. สูง - ระดับ [44] r
3. หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ต่ำ - เลื่อนลง [21] L
4. หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ก. สูง - ขึ้น - ตก [453] r
ข. สูง - ตก [43] r
5. หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 กลาง - เลื่อนลง [31] h

ในการวิเคราะห์ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทย ผู้วิจัยได้ใช้หลักการทดสอบเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่น ของศาสตราจารย์ วิลเลียม เจ เกคนี (เกคนี 2520 : 169 – 186) ซึ่งได้วางแบบแผนไว้อย่างละเอียด โดยใช้คำทดสอบในตารางต่อไปนี้

	A	B	C	DL	DS
1	หมา	เฝ้า	ข้า	ขาด	ฉีก
2	ปี	ไก่	กล้า	ปอด	ตับ
3	บิน	บ้า	บ้าน	แตก	เบ็ด
4	นา	คา	ฟ้า	มิด	นก

คำที่ศาสตราจารย์วิลเลียม เจ เกคนี ได้กำหนดในตาราง คือ

ตามแนวนอน

แถวที่ 1 ใช้พยัญชนะเสียงสูง (อักษรสูง)

แถวที่ 2 ใช้พยัญชนะเสียงกลาง (อักษรกลาง) ไม่ก้อง

แถวที่ 3 ใช้พยัญชนะเสียงกลาง (อักษรกลาง) ก้อง

แถวที่ 4 ใช้พยัญชนะเสียงต่ำ (อักษรต่ำ)

ตามแนวตั้ง

แถว A คำเป็น ไม่มีรูปวรรณยุกต์

แถว B คำเป็น มีรูปวรรณยุกต์ เอก

แถว C คำเป็น มีรูปวรรณยุกต์ โท

แถว DL คำตายเสียงยาว

แถว DS คำตายเสียงสั้น

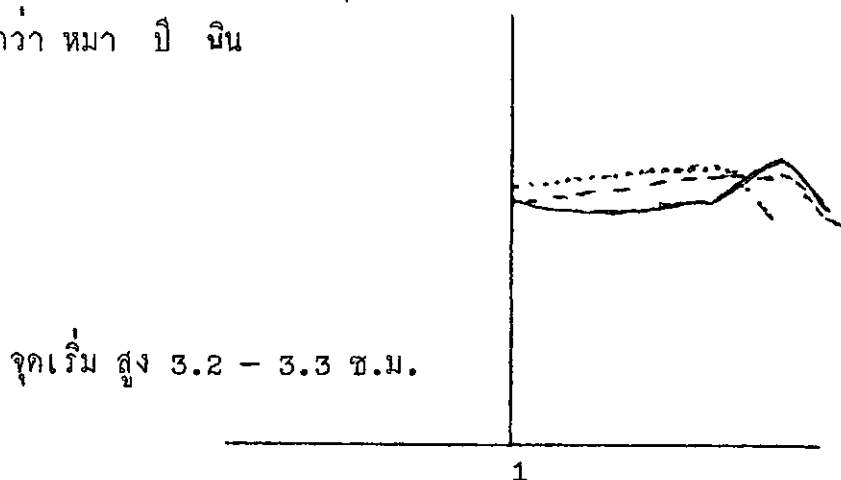
ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ดังกล่าวนี้ โดยหาคำที่ปรากฏใช้บ่อย ๆ ในภาษาไทย (ดังที่ปรากฏในตาราง) ให้ผู้ออกภาษา (นายอำเภอ ช่อนเคิม) ออกเสียง

จากตรวจสอบลักษณะเสียงวรรณยุกต์ด้วยเครื่องจำแนกความถี่ และระดับของเสียง (Sound spectograph) ปรากฏไ้หน่วยเสียงวรรณยุกต์ จากค่าที่ตรวจสอบในตารางดังนี้

	A	B	C	DL	DS
1	1	2	3	2	2
2	1	2	3	2	2
3	1	2	3	2	2
4	4	3	5	4	4

การทำแผนภาพคลื่นเสียง เมื่อได้ลักษณะคลื่นเสียง (ดูภาคผนวก) แล้วจะวัดระดับสูงต่ำของเสียง โดยดูจากเส้นฐาน ซึ่งเป็นฐานระดับเดียวกันทุกเสียง แล้ววัดความสูงต่ำของคลื่นเสียง คุณลักษณะของคลื่นเสียง ในเส้นที่ 3 ทุกคำ เพื่อเปรียบเทียบความสูง - ต่ำ และลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ทั้ง 20 คำ สรุปได้เป็น 5 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ ตามลักษณะจากคลื่นเสียง (เท่าของจริง) มีลักษณะดังนี้

1. ลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 1 คำ - ขึ้น - ตก (Low - rising - falling)
ในคำว่า หมา ปิ นิน

หมา _____

ปิ - - - - -

นิน

2. ลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 2 มี 2 ลักษณะย่อย คือ

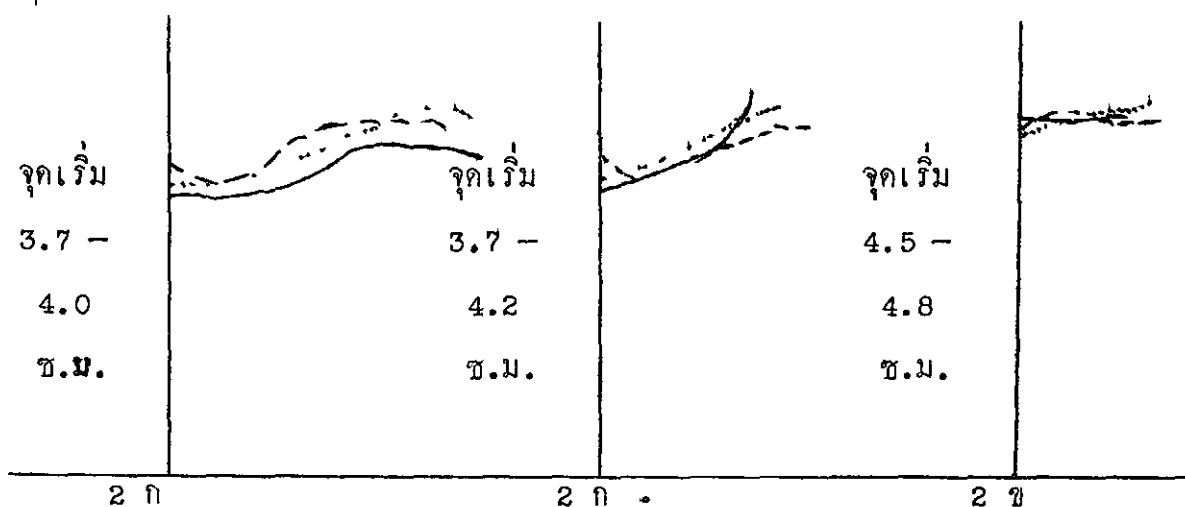
ก. สูง - ขึ้น (high - rising) มี 2 พาก

- คำเป็นในคำว่า ผ่า ไก่ บ่า

- คำตายเสียงยาว ในคำว่า ชาค ปอด แดก

ข. สูงระดับ (high - level) ในคำตายเสียงสั้น คือ

ผัก ทัพ เป็ด

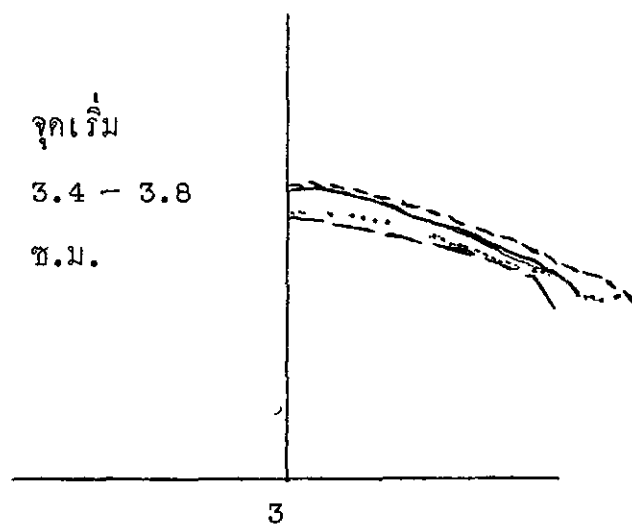

ผ่า _____
 ไก่ _____
 บ่า

ชาค _____
 ปอด _____
 แดก

ผัก _____
 ทัพ _____
 เป็ด

3. ลักษณะของารรณยุคที่ 3 ค่ำ - เลื่อนลง (low - falling)
 ในคำว่า ค่ำ ข่า กล้า บาน

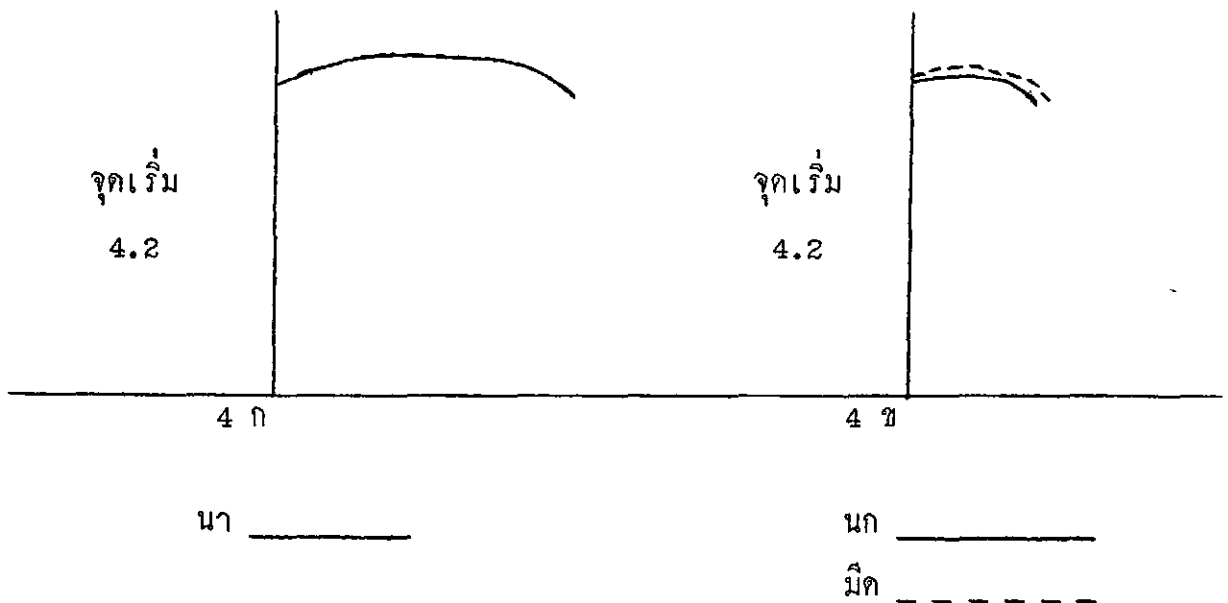

ค่ำ _____
 ข่า _____
 กล้า _____
 บาน

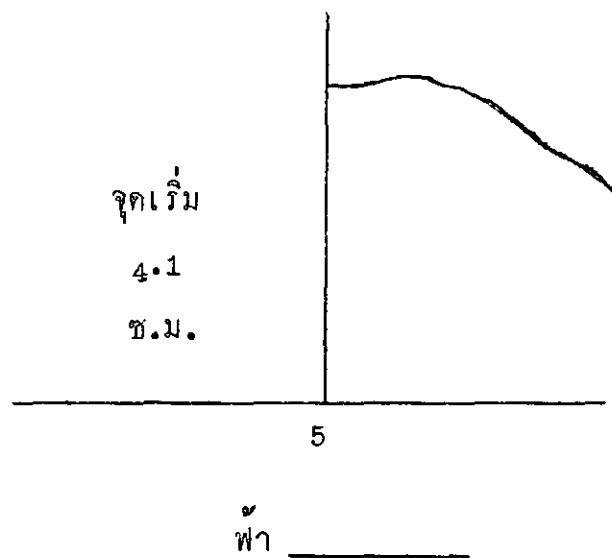
4. ลักษณะวรรณยุกต์ที่ 4 มี 2 ลักษณะย่อย คือ

ก. สูง - ขึ้น - ตก (high - rising - falling) ในคำเป็น เช่น
คำว่า นา

ข. สูง - ตก (high - falling) ในคำตายเสียงสั้น และยาว (ในภาษา
ไทคำเสียงสั้น เท่ากัน) เช่น นก มีค

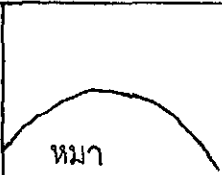
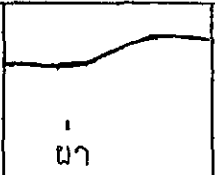
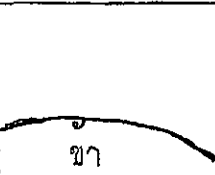
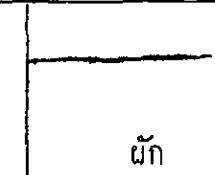
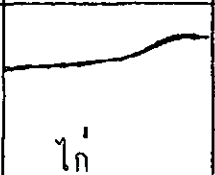
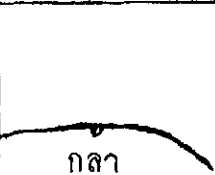
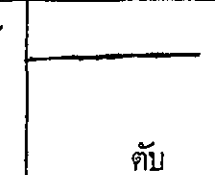
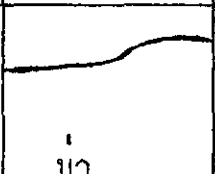
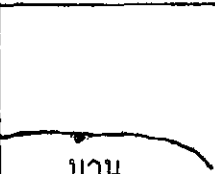
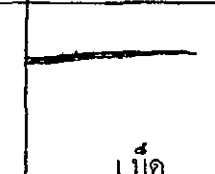
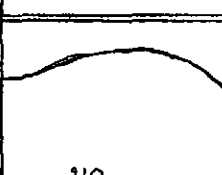
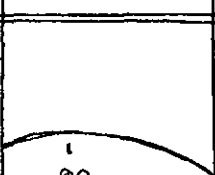
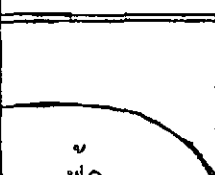
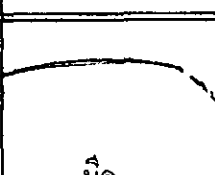
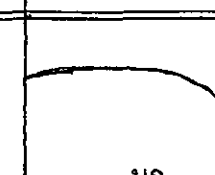

ลักษณะวรรณยุกต์ที่ 5 กลาง - เลื่อนลง ในคำว่า พ้า

สรุป เปรียบเทียบลักษณะวรรณยุกต์ ในตารางคำทดสอบเสียงวรรณยุกต์ทั้ง 20 คำ
ดังนี้

ตาราง 4 เปรียบเทียบลักษณะวรรณยุกต์ ภาษาไทคำ

	A	B	C	DL	DS
1	 หมา	 ผ่า	 ชา	 ขาด	 ผัก
2	 ปี	 ไก่	 กลาง	 ปลด	 ทับ
3	 บิน	 บ้า	 บ้าน	 แตก	 เบ็ด
4	 นา	 คำ	 ฟ้า	 มืด	 นก

1. คำ - ขึ้น - ตก (หมา ปี บิน)
2. สูงขึ้น / สูง - ระดับ (ผ่า ไก่ บ้า ขาด ปลด แตก / ผัก ทับ เบ็ด)
3. คำ - เลื่อนลง (คำ - ชา กล้า บ้าน)
4. สูง - ขึ้น - ตก / สูง - ตก (นา / นก มืด)
5. กลาง - เลื่อนลง (ฟ้า)

การตรวจสอบคำต่าง ๆ ในภาษาไทยคำด้วยการฟังก็ได้ผลสรุป จำนวนหน่วยเสียง
วรรณยุกต์ และลักษณะวรรณยุกต์ เช่นเดียวกับตรวจสอบด้วยเครื่องจำแนกความถี่ และระดับ
ของเสียง (Sound spectrograph) ตัวอย่างคำที่ปรากฏเสียงวรรณยุกต์ต่าง ๆ ดังนี้

1. วรรณยุกต์ที่ 1 ต่ำ - ขึ้น - ตก มีลักษณะ จุดเริ่มต้นอยู่ในระดับต่ำ แล้วค่อย ๆ เลื่อน
ขึ้น แล้วตกลงต่ำในระดับเดิม เช่น คำ

[ma: ¹]	หมา
[ma:n ¹]	เหม็น
[pɛ: ¹]	ปี
[bɛ:n ¹]	บิน
[khiŋ ¹]	ชิง
[ta: ¹]	ตา
[kha:w ¹]	เขา

2. วรรณยุกต์ที่ 2 มีเสียงย่อย 2 เสียง คือ

- 2.1 สูง - ขึ้น ปรากฏที่คำเป็น ลักษณะเสียงจะอยู่ในระดับค่อนข้างสูง แล้วเลื่อน
ขึ้นสูง คำตายเสียงยาว เสียงจะอยู่ในระดับสูงแล้วเลื่อนขึ้นสูง เช่นคำ

[phe:n ²]	แผ่น
[kha: ²]	ชา
[ka:y ²]	ไก่อ
[kha:w ²]	เช่า
[cɛ:n ²]	พับ, จีบ
[po:t ²]	ปอด
[kha:t ²]	ชัก

- 2.2 สูง - ระดับ ปรากฏที่คำตายเสียงสั้น ลักษณะเสียงจุดเริ่มต้นอยู่ในระดับสูง
อยู่คงที่ หรือ ระดับเดียวกันตลอด เช่นคำ

[phak ²]	ผัก
----------------------	-----

[puʔ ²]	ปลูก
[tɛk ²]	รานคาขายของต่าง ๆ
[tak ²]	คัก

3. วรรณยุกต์ที่ 3 คำ - เลื่อนลง ลักษณะเสียงอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำแล้ว ~~เลื่อน~~ต่ำลงไป
อีก เช่นคำ

[ha:y ³]	ไร
[na:w ³]	เนา
[pha: ³]	ผา
[to:m ³]	ต้ม
[cha:w ³]	ขาว

4. วรรณยุกต์ที่ 4 มี 2 เสียงย่อย คือ

4.1 สูง - ขึ้น - ตก ลักษณะจุดเริ่มต้นอยู่ในระดับสูงเลื่อนขึ้นเล็กน้อย แล้วตกลงมาเท่าจุดเริ่มต้น เช่นคำ

[na: ⁴]	นา
[ma:w ⁴]	เมา
[hu:ŋ ⁴]	สว่าง
[ya: ⁴]	ยา

4.2 สูง - ตก ปรากฏในอักษรต่ำ คำตายมีลักษณะจุดเริ่มต้นอยู่ในสระสูงแล้วเลื่อน
ลง เช่นคำ

[nok ⁴]	นก
[mit ⁴]	มิด
[laʔ ⁴]	ลาก
[faʔ ⁴]	ฟาก (ไม้ไผ่)
[moʔ ⁴]	หม่อ

5. วรรณยุกต์ที่ 5 กลาง – เลื่อนลง ลักษณะจุดเริ่มต้น เสียงอยู่ในระดับกลางค่อนข้างสูงแล้วเลื่อนลงในระดับต่ำ เช่น คำ

[fa: ⁵]	ฟ้า
[ma:y ⁵]	ไม้
[nɯw ⁵]	นิ้ว
[na:m ⁵]	น้ำ

การวิเคราะห์จำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยพบว่า มีจำนวน 7 เสียงในวรรณยุกต์ที่ 2 และวรรณยุกต์ที่ 4 มีเสียงสองเสียงเกิดในกรณีสลับลิ้นกัน (ดูเพิ่มเติมหน้า 52 – 54) จึงได้จัดรวมอยู่ในหน่วยเสียงเดียวกัน ภาษาไทยจึงมีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 5 หน่วยเสียง

ตอนที่ 4 ลักษณะโครงสร้างของพยางค์

การวิเคราะห์ลักษณะโครงสร้างของพยางค์ในภาษาถิ่นไทดำ หมู่บ้านนาป่าหนาค-อำเภอเชียงคน-จังหวัดเลย ปรากฏมี 7 รูปแบบ คือ CV, CVV, CVG, CVS, CVN, CVVS และ CVVN โดยกำหนดสัญลักษณ์แทนเสียงต่าง ๆ ดังนี้

C แทนเสียงพยัญชนะต้นพยางค์ ทั้งพยัญชนะ-เดี่ยวและพยัญชนะผสมทุกเสียง

S แทนเสียงพยัญชนะท้ายพยางค์ ที่เป็นเสียงหยุด

ได้แก่เสียง [p], [t], [k]

G แทนเสียงพยัญชนะท้ายพยางค์ที่เป็นเสียงหยุด เฉพาะเสียง [ɣ]

N แทนเสียงพยัญชนะท้ายพยางค์ที่เป็นเสียงนาสิก ได้แก่เสียง [m], [n], [ŋ]

และเสียงกึ่งสระ ได้แก่เสียง [w] และ [y]

V แทนสระเสียงสั้น ทั้งสระเดี่ยว และสระผสม

VV แทนสระเสียงยาว ทั้งสระเดี่ยว และสระผสม

1. ลักษณะโครงสร้างพยางค์แบบ CV คือลักษณะโครงสร้างพยางค์ที่ประกอบด้วยพยัญชนะต้นและสระเสียงสั้น มักปรากฏในพยางค์แรกของคำมี 2 พยางค์ เป็นพยางค์ที่ปรากฏพร้อมกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2-หรือ-4-ลักษณะนี้ไม่ปรากฏมากนัก เช่น

[ma⁴ruy³] ผลฝรั่ง, ต้นฝรั่ง

[sa⁴la:⁴ɔ⁴] แมงลัก

[ka²lo⁴ho:¹] มุมห้องที่ตั้งหิ้งบูชาบรรพบุรุษ

2. ลักษณะโครงสร้างพยางค์แบบ CVV คือลักษณะโครงสร้างพยางค์ที่ประกอบด้วยพยัญชนะต้น และสระเสียงยาว เป็นพยางค์ที่ปรากฏพร้อมกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ได้ทุกหน่วยเสียง

เช่น

[khu:¹a¹] ขวา

[sɛ:²] ลี

[phi:³a³] เพ็ลย (ชีควายอ่อน)

[tɛ:⁴a⁴] ครั่ง, หน

[ka:⁵] ค้าขาย

3. ลักษณะโครงสร้างแบบ CVG คือลักษณะโครงสร้างพยางค์ที่ ประกอบด้วย พยัญชนะต้น สระเสียงสั้น และ พยัญชนะท้ายเป็นเสียงหยุด [ʔ] เป็นพยางค์ที่ปรากฏพร้อมกับ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 และที่ 4 เช่น

[loʔ ⁴]	เล็ก
[taʔ ²]	ตากแดด
[cɛaʔ ²]	เชือก, สายยู
[muuʔ ⁴]	หมวก
[moʔ ⁴]	หม้อ

4. ลักษณะโครงสร้างพยางค์แบบ CVS คือลักษณะโครงสร้างพยางค์ที่ประกอบด้วยพยัญชนะต้น สระเสียงสั้น และพยัญชนะท้ายเป็นเสียงหยุด [p], [t] และ [k] เป็นพยางค์ที่ปรากฏพร้อมกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 และที่ 4 เช่น

[mak ⁴]	ชอบ
[mit ⁴]	มิด
[tɛk ²]	ร้านค้า
[bat ²]	หมด
[tap ²]	ตี

5. ลักษณะโครงสร้างพยางค์แบบ CVN คือลักษณะโครงสร้างพยางค์ที่ประกอบด้วยพยัญชนะต้น สระเสียงสั้น และพยัญชนะท้ายเป็นเสียงนาสิก [m], [n], และ [ŋ] และกึ่งสระ [w] และ [y] โดยเฉพาะพยัญชนะท้ายเสียงกึ่งสระไม่ปรากฏมากนัก พยางค์ลักษณะนี้ปรากฏพร้อมกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

[teŋ ⁴ wen ¹]	กลางวัน
[tem ¹]	เต็ม
[ʔoŋ ¹]	ป็น
[piw ¹]	ปลิว
[thay ¹]	ไถ
[peŋ ²]	ไข่น้ำเข้านา
[com ²]	บน

[phəŋ ³]	ผึ้ง
[cʊm ³]	ขอ (ขกปลา)
[ten ⁴]	สั้น ¹
[ɲuŋ ⁴]	bung
[nam ⁴]	ควย, กับ
[nɔw ⁵]	นิ้ว
[ɲɔw ⁵]	จ้าว (คันไถ)
[pan ⁵ kaw ⁵]	จุกนม, หัวจุก
[thɯm ⁵]	ทิ้ง

6. ลักษณะโครงสร้างพยางค์แบบ CVVS คือ ลักษณะโครงสร้างพยางค์ที่ประกอบด้วย พยัญชนะต้น สระเสียงยาว และพยัญชนะท้ายเป็นเสียงหยุด [p], [t], และ [k] โดยเฉพาะเสียงท้ายพยางค์ [k] มีปรากฏน้อยมาก—พยางค์ลักษณะนี้ปรากฏพร้อมกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่-2

~~และ 4 เช่น~~

[sɛ:ap ²]	เสียบ
[khu:t ²]	ชุก
[cu:p ²]	จวบ
[pɛ:k ²]	แปลก
[mɛ:t ⁴]	จอมนม
[su:t ⁴]	สวด (ก) สวดมนต์
[hu:p ⁴]	รูป

7. ลักษณะโครงสร้างพยางค์แบบ CVVN คือ ลักษณะโครงสร้างพยางค์ที่ประกอบด้วย พยัญชนะต้น สระเสียงยาว และพยัญชนะท้าย เป็นเสียงนาสิก [m], [n], และ [ŋ] และเสียงกึ่งสระ [w] และ [y] เป็นพยางค์ที่ปรากฏพร้อมกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ได้ทุกหน่วยเสียง - เช่น

[fo:n ¹]	ฝน
[na:m ¹]	หนาม

[cu:m ²]	คุ้ม
[wa:n ²]	หวาน
[ca:m ³]	จิม
[fa:w ³]	เฝ้า
[sa:w ⁴]	ยี่สิบ
[hu:ŋ ⁴]	สว่าง
[hɛ:an ⁴]	เรื่อน
[sa:y ⁵]	ชาย
[ha:y ⁵]	ว่า, คำหนิ
[ha:y ³]	ร้องไห้, ไร

ตอนที่ 5

คำและความหมาย

ผู้วิจัยได้รวบรวมคัดเลือกคำภาษาไทยคำที่แตกต่างไปจากภาษาไทยกรุงเทพฯ ฯ เป็น
3 ลักษณะ คือ

5.1 คำในภาษาไทยคำ กับภาษาไทยกรุงเทพฯ ฯ ความหมายเดียวกัน แต่ใช้คำต่างกัน
คำต่างกันในที่นี้หมายถึงคำที่ต่างกันในเรื่อง, พยัญชนะ และวรรณยุกต์ คำที่เป็นปฏิภาคกัน
(correspondence) ระหว่างภาษาไทยคำกับภาษาไทยกรุงเทพฯ ฯ ไม่อยู่ในเกณฑ์ที่รวบรวม
ในข้อนี้ ได้แก่ส่วนที่ปฏิภาคกันในคำ

ก. พยัญชนะต้น

เสียงภาษาไทยกรุงเทพฯ ฯ [ch] ตรงกับเสียง [c] หรือ [s] ในภาษาไทยคำ
เสียงภาษาไทยกรุงเทพฯ ฯ [th] ตรงกับเสียง [t] ในภาษาไทยคำบางคำ
เสียงภาษาไทยกรุงเทพฯ ฯ [y] ตรงกับเสียง [ɲ] ในภาษาไทยคำบางคำ
เสียงภาษาไทยกรุงเทพฯ ฯ [ph] ตรงกับเสียง [p] ในภาษาไทยคำบางคำ
เสียงภาษาไทยกรุงเทพฯ ฯ [kh] ตรงกับเสียง [k] หรือ [s] ในภาษาไทยคำบางคำ
เสียงภาษาไทยกรุงเทพฯ ฯ [x] ตรงกับเสียง [h] หรือ [ɣ] ในภาษาไทยคำทุกคำ

ข. พยัญชนะท้าย

เสียงพยัญชนะภาษาไทยกรุงเทพฯ ฯ [k] ตรงกับเสียง [ʔ] ในภาษาไทยคำ ในกรณี
คำนั้นเป็นสระเสียงยาว เช่น [laːk] ~ [laʔ⁴] “ลาก”

ค. สระ

เสียงสระภาษาไทยกรุงเทพฯ ฯ [aːy] ตรงกับเสียง [oːɿ] ในภาษาไทยคำ มัก
ปรากฏในคำที่ใช้รูปสระโอ (ไม้้วน) ในภาษาไทยกรุงเทพฯ ฯ เช่น ใบ [boːɿ¹]

ง. วรรณยุกต์

เสียงวรรณยุกต์ทุกเสียงในภาษาไทยกรุงเทพฯ ฯ ที่ตรงกับเสียงในภาษาไทยคำ เช่น

[na:] (นาเสียงสามัญ) เป็น [na:⁴] (สูง - ขึ้น - ตก)

คำที่เป็นปฏิภาคกันเพียงส่วนใดส่วนหนึ่งที่กล่าวมานี้ ถือว่าในภาษาไทยคำกับภาษาไทย
กรุงเทพ ฯ เป็นคำเดียวกัน ตัวอย่างเช่น

ภาษาไทยกรุงเทพ ฯ		ภาษาไทยคำ
ช้าง	[cha: ²]	[ca: ⁵]
หญิง	[yɨ: ¹]	[ɲɨ: ¹]
ปลุก	[pluk ²]	[pu: ²]
ใบ	[ba: ²]	[bə: ¹]
นา	[na:]	[na: ⁴]
แรง	[re: ²]	[he: ⁵]

พยัญชนะต้น [p]

[po:²]

โคลน, ตม

[pe:⁴]

ไม้กระดาน

[po:² pa:⁵]

กะลามะพร้าว

[pu:¹]

รักษาพยาบาลให้หายจากไข้

[ɾi:³ po:⁵]

สะโก

[po:² ɾi:¹]

หน้าต่าง

[pe:³ hɛ:⁴]

หลังคาบ้าน

[pɪ:⁴]

แบน, รวบ, เตียน

[pɛ:⁵]

สมุก, เล่ม, ฉบับ

[pan⁵ kaw⁵]

จุกนม, หัวจุก

[pɪ:⁴]

อวน

[po:² khe:¹]

กำไลมือ

[pɪ:² fa:³]

เมฆ

[po:³ pɪ:²]

แมลงหวี่

[pɪ:¹]

เปลวไฟ

[pa:² hɪ:aw¹]

ป่าช้า, สุสาน

[pa:y¹]

อย่าร้าง

[pu:m¹]

ทอง

[ɿ:⁵ pɔ:m¹]

จิ้งก่า

[pɪn³]

กลับ (เลี้ยว), กลับ, ปลิ้น

[pɛ:ŋ¹]

ซ่อมแซม, ซ่อม, แปลง

[pɛ:²]

ทรุด

[pu:⁵]

ท่อ, ไม่แหลม

[pɛ:¹]

รื้อ

[pɔk²]

หัก

[pɛ:²]

กางหมอน, หรือปูมใหญ่ ๆ บริเวณใบหน้า

[pɛ:⁵]

งอ, เช่น มีดงอ

พยัญชนะต้น [t]

[tap²]

ตี

[ten⁴]

สิ้น, ทุ

[ta:ŋ⁴ ha:ŋ¹]

หลัง (อวัยวะของร่างกาย)

[tɛk²]

ร้านค้า (ขายของต่าง ๆ)

[tɛp⁴ kɪ:n¹]

กลางคืน

[tɛŋ¹ wen¹]

กลางวัน

[tɛ:m³ sɪ:¹]

เขียนหนังสือ

[tɔ:y¹]

เคาะ

[ta:y⁴ na:¹]

ชาวนา

[tɔ:y⁴ ha:y⁴]

ชาวไร่

[tɛ:a⁴]

ครึ่ง, หน

[tɪ:p² ku:an⁴]

กลองใส่ยาสูบ

[tɔ:y¹]

จุด (ก)

[tʊm ³]	กรง
[tɔːŋ ¹]	กรองน้ำ
[tɛʔ ² ɲaːŋ ³]	กลับข้าง (ลำตัว)
[tɿːaw ³]	เชียว (น้ำ)
[taːn ⁵]	แซะ
[teŋ ²]	บน
[taːŋ ²]	ประหลาด, แปลก
[tuːm ²]	ชนะตุ
[ta ² ŋək ²]	พยักหนา
[toŋ ²]	รองน้ำ
[tuːa ¹ haːŋ ²]	อะไร

พยัญชนะต้น [k]

[kap ² kəːŋ ³]	ตุ๊กแก
[kaʔ ² tuː ²]	คางคก
[kaʔ ² ləːɿ ¹]	ไหนด เช่น ไปไหน
[kap ² khɿːt ²]	ไฟแช็ก, ไม้ขีด
[kɿːa ¹]	คางคาว
[kan ¹]	ปีบ
[kɛːn ² taː ¹]	ลูกนัยดา
[kap ²]	แน่น, เต็ม
[kap ⁴ kuːŋ ³]	คับแคบ
[kaŋ ¹]	เผือก
[kəːp ²]	รองเท้า
[kuan ⁴]	ยาสูบ
[kɿːm ⁴]	เย็น, ความเย็น
[kɛːn ²]	เม็ดผลไม้

[kɿ:aw³][ku:p²][hu:a¹ ku:p²][kə:ɿ¹][ko:k²][kwɿ²][kwɿ³ la:ɿ⁴][kok² ka:ɿ¹][ko:n¹][kɿn¹][kuat²][ka² lɿaɿ²][ka:w³][ku:n⁵][ksɿ²][kan⁵][ka² toɿ³][ka:y⁵][kaɿ² lon³][kə:ɿ⁴][ku:m²][ku:at²][ku:an⁴ ya:ɿ¹][kan⁵][ka:ɿ¹ lo:ɿ²]

กรรไกร

งอบแบบอีสาน มีรังผึ้งเช่นเดียวกับ

งอบทางภาคกลาง

รังผึ้ง

บวม

คินราบสูง, เนิน

คราก

ไค้ตุนบ้าน

กราม

กลวง

ข้าว (ผลไม้)

แคะ, แคะรูเล็กให้ใหญ่ขึ้น

โคลงเคลง

นุค

เชื้อง

ควาค

ค้อน

ตะกรว

ถกเถียง

ท้ายทอย

ชิง

ปล้ำ

นุค

ฉิ่น

ย่า

สินสอดทองหมั้น

[ka ² la: ⁵]	ลำแพน
[kap ² soʔ ²]	สาคน้ำ
[kə: ¹ n ¹]	พะอง
[ka ² nək ²]	ผงก (หัว)

พยัญชนะต้น [ʔ]

[ʔa:y ³]	พ่อ
[ʔom ²]	แม่
[ʔu: ⁴]	ปู่
[ʔu: ³]	ย่า
[ʔem ² tha:w ³]	ยาย
[ʔa:y ³ tha:w ³]	ตา
[ʔu: ⁴ thu:at ³]	ปู่ทวด
[ʔɛ:n ³]	ฉาเปี้ยก, ก. เปี้ยก
[ʔuʔ ²]	เต้านมคน, นม, น้ำนมว่าน้ำอู
[ʔɪ:w ²]	ไปเที่ยว
[ʔe: ² pho:t ²]	มากมาย มากหลาย
[ʔa:ɣ ²]	ขาม
[ʔim ³]	สบายดี
[ʔin ¹]	เล่น
[ʔo: ¹]	ชันน้ำ
[ʔet ²]	ท่า
[ʔoɣ ¹]	ป็น
[ʔe:p ² kha:w ³]	กระต๊อขาว
[ʔo:ɣ ¹]	กระดอง (เต่า)
[ʔo:t ²]	กะทิ
[ʔe: ²]	จุ, มาก, ชุกชุม

[rɿ:¹ pɔk²]

ตะเกียง

[ru:⁴an⁴]

พา

พยัญชนะต้น [ph]

[phak² pa:w⁴]

สระแหน่

[pha:³ ha:y⁵]

ผ้าขี้ริ้ว

[phet⁴ sɿ:¹]

ทับทิม (รัตนชาติ)

[phɿ:aw¹]

กวาด

[pha:³ pɿ:aw²]

ผ้าขาวม้า

[pha:³ kəŋ²]

ผ้าเช็ดตัว

[phoŋ¹]

ซึก

[phɔ:¹ŋ¹]

ตาง

พยัญชนะต้น [th]

[thu:¹ŋ¹]

ตะเกียบ

[thuk²]

ถู่บ้าน

[thoŋ¹]

ครึ่ง, เศษหนึ่งส่วนสอง

[tha:n³ ha:y⁵]

เพดาน

[thok²]

กระชาก

[thim⁵]

ทิ้ง

[tha:²]

ถูก

[the:¹]

คายน้ํา, โคนหัว

[thɔ:² thim⁵]

เททิ้ง

[thoŋ¹ sɿ:³a³]

กระเป๋าสื่อ

[tha:²]

รอกคอบ

[tha:n² khɿ:³]

ส่วม

พยัญชนะต้น [kh]

[khɯ:³ na:m⁵]

[kheʔ² ha:ŋ⁴ ha:ŋ⁴]

[khə:²]

[khɯ:³ bɯ:aw³]

[kho:n¹ ka:ŋ⁴]

[kha:m¹ som³]

[pa:¹ kho:⁴]

[khɯ:³ ɲa:a²]

[kho:¹ lo:p²]

[khut²]

[kho:¹]

[khu:³ lɯŋ³]

[khan⁵]

[kham⁴]

[khon¹]

[khɯ:³ kaʔ² ɲa:²]

พยัญชนะต้น [b]

[bo:ŋ³ kɛ:²]

[beʔ⁴]

[ba:ŋ²]

[bet²]

[ba:n³ sa:ŋ³]

[bo:m⁵]

[ba:ŋ³ nam⁵ ta:w³]

[bɛ:an¹]

โคลนตม

ร้องตะโกนดัง ๆ

แห้ง

ไม่ยอมรับ, ไม่เอา, พุดเท็จ

เครา

มะขาม

ปลาช่อน

ขยะ

กรอบ

เกราะ (ป้องกัน)

จน

คลัง

เตรียม

ถือ

รา

หีด

จิ้งกิ้ง

แพะ

มอง

หมด

คราก (น)

ท่อน เช่น ท่อนไม้

น้ำเต้าใส่น้ำ

พระจันทร์

[bo: ¹ cep ²]	กร้อย, ไม่กร้อย
[bem ⁵]	บุบ, บุ่ม
[bo: ² yo: ⁵]	บุคโกล
[bu:an ¹]	ซอน
[be:n ²]	โยน
[ban ⁴ biat ²]	ศักร
[biaɾ ²]	ฉลิ, แตกโปออน
[bɛ:a ²]	มินเมา, ย่าเปื่อ

พยัญชนะต้น [a] เป็นแปรอิสระกับเสียง [ɿ]

[da:t ² lak ²]	ไกล
[dɔk ² so:n ⁵]	มะลิ, ดอกมะลิ
[dik ² na:m ⁵]	จมน้ำ, ตกน้ำ
[dɿ: ¹ dɿ: ¹]	สค

พยัญชนะต้น [c]

[ci: ¹ ci:am ³]	}	จั้งจก
[ca: ¹ hɛ:an ⁴]		
[ca:m ¹ ka: ²]		จั้งเหลน
[cuŋ ¹ kuŋ ²]		จั้งหรีด
[can ¹ ni: ⁴]		ชนะ
[ci: ² khe ³]		จระเข้
[co:p ²]		จ่อ, อากาการคลานไปคักหรือจับสัตว์
[cɛ:a ¹]		ชวน, ชักชวน
[cam ⁴ ba:y ¹]		ตะไบ
[cɛ:a ⁴]		เถาไม้, เถาวัลย์
[ca: ⁵]		ไ้

[ca:w ³ hu:a ¹]	พระ
[co:n ⁴ po:n ⁴]	พังพอน
[ca:a ⁵]	พันธุ์ข้าว
[ca:a ²]	สายบุญ , เชือก
[ce:m ⁴]	เพียบ, เรือเพียบ
[cu ²]	ติด, ติดไว้, ต่อ
[ca:n ²]	ทอด, (ก)
[co:y ² kan ¹]	พยุ่ง, ช่วย
[ce:m ⁴]	เพียบ, เรือเพียบ
[ca:n ¹]	งาม, งามดี
[ca:ŋ ⁴]	ครวญคราง
[ca:m ⁴]	สีคราม
[ca:y ⁵]	เบี้ยว, เซ้นปากเบี้ยว
[ca: ²]	จำได้
[ɬok ²]	จอบ
[cak ²]	เท่าไร, ที่ (ก็มาน้อย)
[cak ² no:y ⁴]	ประเคี้ยวเคี้ยว, ครุ่นเคี้ยว
[ca:ŋ ²]	จึก, จาง
[ca:m ³]	จัม (ก), ขึ้น
[cep ² khep ⁴]	ตะขาบ
[cl:p ²]	พับ
[com ²]	บน
[co:n ¹ ca: ³]	ชิงช้า
[ca:w ³ wa:y ⁵]	จองไว้
[co:y ¹]	ผอม
[cum ³]	ยอ (ยกปลา)

[ca:n ⁴]	คตาน
[ook ²]	ครก, ขว้น, ชูดชืดบนผิวหนัง
[cup ²]	ย่า
[ca:m ⁴]	เวลาเย็น
[kho:n ⁴ ca:~ ³]	คนโง่
[ca:~ap ²]	เชิญ, ชักชวน
[ce:p ²]	ลรอย
[ce:y ³]	น้อย
พยัญชนะต้น [f]	
[fiat ²]	กระเพื่อม
[fot ⁴]	เคือก เช่น ขาวเคือก
[f~ap ⁴]	ฟางขาว
[fa:n ⁴]	ฟาน หรือ อีเก้ง
[fo:n ²]	ปูนที่กินกับหมาก
[fak ⁴ lo~ ⁴]	รังไหม
พยัญชนะต้น [s]	
[sa:w ¹]	ผู้อื่น, หาผู้อื่น
[sa:y ²]	ไซ
[sa:y ³]	ไซ
[sak ² ce:~ ⁴]	ตะไคร้
[so~ ²]	ถามหา, เสาะหา
[sop ²]	ปาก
[sa:t ²]	เสือ
[su:ap ⁵]	กางเกง
[sa ⁴ la:~]	แมงลัก
[si'a ¹]	หาย (สิ่งของ) สูญเสีย

[sa:⁵]
 [sa:¹ ya:³η]
 [sa:w¹ na:¹]
 [sa:w⁴]
 [su:t⁴]
 [sɪŋ¹]
 [su:an⁵]
 [sa⁴ na:m⁵]
 [sut²]
 [sa:w¹ lɔ:⁴]
 [sap²]
 [sɔ:¹ ɔ:²]
 [sa:m¹]
 [son⁴]
 [sa:w⁴]
 [sɛ:²η]
 [sɪ:² na:⁵]
 [sɪ:t²]
 [su:an⁵]
 [sa:y¹ bɛ:¹]
 [sap⁴]
 [sɪ:¹ lɪ:⁴ la:t²]
 [su:at⁴]
 [sɪŋ⁴ sa:w¹]

พยัญชนะต้น [h]

[hɛ:⁴]

ตระกร้า

ตระแกรงที่ปิ้งปลาหรือกล้วย ฯลฯ

ซุนา, ไถนา

ยี่สิบ (จำนวน)

สวด (ก) บทสวดมนต์

แซ่, ตระกูล นามสกุล

ซอ

วิกัศัวยมือเช่นถัง; บ่อน้ำใหญ่

จบ, จบเรื่อง

สาวโง่โง่

กระซิบ

กระบอก

กะละมังใบใหญ่

ซวก

งค, หยุก, พัก

จันมะพร้าว

หน้าจั่ว

เฉียด, เฉี่ยว

พลั่ว

สะเคือ

ไล่กวาด

สังกะสี

พูน, พอกพูน

หยักไย

ยาว

[hɛ:an¹ fa:y⁴][hu:ɯ⁴][ha:ɯ³][ham¹][hɪ:a¹][ho:t²][hu:a¹][hɛ:p²][ho:¹][ho² ha:t²][ho:y¹ fo:n²][hɛ:a⁴][ha'y¹ na:m⁵][hɪ:ap¹][hap⁴ ka:²][ho:n¹ hu:ay¹][ho:m⁴][hon¹][ho:m⁴][ha:w³][ha:m⁴][huɯ²]

พยัญชนะต้น [m]

[ma⁴ ruɯ³][ma⁴ nat⁴][ma⁴ khɪ:ap²]

ครัว, ห้องครัว

สว่าง

รวย, มั่งมี

อัมพา

อาการ ของตกตลงสู่พื้น, น้ำหก

ถึง

ยืม, ห่วงระ

เคียว

ศาลเจ้า

เขียนหมาก, ที่ใส่หมากพลู

เตาปูน

เครือ (กล้วย), เรือ

กรอกน้ำ

กระดก

กาฝาก

หงุดหงิด

ชุม

ถอย

ช่อง, ฐ (พื้น)

พง

มวน

อึเหี้ยว

ผลฝรั่ง, ต้นฝรั่ง

สับปะรด

นอยหน้า

[ma ⁴ ʔɛːat ³]	พริก
[ma ⁴ puk ²]	ส้มโอ
[ma ⁴ hoŋ ²]	มะละกอ
[ma ⁴ miː ⁵]	ขนุน
[maːn ⁴]	ลืมน้ำ
[ma ⁴ kwɛːn ⁴]	การเล่นโยนลูกช่วง
[maː ⁴ hɛː ⁴]	วันมะรืน
[ma ⁴ toːŋ ³]	สะท้อน
[maːŋ ⁴]	กระเคื่อง (ครก)
[ma ² pin ²]	กั้งหัน
[moː ²]	เกราะ (ตี)
[maːn ³]	เปียกแฉะ, ลื่น
[mun ³]	ละลาย
[miːan ⁵]	เก็บรักษา
พยัญชนะต้น [n]	
[naː ³ deːn ²]	หน้าผาก
[nam ⁴]	ควย, กั๊ว
[niːaŋ ¹]	คลัง
[nam ¹ nam ¹]	ซ้ำ, ซ้ำ ๆ
พยัญชนะต้น [ŋ]	
[ŋuː ⁴ a ⁴]	วัว, เมื่อวานนี้
[ŋaw ⁵]	นุ่น
[ŋuːam ⁴]	ปิด, ครอบ
[ŋap ⁴]	เย็บ (ผ้า)
[ŋɛːaŋ ³]	กระโถน

[ɣuaŋ⁴]

ชะโงก, เหลียว, สายหน้า

พยัญชนะต้น [ŋ]

[ŋu:an¹]

ปลาไหล

[ŋa:n¹]

กลัว

[ŋə:a⁵]

เนื้อ

[ŋa⁴ heŋ⁴]

ยาก, ลำบาก

[ŋa:t⁴]

แย่ง, ชิง

[ŋw:⁴]

ยกขึ้น

[ŋw:m¹]

หยิก

[ŋa:p⁴]

เคิน

[ŋu:⁴]

ไม้กวาด

[ŋw:p⁴]

ขี้ให้ตาย, ปุย, ปุยฝ้าย

[ŋu:⁵]

ฉลัก, ถัน

[ŋa² ŋay³]

โมโห

[ŋup⁴ ŋop²]

ไมยราพ

[ŋw:n³]

แก่ง

พยัญชนะต้น [l]

[lok⁴ kay²]

เล้าไก่

[la:p³ fa:y⁴]

ก่อไฟ

[la:p⁴ teŋa³]

บางที

[le:n⁴]

วิ่ง

[lu:a¹]

พิน

[le:l¹]

สีค่าคล้า

[lo:n¹ ku:at²]

จุกขวด

[loŋ⁴]

ใบไหม, ไหม

[lak ² lɛ: ³]	คัวไหม
[lo: ³]	กระคัง
[li:t ²]	กระโคด
[len ⁴]	กวนขนม
[lɛ: ⁵]	คื้อ, ซน
[lu:p ²]	หลุบลง, ถลม
[lok ⁴]	ถอน
[loɾ ²]	บุ, เปื้อน
[la: ³ la: ³]	ฟรี, เปล่ำ ๆ
[lɛ: ¹]	เพอ
[lɛ: ²]	จาน
[lɛ: ¹ khwa:y ⁴]	ปลักควาย

พยัญชนะต้น [w]

[wak ⁴]	ลวง
[wɪɔ ⁴ pe: ¹]	ไกวเปล
[wɪaɾ ⁴]	งาน
[wa: ¹]	บาน เช่นคอกไม้บาน
[wɪ: ⁴]	พัด
[wa:p ³]	พูด
[wɔ: ³]	เกี้ยว, คานหาม วอ
[wa:n ²]	โพก (หัว)
[wak ²]	ปากแหวง

พยัญชนะต้น [y]

[yat ⁴]	คี่, สาย เช่นเลื้อยสาย
[ya:m ³]	เยียมเยือน
[yi:an ¹]	มุง

5.2 คำในภาษาไทยคำ กับภาษาไทยกรุงเทพ ฯ ใช้คำเดียวกัน แต่ความหมายต่างกัน แบบตรงข้าม แคมเช้า หรือกว้างออก

คำภาษาไทยคำกับภาษาไทยกรุงเทพ ฯ ที่เป็นคำเดียวกัน หมายถึงคำที่เป็นคำเดียวกัน และคำที่เป็นปฏิภาคกัน ในเสียงใดเสียงหนึ่ง เช่น พยัญชนะ, สระ หรือวรรณยุกต์ ตามตัวอย่างในข้อ 5.1

เปรียบเทียบคำและความหมายของภาษาไทยคำและภาษาไทยกรุงเทพ ฯ คำภาษาไทยกรุงเทพ ฯ ใช้ความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493 คำภาษาไทยคำได้ความหมายจากผู้ออกภาษา

คำและความหมาย

<u>ภาษาไทยคำ</u>	<u>ภาษาไทยกรุงเทพ ฯ</u>
[pɔɯ ³] บึง โดยมีไม้หนึบสองข้าง แล้วพลิกไป – มาได้	บึง ก. เอาของวางบนเปลวไฟเพื่อให้สุกหรือกรอบ (หน้า 600)
[ka:m ¹ pa: ⁵] ก่าพร้า, บุตรที่พ่อหรือแม่ตายไป คนใดคนหนึ่ง	ก่าพร้า น. หนังสือนอกของคนและสัตว์ ชื่อต้นไม้ ว. ไร้บิดา หรือมารดาแต่เด็ก (หน้า 142)
[ka:m ¹ po:y ⁴] ก่าพลอย, บุตรที่บิดาและมารดาตายไปทั้งสองคน	ก่าพลอย คำนี้ไม่ปรากฏในพจนานุกรม แต่มีผู้ใช้คำนี้ ในความหมายใกล้เคียงกันนี้
[ʔa: ¹] อา, น้องสาวของพ่อ ถ้า น้องชายพ่อ เรียกอาว	อา น. น้องของพ่อ อาวก็ใช้ (หน้า 1016)
[tha ² lu:a ³] ถากไม้ tha ² ใช้กับไม้อย่างเดียว	ถาก ก. พั่นเฉียง ๆ พั่นเพื่อลอกผิวออก (หน้า 435) ใช้ว่าถากหญ้า, ถากพิน

ภาษาไทยคำ

ภาษาไทยกรุงเทพ ฯ

[khuːaw ³]	พัน, ของคนหรือสัตว์ ทุกชี	เขียว น. พันแหลมคมสี่ซี่ สำหรับใช้ฉีกเนื้อ และอาหาร โดยมากมีอยู่ในหมูคน และสัตว์ (หน้า 215)
[bak ⁴]	คัก, พัน (คันไม้)	มาก ก. พันให้เป็นรอยกว้างเข้าไปโดย ปรีายว่า มุ่งหน้าไป (หน้า 535)
[bon ² niː ⁴]	ทีนี้, ทีนี้	ม่อน แห่ง, ที่, ที่นอน ที่สำหรับเล่นการพนัน (หน้า 529)
[ciː ⁵]	เผา, ใช้ไม้เสียบสิ่ง ของแล้วบั้ง, หรือ โยนลงในไฟเช่นเผา มัน	จี ก. เผา, โดยปรีายหมายความว่า ทอด เช่น แป้งจี (หน้า 295)
[sɛːa ²]	ฟูก, ที่นอนใส่นุ่นนุ่มๆ	เลื้อ น. สาด เครื่องสานชนิดหนึ่งสำหรับปู นั่งและนอน (หน้า 930)
[mɛːn ⁴]	ลิ้มตา	มีน 2' ชื่นบาน เช่น ชื่นมีน (หน้า 720)
[laːw ⁵]	ยุ่ง, ฉาง	เล้า น. คอกสำหรับให้สัตว์อยู่ เช่น เป็ด และหมู (หน้า 814)
[yaːŋ ³]	ย่างโดยมีตระแกรง วางบนเตาแล้วจึงเอา สิ่งของวางบนตะแกรง เพื่อย่าง	ย่าง ก. เอาของสดวางเหนือไฟ เพื่อทำให้ สุกกระทู หรือให้แห้ง (หน้า 740)
[wɔːn ⁵]	ถือเอา, ถือ	อ่อน ก. รำร้อง, ร้องส่ายออย, ร้องให้อย่าง เค็ก (หน้า 1004)
[wɔːm ³]	วน, เวียน, เค้นรอบ	อ้อม ก. วกไป, โอบรอบ, ล้อม, ห่อหุ้ม (หน้า 1005)

ภาษาไทยคำภาษาไทยกรุงเทพ ฯ

[pok ²]	ปก, คลุม, ปิด	ปก น. แผ่นกระดาษที่อยู่หน้าและหลังสมุด, แผ่นผ้าที่ติดปากกระเป๋าสีเสื้อ ใบปกก็เรียก โดยปริยายหมายความว่าไปถึงสิ่งที่เป็นแผ่น ปกคลุมลงมา เช่น ปกกลาสี ก. แผ่นออกคลุมเบื่องบน (หน้า 553)
[pe: ³]	ชนะ	แพ 1 ก. สู้ไม่ได้, ทนไม่ได้, ตรงกันข้าม กับชนะ (หน้า 671) แพ 2 (ไทยเดิม) ก. ชนะ (หน้า 671)
[ta ² pa:n ¹]	คาน	ตะพาน น. สิ่งที่ทำสำหรับข้ามน้ำข้ามคลอง บางทีทำยื่นลงไปในน้ำสำหรับขึ้นลง โดยปริยายใช้เรียกสิ่งที่ต่อเชื่อมถึงกัน เช่น ตะพานเรือ คือพื้นที่ยกสูงจากคาค้ำเรือ สำหรับกับตันบังคับการเรือ ตะพานไฟฟ้า (หน้า 402)
[to:n ⁵]	เก็บ, รวม, รวมเข้าด้วยกัน	ทอน น. เบือกที่กันขวางตามลำน้ำเพื่อคักปลา ก. กันไว้, กันให้ไปตามที่ต้องการ ได้ไปโดยวิธีกันไม่ให้แตกฝูง (หน้า 395)
[kom ²]	ข่ม, กด, ข่มขู่, กดขี่	ข่ม ก. กด, ทั้บ, ทำให้ต่ำลง (หน้า 179)
[fo: ⁴]	จ่ายเงิน, ใช้จ่ายไม่อัน	เพ้อ ก. พุ้ง, พุ้งซ่าน, เหลิง อืดขึ้น พองขึ้น (หน้า 680)
[fuŋ ⁵]	กระเซ็น	ฟุ้ง ก. ปลิวไป, ทลบไป, กระจายไป (หน้า 679)
[so:t ²]	ทะลุ, สอด, ลอดผ่าน	สอด ก. เสือก หรือใส่เข้าไปในช่องหรือในระหว่างที่พอ ๆ กัน, แหกเข้าไปในระหว่างกลาง, ใส่ เช่นสอดสนับเพลา (หน้า 884)

ภาษาไทยคำ

ภาษาไทยกรุงเทพฯ

[pa:m⁴] ฤๅญ, คราว, ยาม,
หนา

ยาม [ยาม] น. เป็นชื่อส่วนแห่งวัน ยาม
หนึ่งมี 3 ชั่วโมง รวม 1 วัน มี 8
ยาม คนเฝ้าสถานที่หรือระวังเหตุการณ์
ตามกำหนดเวลา, คราว, เวลา
(หน้า 741)

[la:am¹] บุกรุก, รุกที่ดิน

เหลื่อม ว. เลยไป, ล้าไป เกินไป (หน้า
973)

5.3 คำที่มีใช้เฉพาะในภาษาไทย

พยัญชนะต้น [p]

[pa:w³]

แปลเป็นใหญ่ ๆ

[pɪ:aw³]

แปลเป็นเล็ก ๆ

[poŋ² ɔw:n⁴]

ใบไม้แตกใบอ่อน ๆ

[pa:y⁴]

แยกออกจากกัน

[mæ:⁵ pak² pɔ:⁴]

วันที่ฤกษ์ไม่ดี หรือวันโลกาวินาศ

[peŋ²]

ไขน้ำเข้านา, ปล่อน้ำเข้านา

[pɔ:³ ba:w²]

ชายหนุ่ม (บ่าว) ผู้ไม่มีเมียทำนองเดียวกับ
นางสาว

[pa:y¹ khu:aŋ¹]

ไปคุยกับสาวในลวนบ้าน ขณะที่สาวทำงาน
ในเวลากลางวัน

[pɪ:a²]

การสาวไยไหม

พยัญชนะต้น [t]

[to:n⁴ khe:⁴]

พิธีสะเคาะเคราะห์เรือน เริ่มสาย ๆ จนมืด
มีบทขับร้องประกอบปี เชิญผีดำและเทวดามา
กินเครื่องเซ่น

[ta:w³ ku:an¹]

เป็นคำเรียกซึ่งคนทั่ว ๆ ไปเรียก ผู้เข้าผู้แก่
ที่เป็นเพศชาย

[ta:¹ ca:⁵]

มองข้ามไป, คนสายตาคิดควรมองเห็นของ
บางอย่างแต่กลับมองไม่เห็น คล้ายสำนวน
ที่ว่า "เส้นผมบังภูเขา"

[taŋ³ ku:aŋ¹]

ค้ำข้างในบริเวณเรือน, ในเรือน

[təŋ²]

การกั้นน้ำควยหน้าหรือคั้น หรือหน้าผาสมคิน

พยัญชนะต้น [k]

[ka² lo⁴ ho:ŋ¹]

มุมหนึ่งของห้องที่ตั้งหิ้งบูชาอุปกรณ์ เครื่องใช้
จำลอง ของบรรพบุรุษที่ล่วงลับไป โดยมาก
เป็นปู่ตายาย เมื่อถึงคราวเช่นไหว้ก็
เช่นไหว้ควย

[ko:m³]

สั้น ๆ เรื่องราวสั้น ๆ

[ka² lep²]

ตะกร้าสะพายหลัง (คล้ายพวกแม่ว) ใช้ใส่
สิ่งของต่าง ๆ โดยมากใช้สำหรับเข้าสวน,
ไร่, ป่า เพื่อหาพืชผลและสิ่งของ

[ka² muk⁴]

คล้าย ๆ กระบุงปากกลม เคลือบด้วยยาง
และชัน มีฝาปิด สำหรับใส่สิ่งของต่าง ๆ
เช่น เสื้อผ้า, เครื่องประดับหรืออื่น ๆ เป็น
เครื่องใช้สอยลักษณะเดียวกับหีบ

[ke:m⁴ na:m⁵]

ชายฝั่งน้ำ, ริมฝั่งน้ำ

พยัญชนะต้น [ʔ]

[ʔ₁ʔ² ʔə:y³]

พ่อแม่เรียกลูกสาวคนหัวปี, น้อง ๆ เรียกพี่สาว
คนหัวปี

[ʔ₁ʔ² ʔəy³ no:y³]

คำเรียกลูกสาวคนที่ 2

[ʔaːw¹]

คำเรียกน้องชายพ่อ

[ʔem² pəː³]

เมียของน้าชาย

[ʔem² naː⁵]

(ลูก)เรียกเมียของน้าชาย

[ʔaːy³ naː⁵]

ยี่ของน้าสาว

[ʔoː³]คุยกันไป คุยกับเพื่อน, ไปคุยกับสาว เช่น
ไปโ้สาว[ʔiaʔ²]คำเรียกเด็กหญิงตัวเล็ก ๆ (ประมาณอายุ
ไม่เกิน 10 ปี)

พยัญชนะต้น [ph] ไม่พบ

พยัญชนะต้น [th]

[thiːaŋ³]

กระท่อมที่อยู่ปลายนา

พยัญชนะต้น [kh]

[khoʔ²]อาการของกามหรือเปลือกไม้แห้งหลุดหล่น
จากลำต้น[khoː⁴ mɔːy⁵]

คำเรียกลูกชายคนที่ 2

[khoː⁴ pəː²]

คำเรียกพี่ชายคนใดคนหนึ่ง

[khak²]

ละเอียด, สำคัญ แน่นนอน

[khuːam⁴ paːy²]

ตอนปลาย, ข้อความตอนปลาย

[khoː²]การเผาศพ, ซากสัตว์ หรือปิ้งปลาแล้วซาก
สัตว์งอขึ้น

พยัญชนะต้น [b]

[baː³ khoː²]

คำเรียกลูกชายคนหัวปี, ลูกชาย

[baʔ² laʔ⁴]

เด็กชายเล็ก ๆ

[baːy³ hɪːaː¹]

เก็บของ (ที่เขาทำตกหล่น) ได้

พยัญชนะต้น [a] ไม่พบ (เพราะ [a] และ [ɛ] เป็นแปรอิสระกัน)

พยัญชนะต้น [c]

[ca:m¹]

คลำหา, คลำหาในที่มืด ๆ

[co:p²]

อาการคลานไปคัก, หรือจับสัตว์เพื่อไม่ให้
สัตว์รู้ตัว

[ca:m³ ci:aw³]

น้ำพริกของไทคำ คล้ายแจ่วในภาคอีสาน

[ca:w² kha:w³]

หุงข้าวเจ้า

[ce:n²]

จอกหรือถ้วยแก้วใบเล็ก ๆ

พยัญชนะต้น [f]

[fo:³]

ห่อหมกปลา

[fa:³ le:t²]

มีแคดจิก

พยัญชนะต้น [s]

[sia?⁴]

การจักตอกแล้วบางไม่สม่ำเสมอ

[su:¹]

สุ, บุรุษสรรพนามบุรุษที่ 2 ใช้เรียกในหมู่
เพื่อน

[som³ ba:³]

คำเรียกเด็กชายเพื่อแสดงความน่ารัก
น่าเอ็นดู

[som³ ?i:²]

คำเรียกเด็กหญิงเพื่อแสดงความน่ารัก
น่าเอ็นดู

[se:⁴ pa:ɯ¹]

การพ้อนรำในพิธีไสยศาสตร์ของชาวไทคำ
เน้นการขยับไหลขึ้น ๆ ลง ๆ

พยัญชนะต้น [h]

[ha:y⁵]

ว่า, ตำนาน, คำว่าแต่ไม่รุนแรง

[ha:⁴]

ภู, บุรุษสรรพนามบุรุษที่ 1 เอกพจน์
ใช้ในหมู่เพื่อนฐานะเสมอ

[ha:w³]

มาร้อง, อาการเสียงมาร้อง

พยัญชนะต้น [m]

[ma:ɔ¹]

[mo:⁵ mɔ:³]

แข่งคำ, คำว่าอย่างรุนแรง เช่นคำบุพการี
ซัหม้อ, เขม่าไฟที่ติดตามหม้อ

พยัญชนะต้น [n]

[nu:³ ne:²]

ผู้เข้าแก่เพศหญิงเรียกกันเองในวัยไล่เลี่ยกัน

พยัญชนะต้น [ɲ] ไม่พบ

พยัญชนะต้น [ɔ] ไม่พบ

พยัญชนะต้น [l]

[luaʔ²]

การแปรสภาพจากนาจากสองแปลงเป็น

แปลงเดียวกันโดยพันคันนาทั้งกลางออก

อาการ ชี้แมลงกับพื้นให้ตาย

[len²]

ภรรยาของน้องชายพ่อ (อา)

[lu:a⁴]

เหล้าแกลบ, เหล้าหมักด้วยข้าวเปลือก

[la:w⁵ ke:p²]

อีสานเรียกว่า อุ

[li:⁴]

เครื่องมือดักปลาสานด้วยไม้ไผ่ รูป

สามเหลี่ยม

พยัญชนะต้น [w]

[waʔ⁴ waʔ⁴]

อาการ ตลิ่งพังลงไป, ตลิ่งพังลง

พยัญชนะต้น [y] ไม่พบ

บทที่ 4

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุป

ผลการศึกษาคำว่าภาษาไทยถิ่นอีสานภาค-ตำบลเขาแก้ว-อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ได้สรุปดังต่อไปนี้

1. ลักษณะ คุณสมบัติ และจำนวนหน่วยเสียง

1.1 หน่วยเสียงพยัญชนะ

1.1.1 หน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยวมี 19 หน่วยเสียง ดังนี้

1.1.1.1 หน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด แบ่งเป็น 3 พวก คือ

– ไม่ก้อง เบา มี 4 หน่วยเสียง คือ /p/, /t/,

/k/, /ʔ/

– ไม่ก้องหนัก มี 3 หน่วยเสียง คือ /ph/, /th/,

/kh/

– ก้อง /b/

1.1.1.2 หน่วยเสียงพยัญชนะกึ่งเสียดแทรก ไม่ก้อง เบา มี

1 หน่วยเสียง คือ /c/

1.1.1.3 หน่วยเสียงพยัญชนะเสียดแทรก ไม่ก้อง มี 3 หน่วย-

เสียง คือ /f/, /s/, /h/

1.1.1.4 หน่วยเสียงพยัญชนะนาสิก ก้อง มี 4 หน่วยเสียง

คือ /m/, /n/, /ɲ/, /ŋ/

1.1.1.5 หน่วยเสียงพยัญชนะข้างลิ้น ก้อง มี 1 หน่วยเสียง

คือ /l/ หน่วยเสียงนี้มีเสียงย่อย 2 เสียงคือ [ɭ]

และ [a]

1.1.1.6 หน่วยเสียงอัสสระหรือกึ่งสระ มี 2 หน่วยเสียงคือ

/w/ และ /y/

1.1.2 หน่วยเสียงพยัญชนะผสม มี 1 หน่วยเสียง คือ /kw/ มี 2 เสียงย่อย คือ [kw] และ [khw]

1.2 หน่วยเสียงสระ

1.2.1 หน่วยเสียงสระเดี่ยว มี 18 หน่วยเสียง ดังนี้

1.2.1.1 หน่วยเสียงสระเดี่ยว เสียงสั้น มี 9 หน่วยเสียง คือ

/ɪ/, /e/, /ɛ/, /a/, /ɔ/, /o/, /u/, /ɤ/, /ə/

1.2.1.2 หน่วยเสียงสระเดี่ยวเสียงยาว มี 9 หน่วยเสียง คือ

/e:/, /ɛ:/, /a:/, /ɔ:/, /o:/, /u:/, /ɤ:/, /i:/, /o:/

1.2.2 หน่วยเสียงสระผสมมี 7 เสียง ดังนี้

1.2.2.1 หน่วยเสียงสระผสมเสียงสั้น มี 3 หน่วยเสียง คือ

/ɪa/, /ɤa/, /ua/

1.2.2.2 หน่วยเสียงสระผสมเสียงยาว มี 4 หน่วยเสียง คือ

/ɪ:a/, /ɤ:a/, /u:a/, /o:ɤ/

1.3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ มี 5 หน่วยเสียง คือ

1.3.1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ต่ำ – ขึ้น – ตก

1.3.2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 มี 2 เสียงย่อย คือ สูง – ขึ้น และ สูง – ราบ

1.3.3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ต่ำ – เลื่อนลง

1.3.4 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 มี 2 เสียงย่อย คือ สูง – ขึ้น – ตก และ สูง – ตก

1.3.5 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 กลาง – เลื่อนลง

2. ฐานที่เกิดเสียง

2.1 หน่วยเสียงพยัญชนะ มีฐานที่เกิดเสียง 6 แห่ง ดังนี้

2.1.1 หน่วยเสียงพยัญชนะที่มีฐานเกิดจากริมฝีปากทั้งสอง มี 5 หน่วยเสียง คือ /p/, /ph/, /b/, /ɓ/, /w/

2.1.2 หน่วยเสียงพยัญชนะที่มีฐานเกิดจากริมฝีปากกลางกับฟันบน มี 1

หน่วยเสียง คือ /f/

2.1.3 หน่วยเสียงพยัญชนะที่มีฐานเกิดจากปุ่มเหงือก หรือระหว่าง
ปุ่มเหงือกกับฟัน มี 5 หน่วยเสียง คือ /t/, /th/, /s/,
/n/, /l/

2.1.4 หน่วยเสียงพยัญชนะที่มีฐานเกิดจากเพดานแข็ง มี 3 หน่วยเสียง
คือ /c/, /n/, /y/

2.1.5 หน่วยเสียงพยัญชนะที่มีฐานเกิดจากเพดานอ่อน มี 3 หน่วยเสียง
คือ /k/, /kh/, /v/

2.1.6 หน่วยเสียงพยัญชนะที่เกิดจากระหว่างช่องเส้นเสียง มี 2 หน่วยเสียง
คือ /h/, /ʔ/

3. การปรากฏของเสียงพยัญชนะในพยางค์

3.1 หน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยวปรากฏในตำแหน่งต้นพยางค์ได้ทุกหน่วยเสียง
ปรากฏในตำแหน่งท้ายพยางค์ได้ 9 หน่วยเสียง คือ /p/, /t/, /k/,
/n/, /v/, /w/, /y/, /ʔ/, /m/

3.2 หน่วยเสียงพยัญชนะผสมปรากฏในตำแหน่งต้นพยางค์เท่านั้น

4. ลักษณะโครงสร้างพยางค์มี 7 แบบ ดังนี้

4.1 CV

4.2 CVV

4.3 CVG

4.4 CVN

4.5 CVS

4.6 CVVN

4.7 CVVS

5. คำและความหมายปรากฏในลักษณะ ดังนี้

5.1 คำในภาษาไทยคำกับภาษาไทยกรุงเทพฯ ความหมายเดียวกันแต่ใช้คำ
ต่างกัน เช่น [ɔɛ:¹] "เพื่อ", [ɔɛ:²] "จาน"

- 5.2 คำในภาษาไทยคำกับภาษาไทยกรุงเทพฯ ใช้คำเดียวกัน แต่ความหมายต่างกันแบบตรงข้าม แคมเช้า หรือกว้างออก เช่น [ra:¹] ภาษาไทคำใช้เรียกน้องสาวของพ่อเท่านั้น
- 5.3 คำที่มีใช้เฉพาะในภาษาไทยคำ ไม่ปรากฏใช้ในภาษาไทยกรุงเทพฯ เช่น [ma:n¹] "แข่งคำอย่างรุนแรง", [ce:n²] "จอกหรือถ้วยแก้วใบเล็ก ๆ"

อภิปรายผล

ผลการศึกษาค้นคว้าภาษาไทยคำครั้งนี้ทำให้เห็นลักษณะของเสียง สระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ ของภาษาไทยคำ หมู่บ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ลักษณะของเสียงภาษาไทยคำนี้ มีลักษณะสัมพันธ์ใกล้เคียงกับรายงานวิจัยของ เกดนี (Gedney, 1964 : 47) และของ พัง ไกว ลี (Li, 1977 : 389p.) เช่นในเรื่องเสียง [ɿ] ~ [a] เป็นต้น

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จึงเป็นประโยชน์ต่อการศึกษารายงานภาษาไทยในการเปรียบเทียบลักษณะและพัฒนาการ ของเสียงในภาษาไทยจากอดีตจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ นักมานุษยวิทยาได้อาศัยผลการค้นคว้าของนักภาษาศาสตร์ เป็นหลักฐานอ้างอิงในเชิงประวัติศาสตร์ และความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชนของมนุษย์ด้วย ส่วนในทางการศึกษา การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยกรุงเทพฯ ให้แก่เด็กที่พูดภาษาไทยคำ จะเกิดผลดียิ่งขึ้น ถ้าหากครูผู้สอนเข้าใจระบบเสียงของภาษาที่จะสอน และภาษาของเด็กที่พูดเป็นปกติในชีวิตประจำวัน เพื่อครูจะได้เข้าใจความแตกต่างของภาษาทั้งสอง และสามารถนำไปใช้ฝึกออกเสียงในการสอนภาษาไทยกรุงเทพฯ ให้แก่เด็กที่พูดภาษาไทยคำ ได้ดียิ่งขึ้น

จากการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางภาษาไทย คำนการอ่าน และความเข้าใจคำศัพท์ โดยใช้ข้อทดสอบมาตรฐาน ของสำนักทดสอบมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย นักเรียนโรงเรียนนี้พูดภาษาไทยคำ ครูใช้ภาษาไทยและภาษาอีสาน โรงเรียนบ้านนาบอน ตำบลนาซาว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย นักเรียนโรงเรียนนี้พูดภาษาอีสาน ครูใช้ภาษาไทยและภาษาอีสาน โรงเรียนวัดวังตะกั่วอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ครูพูดภาษาไทย นักเรียนพูดภาษาไทย

ผลการทดสอบหาความเชื่อมั่นด้วย t-test ปรากฏผลว่า

คำศัพท์ โรงเรียนบ้านนาป่าหนาดได้คะแนนเฉลี่ย 13.6 ต่ำกว่าโรงเรียนบ้านนาบอน ซึ่งได้ 14.2 ที่ค่าความเชื่อมั่น $T.2.02$ ($\alpha T.01 = 1.67$, $df 73$) ส่วนโรงเรียนวัดวังตะกั่วได้คะแนนเฉลี่ย 19.8 ค่าความเชื่อมั่น $T.2.60$ สรุปได้ว่า ความสามารถทางภาษาคำศัพท์ ของนักเรียน โรงเรียนบ้านนาป่าหนาดต่ำกว่า โรงเรียนบ้านนาบอน และโรงเรียนวัดวังตะกั่ว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การอ่าน โรงเรียนบ้านนาป่าหนาดได้คะแนนเฉลี่ย 9.2 ต่ำกว่าโรงเรียนบ้านนาบอน ซึ่งได้ 9.8 ที่ค่าความเชื่อมั่น $T.1.39$ ($\alpha T.05 = 2.00$ $df 73$) ส่วนโรงเรียนวัดวังตะกั่วได้คะแนนเฉลี่ย 15.6 ค่าความเชื่อมั่น $T.2.01$ สรุปได้ว่า ความสามารถทางภาษาคำการอ่าน ของนักเรียนโรงเรียนบ้านนาป่าหนาด มีแนวโน้มว่าต่ำกว่า โรงเรียนบ้านนาบอน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ต่ำกว่าโรงเรียนวัดวังตะกั่ว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

รายงานการวิจัยของ วิลเลียม พี. ฟูลเลอร์ และอาร์ุง จันทวานิช ก็ได้ผลเป็นที่สอดคล้องกันว่า

จากการพิจารณาคะแนนสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จะเห็นว่า นักเรียนในกรุงเทพฯ ได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนในภาคกลาง ภาคใต้ และภาคเหนือ ส่วนนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้คะแนนเฉลี่ยภาษาไทยต่ำสุด เนื่องจากภาษาไทยกลางเป็นภาษาที่ใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอนที่โรงเรียนย่อมจะส่งผลไปยังการเรียนวิชาอื่นด้วย ผลที่ตามมาคือ นักเรียนที่เสียเปรียบในภาษาไทยกลางจะเสียเปรียบในการเรียนวิชาอื่น ๆ ทุกวิชา (วิลเลียม พี. ฟูลเลอร์ และอาร์ุง จันทวานิช 2518 : 81)

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ตรงตามข้อสมมุติฐานทุกประการ เว้นแต่จำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยคำ ไม่ต่างไปจากภาษาไทยกรุงเทพฯ คือมีจำนวน 5 หน่วยเสียงเท่ากัน แต่จำนวนเสียงย่อยและลักษณะขึ้น - ลง ของเสียงวรรณยุกต์ต่างกัน

ข้อเสนอแนะ สำหรับการศึกษาและวิจัยต่อไป

1. ควรวิจัยภาษาไทคำในระดับกลุ่มคำหรือความสัมพันธ์ระหว่างคำต่อไป
2. ควรวิจัยภาษาไทคำ ไช่งคำ หรือลาวโซ่ง ที่อยู่ในจังหวัดอื่น ๆ ในประเทศไทย แล้วนำผลการวิจัยมาศึกษาเปรียบเทียบกัน
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบ ระบบและลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทคำ ไช่งคำ หรือลาวโซ่งที่อยู่ในจังหวัดต่าง ๆ ของประเทศไทย
4. ควรวิจัยเปรียบเทียบภาษาไทคำในประเทศไทย และไทคำในเมืองแดง (เคียนเบียนฟู) ในประเทศเวียดนาม เชียงขวาง และลองแจ้ในประเทศไทยลาว
5. ผู้ศึกษาคติชนวิทยาเกี่ยวกับไทคำ สามารถนำผลการวิจัยนี้ เป็นสื่อหรือเครื่องมือในการศึกษาคนควา จังหวัดคตินวิทยาด่านมูขปาฐะ

បរិច្ឆេទ

บรรณานุกรม

- กาญจนา นาคสกุล ระบบเสียงภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2520, 139 หน้า อัดสำเนา
- คณิศร คอคัก, วิไลยม. ไทย แปลโดย หลวงนิเทศนิติสรณ์ โรงพิมพ์มิ่งมงคลพิมพ์
2505, 177 หน้า
- ฉันทส ทองช่วย ระบบหน่วยเสียงในภาษาชาวเลย วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 199 หน้า อัดสำเนา
- ชลิกา รินทร์พรหม ระบบเสียงในภาษาถิ่นโคราช วิทยานิพนธ์ อ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2520, 209 หน้า อัดสำเนา
- ชาคริต อนันทรวัน คติชาวบ้านไทดำ หมู่บ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน
จังหวัดเลย ภาคนิพนธ์ประกอบการศึกษา หลักสูตร กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2521, 100 หน้า อัดสำเนา
- ชอนกลิน พิเศษสกุลกิจ หน่วยเสียงภาษาอุบลฯ เชียงใหม่ และสงขลาเทียบกับภาษากรุงเทพฯ
โรงพิมพ์คุรุสภา 2517, 210 หน้า
- ทองคำ หงส์พันธ์ ภาษาถิ่นแถบภูพาน โรงพิมพ์การศาสนา 2519, 136 หน้า
- ราชบัณฑิตยสถาน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พิมพ์ครั้งที่ 4 โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม
2503, 1053 หน้า
- วิรุฬห์รัตน์ ไฉนจัน ระบบหน่วยเสียงในภาษาถิ่นเพชรบูรณ์ (เฉพาะตำบลหล่มสัก อำเภอ
หล่มสัก) วิทยานิพนธ์ อ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2513, 204 หน้า อัดสำเนา
- วิไลยม พี. พูลเลอร์ และอรุณ จันทวานิช รายงานการวิจัยประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษา
ศึกษา องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
โครงการวิจัยร่วมระหว่าง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎามนตรี
กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ 2518, 122 หน้า อัดสำเนา
- วิไลวรรณ ชนิษฐานนท์ ภาษาแสก โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2519, 123 หน้า
- ภาษาญไทย โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2520, 109 หน้า

วีระวัชร สารานุกรม ระบบหน่วยเสียงของภาษากระเหรี่ยง ในตำบลสวนผึ้ง ปรินิพนธ์

กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2515, 68 หน้า อักส่าเนา

ศึกษานิเทศ, หน่วย คำบรรยายวิชาภาษาไทย เอกสารนิเทศการศึกษา กรมการฝึกหัดครู

โรงพิมพ์ตำรวจ 2520, 322 หน้า

สรี พึ่งเกษ ประวัติ - ลัทธิขงจื๊อ โดย สุลี(นามแฝง) โรงพิมพ์คุรุสภา 2519,

248 หน้า

ไสว เรื่องพิเศษ ระบบหน่วยเสียงภาษาในตำบลเทพกษัตรี ตำบลเทพกษัตรี อำเภอดง

จังหวัดภูเก็ต ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520,

206 หน้า อักส่าเนา

อนุমানราชชน, พระยา นิรุกติศาสตร์ภาค 1 - 2 โรงพิมพ์เจริญรัตนการพิมพ์ 2517,

300 หน้า

อุดม วิโรจน์ลิขิตต์ ภาษาศาสตร์เบื้องต้น โรงพิมพ์คุรุสภา 2514, 216 หน้า

แฮริส, จิมมี จี. และธีระพันธ์ วงศ์ไทย แบบฝึกหัดการวิเคราะห์หน่วยเสียงในภาษา

โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว 2516, 96 หน้า

Brown, J. Marvin. From Ancient Thai to Modern Dialects. Bangkok

Social Science Association Press of Thailand, 1970. 150 p.

Fippinger, Jay W. "Black Tai Sentence Types: A Generative Semantic

Approach" in Study in Tai Linguistics: In Honor of William J.

Gedney. p. 130 - 169. Bangkok, CIEL., 1975.

Fipping, J. and D. "Black Tai Phonemes, with Reference to White Tai,"

Anthropological Linguistics. 12 : 83 - 97, May, 1970.

Gedney, William J. "A Comparative Sketch of White, Black and Red Tai"

The Social Science Review. special number . 1 - 47, December, 1964.

Hockett, Charless F. A Course in Modern Linguistics. New Delhi - 1,

Oxford and IBH Publishing, 1973. 621 p.

Li, Fang Kuei. A Handbook of Comparative Tai. University Press of

Hawaii, 1977. 389 p.

- Li, Fang Kuei. "Some Words of Thai Dialectology" in Study in Tai Linguistics: In Honor of William J. Gedney. p. 271 - 273. Bangkok, CIEL., 1975.
- Seidenfaden, Erik. The Thai People. The Siam Society, Prachandra Printing Press, Bangkok, 1967. 162 p.

ภาคผนวก

ภาคผนวก มี 2 ชุด

ชุดที่ 1 เป็นแผ่นภาพคลื่นเสียงวรรณยุกต์ ภาษาไทคำ ซึ่งได้จากการนำคำภาษาไทคำเข้าเครื่อง Sound spectograph มีจำนวน 20 คำ 5 แผ่น

ชุดที่ 2 เป็นรายการคำภาษาไทคำ ซึ่งผู้บอกภาษาได้ให้ความหมายของคำต่าง ๆ ไว้ รายการคำภาษาไทคำได้เรียงตามลำดับสัทอักษร เสียงพยัญชนะ และเสียงสระตาม Phonetic Chart เพื่อสะดวกต่อการค้นหาคำตามลำดับเสียง

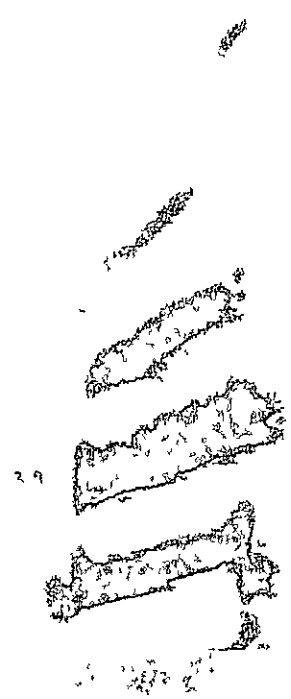
การให้ความหมายของคำเป็นภาษาไทยกรุงเทพ ฯ ได้ปฏิบัติดังนี้

ก. การมีวงเล็บหลังคำใด ๆ คำนั้นเป็นคำอธิบายเพิ่มเติมว่ามีความหมายอย่างไร
 ไตแน้ เช่น " เกราะ (ตี)" หมายความว่า เป็นเกราะใช้สำหรับตี ไม่ใช่เกราะสำหรับป้องกันตัว

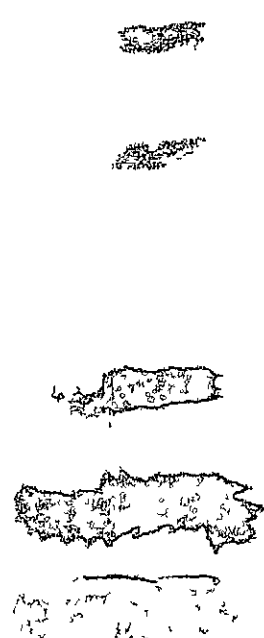
ข. ใช้เครื่องหมายจุลภาคคั่นคำในภาษาไทยกรุงเทพ ฯ หมายความว่าคำในภาษาไทคำคำนั้น มีหลายความหมายในภาษาไทยกรุงเทพ ฯ ความหมายอาจเกี่ยวเนื่องกันหรือตัดขาดจากกันก็ตาม

ค. หมายเลขหน้าคำภาษาไทคำ คือลำดับที่จำนวนคำภาษาไทคำ

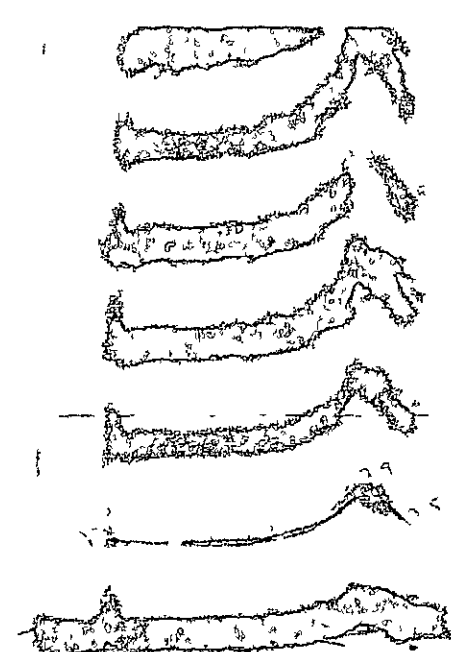
ภาคผนวก ก.
แผนภาพคลื่นเสียงวรรณยุกต์ห้าท่อน

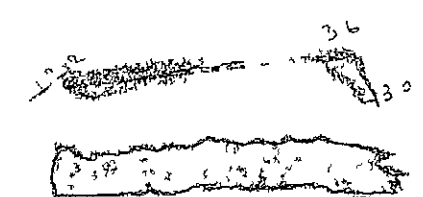
เตต

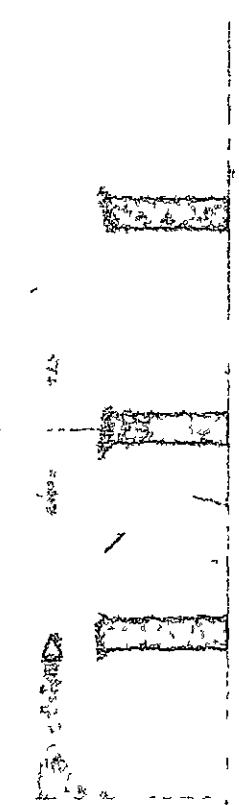
มีด

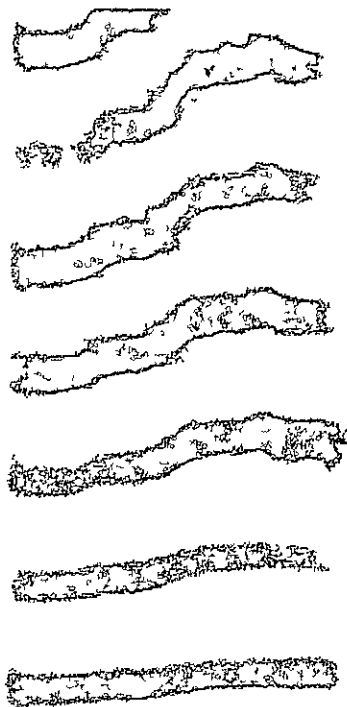

หมา

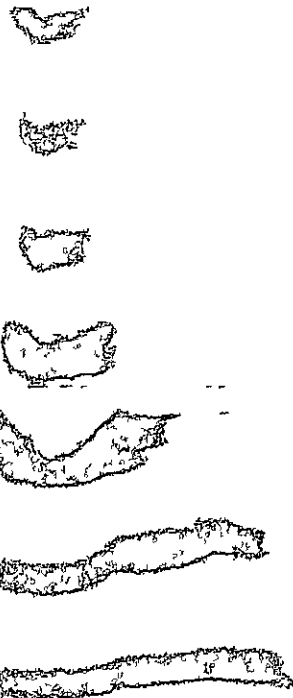

ปู

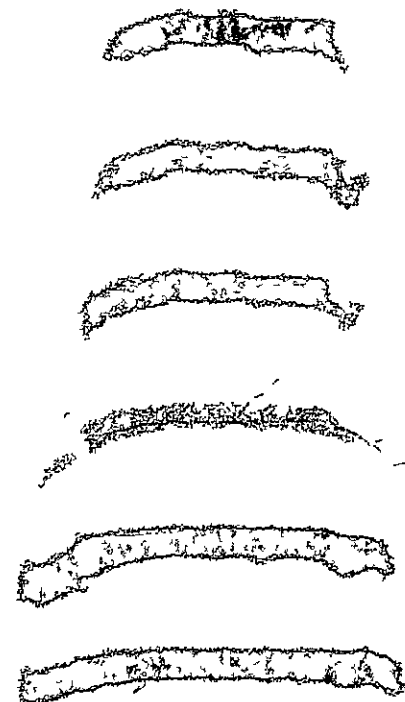
๗

๘

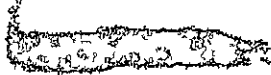
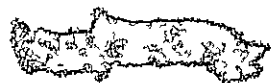
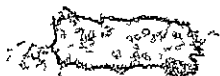
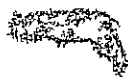
๙

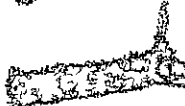
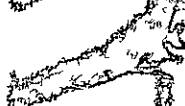
๑๐

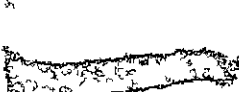
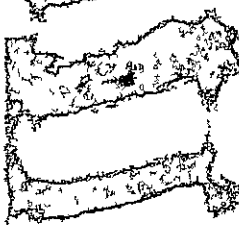
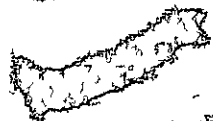
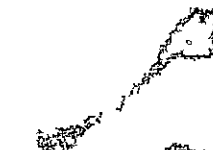
เบ็ด

ผก

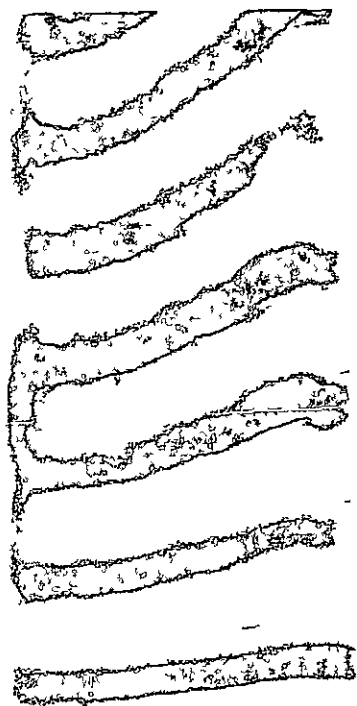

ทด

ปอด

ป่า

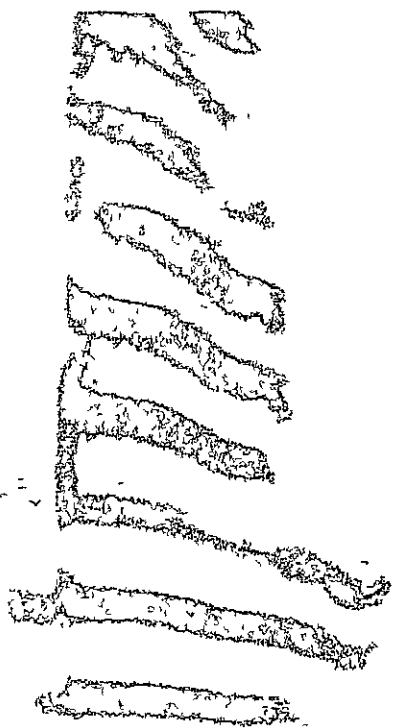
ป่า (ดำ)

ป่า

ป่า

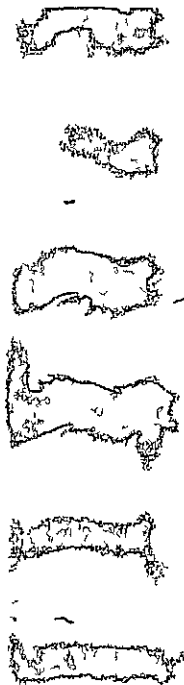
บ้าน

ฟ้า

ฉก

ด้าย

ภาคผนวก ข.

รายการคำภาษาไทยคำ

คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย	คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย
พยัญชนะต้น [ข]			
1. piʔ ²	ปีก	21. pe:ɯ ¹	แปลง, ซ่อม
2. piɯ ¹	ปลิง	22. pe:ɯ ³	แป้ง
3. piɯ ³	ปิ้งโดยมีไม้หนีบ 2 ข้าง	23. pe:ɯ ⁴	แพง
4. piw ¹	ปลิว	24. pe:ʔhi:ʔan ⁴	หลังคาบ้าน
5. pin ³	กลับเลื้อย, กลับ	25. pe:n ⁴	ไม้กระดาน
6. pi ² ya:n ¹	พยาน	26. pe:k ²	แปลก
7. pik ²	พลิก	27. pe:t ²	แปด
8. pit ⁴	พิษ	28. pan ⁵ kaw ⁵	จุกนม, หัวจุก
9. pi: ¹	ปี, ปลี	29. pam ³	ปล้ำ
10. pi: ⁴	อ้วน	30. pan ⁴	พัน (จำนวน)
11. pi: ²	ปี	31. (ma: ⁵)pak ² pa: ⁴	วันไม่ดี,
12. pet ²	เปิด		วันโลกาวินาศ
13. pen ¹	เป็น	32. pap ²	ถูประรีบ, ปรืบ
14. peɯ ²	ไข่น้ำเข้านา	33. pan ¹	แจก, แบ่งปัน
15. pe: ⁵	งอ เช่นมิดงอ	34. pa:n ¹	ไผ่, ป่าน
16. peʔ ²	แปะ, แผลก, ชับ	35. pa:y ⁴	ไพร, ป่า
17. pe: ¹	รื้อ, แป่เวียน	36. pa:k ⁴	พากย์
18. pe: ²	ทรุด, ทำเป็นแผนบาง ๆ	37. pa:n ⁴	พาน
19. pe: ³	ชนะ	38. pa:t ⁴	พาด
20. pe: ⁴	แพ	39. pa: ¹ som ¹	ผสม
		40. pa: ¹ la:t ²	แฉลบ

คำภาษาไทยคำ

คำภาษาไทย

41. pa:t² เชือก, ปาด
 42. pa:p² ปราบ
 43. pa:w⁵ เป้า
 44. pa:⁵ มีดพร้า
 45. pa:y⁴ พาย, แฉ
 46. (ma²)pa:w⁵ มะพร้าว
 47. pa:y⁴ แยกออกจากกัน
 48. pa:²hi:aw¹ ป่าช้า, สูดาน
 49. pa:y¹ หย่าร้าง, ไป, หนี
 50. pa:r³ ป้า
 51. pa:¹ko:n² ปลาช่อน
 52. pa:² ป่า
 53. pa:w³ แผลเป็นใหญ่ ๆ
 54. pa:w² เป้า
 55. pa:¹ ปลา
 56. po:r² ปลอกเปลือก
 57. po:ɔ⁴ พอง, โพรง
 58. po:m⁵ พร้อม, ค่าย
 59. po:m¹bet² หุ่นเบ็ด
 60. po:ɔ³ ปลดอง
 61. po:m¹ ปลอม
 62. po:y² ปลอย
 63. po:ɔ³kan¹ ป้องกัน
 64. po:n³ ป้อน

คำภาษาไทยคำ

คำภาษาไทย

65. po:m³ ป้อม
 66. (wi:⁵)po:m¹ จิ้งก่า
 67. ko:³ba:w² ชายหนุ่ม (บ่าว)
 68. po:y⁴ พลอย
 69. po:t² ปอด
 70. po:r²pa:w⁵ กะลามะพร้าว
 71. po:r²ke:n¹ กำไลมือ
 72. po:ɔ²ro:n⁴ ใบไม้แตกใบอ่อน ๆ
 73. po:ɔ²ri:am¹ หน้าต่าง
 74. pok² ปกปิด, คลุม, ปิด
 75. pok² คัก
 76. pon¹ ปน
 77. pon² ป่น
 78. po:ɔ¹lo:ɔ¹ ปรงทอง
 79. pot² ปลด
 80. pok⁴ พก
 81. po:¹ โขงนา
 82. po:ɔ¹ เล่น, ทม, โคลน
 83. po:ɔ² โป่ง
 84. po:m³pi:m² แผลงหัว
 85. pu:r² ปลุก, ชำ
 86. puk² ปลุก
 87. pu:ɔ⁴ ฟุ้ง

คำภาษาไทย	คำภาษาไทย	คำภาษาไทย	คำภาษาไทย
88. pu: ⁴	ชมพู, ภูเขา	111. pɛaʔ ² sɛ: ² y ²	เปลือกไข่
89. (to: ¹)pu: ¹	ปู่	112. (ma ²)pɛaʔ ²	เผือก
90. (bɛ: ¹)pu: ⁴	ใบพลู	113. pɛ: ² ay ²	เปลือก, แผล
91. pu: ⁵	ท้อ, ไม่แหลม	114. pɛ: ¹ ay ¹	เปลือก
92. pu:y ¹	ปู่	115. ʔɛ: ³ ay ³ pɛ: ⁵	สะไก
93. pu:n ³	ปล้น	116. pɛ: ³ an ³	เปื้อน
94. pu:m ¹	ทอง	117. pu: ¹ ɛ ¹	รักษายาบาล
95. pik ²	ปีก	พยัญชนะต้น [ph]	
96. pɛ: ⁵ m ⁵	สมุด, ฉบับ, เล่ม	118. phɪt ²	ผิด
97. pɛ: ⁵ n ⁵	พื้น	119. phi: ¹	ผี
98. pɛʔ ²	เปราะเปื้อน	120. phet ²	เผ็ด
99. pɛŋ ⁴	ฟุ้ง, ฟุ้งพา	121. phet ⁴ sɪ: ¹	ทับทิม
100. pɛt ²	เปิด	122. phɛŋ ⁴	เพลง
101. pɛ: ²	คางทูม หรือ ปุ่มใหญ่ๆ บริเวณโหนก	123. phe:n ⁴	เพล
102. pɛaʔ ²	และ, ขาวและ	124. phe: ²	แผ่
103. pi: ² ɛ ²	สาวโง่โง่	125. phe: ⁴	แพร่
104. pi: ³ ɛ ³	เปลี่ยน	126. phe:n ¹ phay ¹	แผนผัง
105. pi: ³ aw ³	กวาด	127. phe:ŋ ¹	แผง
106. pi: ² ay ² fa: ³	เมฆ	128. phe:n ²	แผ่น
107. pi: ³ aw ³	แผลเป็นเล็ก ๆ	129. phak ²	ผัก
108. pi: ⁴ ay ⁴	แบน, ราบ, เตียน	130. phak ² pa: ⁴ sw ⁴	สระระแห่น
109. pi: ¹ aw ¹	เปลวไฟ	131. phap ⁴	พับ
110. pi: ² an ²	เปลี่ยนผด	132. phak ² na: ¹ m ¹	ชะลอม
		133. phak ² boŋ ²	ผักบุ้ง

คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย	คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย
134. phat ²	ผัก	158. phu: ²	พน
135. pha ² nan ¹	พนัน	159. phu: ³	ญ
136. pha: ²	ผา	160. phu:n ¹	ยอนหญ
137. pha: ³	ผา	161. phu:n ¹	ผัน
138. pha: ¹ sa: ¹	ภาษา	162. phəŋ ²	ผิง
139. pha: ³ ha:y ⁵	ผาชีว	163. phəŋ ³	ผิง
140. pha: ³ ho: ²	ผาหม	164. phəŋ ⁴	เพลิน
141. pha: ³ pi:aw ²	ผาขาวมา	165. phu:a ³	เพลีย
142. pha: ³ keŋ ²	ผาเข็ดตัว	166. phu:aw ¹	กวาด
143. pha: ¹ si: ¹	ภาสี	167. phu:a ²	เผือก
144. pha:k ²	ภาค	168. phu:a ²	เผื่อ
145. pha:y ⁵	ไฟ	169. phu:a ¹	ผัว
146. pha:y ²	ไผ่	170. phu:an ⁴	พวง
147. (sum ¹)pha:y ²	กอไผ่	171. phə: ¹	ใคร
148. pha:w ¹	เผา	พยัญชนะต้น [t]	
149. pho: ³ si: ²	พอสื่อ	172. tit ²	ติด
150. pho:ŋ ¹	ทวง	173. tim ⁵	ทุ่ม
151. pho:y ¹	เปราะ	174. ti: ¹	เคาะ
152. pho: ²	พอก, โปะดิน	175. ti:n ²	ตั้ง
153. phoŋ ¹	คดุง, ผง	176. ti:p ² ku:an ⁴	กลองใส่ยาสูบ
154. phoŋ ²	ซึก	177. te: ²	แตะ
155. phom ¹	ผม	178. tem ¹	เต็ม
156. phu: ²	ผูก	179. teŋ ⁴ wen ¹	กลางวัน
157. phuŋ ⁴	พุง		

คำภาษาไทย	คำภาษาไทย	คำภาษาไทย	คำภาษาไทย
180. teŋ ⁴ kɛːn ¹	กลางคืน	203. ta ² laːŋ ⁴	คุก, ตาราง
181. ten ⁵	สิ้น, ทุ	204. ta ² ɲak ²	พยักหน้า
182. teŋ ²	บน	205. tap ²	ตี, ตับ
183. teː ²	ไต่ถามทุกข์สุข	206. tak ²	ตัก
184. teɪ ² ɲaːŋ ³	กลับข้าง (ลำตัว)	207. taŋ ³ kuːaŋ ¹	บริเวณข้างในเรือน
185. teɪ ²	เปรียบ	208. tam ¹	ตำ, ชน
186. teːn ⁵	แท้	209. tap ⁴	ชัน (ยาเรือ)
187. teːn ³	แทน	210. tan ⁴	หัน
188. teːn ⁴	แทน	211. taŋ ³	ทั้ง
189. teːn ¹	แทน	212. tam ²	ทอ (เส้น, ผ้า) ต่ำ
190. teːŋ ⁴	แทง	213. tak ² teːn ¹	ตักแทน
191. teːŋ ⁵	แทงน้ำ	214. tɛː ¹	ตา
192. teːŋ ²	แต่งตัว, ปรง	215. tɛː ³	ท่า
193. teːn ¹	เต็ม	216. tɛː ⁴	ท่า, พอก
194. teːm ³ sɪː ¹	เขียนหนังสือ	217. tɛː ⁵	ท่า
195. taɪ ²	ตากแดด	218. taːŋ ¹ moː ⁴	แดงโม
196. taɪ ⁴	หาก	219. taːŋ ² huː ¹	คุ้มहु, ค้างहु
197. ta ³ phaːw ²	ไปกะเพรา	220. taːŋ ⁴ haːŋ ¹	หลัง (อวัยวะ)
198. ta ² paːn ¹	คาน	221. taːŋ ⁴	ถนน, หนทาง, ทิศ
199. ta ² laɪ ²	ถลอก	222. taːy ¹	ตาย
200. ta ² faŋ ²	คลัง, ฝั่ง	223. taːy ³	ไต่
201. ta ² loːt ²	ตลอด	224. taːy ⁴ naː ¹	ชาวนา
202. ta ² loɪ ²	ตลก	225. taːy ⁴ haːy ⁴	ชาวไร่

คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย	คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย
226. ta:y ²	ไต่	246. to:m ¹	คอม
227. ta:w ¹	เตา	247. to:n ⁵	เก็บ,รวบ,รวม
228. ta:w ²	เต้า,ยอน	248. to: ²	คืด
229. ta:w ³	เต้า	249. to? ²	โตะ
230. ta: ¹ pu: ¹	ตะปู	250. toŋ ²	รองน้ำ
231. ta: ¹ ca: ⁵	มองข้ามไป,สิ่งที่ ควรมองเห็นแต่กลับ มองไม่เห็น	251. to ²	โอบ
232. ta:w ³ ku:an ¹	คำเรียกผู้เช่าที่เป็น ชาย	252. tok ²	ตก
233. ta:n ⁵	แทะ	253. ton ³ pho: ⁴	คันโพ
234. ta:ŋ ²	แปลก,ประหลาด	254. to:t ²	ตก
235. ta:n ¹	เกี้ยว	255. to:ŋ ³ na: ⁴	ทุ่งนา
236. to? ²	ตอก	256. to:p ²	คบ
237. to:p ²	ตอบ	257. to:m ³	ต้ม
238. to:n ¹	ตอน	258. to:n ⁴ khe: ⁴	พื้สละเคาะเคาะห
239. to: ¹	คอ		เวียน
240. to: ²	คอ	259. tum ³	กรง
241. to: ² pa:y ¹	คอไป	260. tum ²	แง
242. to:n ²	จิ้น	261. tu: ³	ตุ้
243. to:ŋ ¹ na:m ⁵	กรองน้ำ,กรอง	262. tu:t ² tu:t ²	เสียงเรียกหมู
244. to:ŋ ³	ตะตอง,ส้มฉัส		กินอาหาร
245. to:y ¹	เคาะ,จุด(ก)	263. tu:m ²	ชนะตุ้
		264. tu: ⁵	ทุ้
		265. tu:n ¹	ทูน
		266. ta? ²	ตัวคืด

คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย	คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย
267. tɔp ²	ทับ	287. theɪm ¹	แถม
268. tɔk ²	วานค้าขายของ ต่างๆ	288. thaɪ ²	รอกคอย
269. tɔ:n ²	ต้น, ลูกขึ้น	289. tham ⁴	ธรรม
270. tɔ: ¹ muɔɪ ²	ฉวมวก	290. tham ⁵	ถ้ำ
271. tɔ: ⁴ muɔɪ ²	ฉวมหมวก	291. thaɪ ² luɔɪ ³	ถากไม้
272. tɔ:n ³	ต้น	292. thaɪ ¹	ถัง
273. tɔ:m ²	เพิ่ม	293. thaɪ ²	ถัก
274. tɔɪ ²	ก้นน้ำควยคิน หรือหญ้า	294. thay ²	ถ่าย
275. tɔ:a ³	เคี้ยว	295. thay ¹	ไถ
276. tɔ:aw ³	เขี้ยว(น้ำ)	296. tha:n ³ ha:n ⁵	เพดาน
277. tɔ:an ⁴	เทียน	297. tha:n ² khɔ:n ³	ส้วม
278. tɔ:a ⁴	ครึ่ง, หน	298. tha:m ¹	ถาม
279. tu:a ³	ทั่ว	299. tha:n ²	ถ่าง
280. tu:a ¹ ha:n ²	อะไร	300. tha:t ²	ถาด
281. tu:a ¹ di:an ²	ใส่เคียน	301. tha:n ²	ถ่าน
282. tɔ:n ¹	ไต่	302. tha:y ²	ไถ่
พยัญชนะต้น [th]		303. tha:y ⁴	ท่าย
283. thɪp ²	ทิศ	304. tha:y ⁵	ท่าย
284. thɪm ⁵	ทิ้ง	305. tha:t ⁴	ธาตุ
285. thɪ:p ²	ถีบ	306. thoɪ ² thɪm ⁵	เททิ้ง
286. the: ¹	คายน้้า, โคนหัว	307. thoɪ ²	ดอก, เท
		308. thoɪ ¹	ครึ่ง, เศษหนึ่งส่วน สอง

คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย	คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย
309. tho: ³	ท่อ	พยัญชนะต้น [k]	
310. tho: ⁵	ทอ	331. kaw ²	กัว, คอค
311. tho: ¹	ถอ	332. kam ²	กลั่น
312. tho:t ²	ถอด	333. kɛw ⁵	คิ้ว
313. tho:ŋ ¹	ถอง	334. kɛŋ ³	กลิ้ง
314. thok ²	กระซาก	335. kin ¹	ข้าว (ผลไม้), กิน, คัม
315. thoŋ ¹ sɛ:a ³	กระเป๋ากือ	336. kɛ: ³ ha:y ⁴	ชี้โคล
316. thom ¹	กลบ, ถม	337. kɛ:m ⁴	คัม
317. thoŋ ¹	ถุง, ยาม	338. kɛ:p ⁴	คืบ
318. thuk ²	ถูบาน, ถู	339. kɛ: ²	กัทอฉา
319. thu: ¹	ตะเกียบ	340. keŋ ²	ชั้นเชิง, เค้น
320. thaɪ ²	ถู	341. keŋ ¹	เกรง
321. thaɪ ² pap ²	ถูปรับ	342. ket ²	เกล็ด
322. tha: ¹	ถือ	343. kem ⁴	ฉุน
323. tha:ŋ ¹	ถกเฉียง	344. kep ²	เก็บ
324. tha:ŋ ³	เพิงพัก, กระทอม	345. ko:m ⁴	เค็ม
-	ปลายนา	346. keŋ ¹	แกง
325. thi:aw ¹	แถว	347. kep ²	แคบ
326. thu:a ²	ถั่ว	348. ke: ³	แก, ถอด
327. thu:ay ⁴	จาน, ถ้วย	349. ke': ²	แก
328. thu:an ⁵	ถ้วน	350. ke:n ²	เม็ด (ผลไม้)
329. thu:am ³	ทวม	351. ke:ŋ ²	เคียน, ทวาด
330. thu:ay ² hiaɪ ⁴	ถ้วยหรือจานโลหะ	352. ke:m ¹	ขีด, ไกล

คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย	คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย
353. ke:n ⁵	แก่น	366. kaʔ ² po:ŋ ¹	กระป๋อง
354. ke:ŋ ³	แก้ง, แซ้ง	367. ka ² to:ʔ ³	ตะกร้อ
355. ke:m ³	แกม	368. kaʔ ² lon ³	ท้ายทอย
356. ke:m ⁴ na:m ⁵	ริมฝั่งน้ำ, ตลิ่ง	369. ka ² la:ʔ ⁵	ลำแพน
357. ke:n ² tɛ:ʔ ¹	ลูกนัยดา	370. ka ² nak ²	ผงก
358. kaʔ ² tu:ʔ ²	คางคก	371. ka ² ta:y ²	กระต่าย
359. ka ² lo ⁴ ho:ŋ ¹	มุมห้องที่ตั้งหิ้ง บูชาอุปกรณ์เครื่อง ใช้ของบรรพบุรุษ ที่ล่วงลับไปแล้ว	372. ka ² tho:ŋ ¹	กระทง
360. kaʔ ² lo:ɛ ¹	ไหนด, เชนไปไหน	373. ka ² ba:ɛŋ ³	กระเป๋อง
361. kaʔ ² lep ²	ตระกร้าสะพาย หลังใส่สิ่งของ ต่าง ๆ	374. ka ² poŋ ¹	กระโปรง
362. kaʔ ² muk ⁴	กระบุงปากกลม มีฝาปิดสำหรับใส่ สิ่งของต่าง ๆ เช่น เลือด, เครื่องประดับ หรืออื่น ๆ	375. ka ² so:p ²	กระสอบ
363. kaʔ ² ta:y ³	ขี้ไต้	376. ka ² piʔ ²	กะปิ
364. kaʔ ² ma:p ⁴	ขมับ	377. ka ² la:ʔ ¹	กะลัก
365. ka ² niŋ ¹	กระดิ่ง	378. kap ² fan ¹	กั๊บกั๊กหนู
		379. kaŋ ³	ก่าง
		380. kaŋ ² bu:ɛ ¹	สายบัว
		381. kaŋ ³	คั่น, กลั่น
		382. kaŋ ⁵	คั่น
		383. kaŋ ⁴ na:ʔ ⁴	คันทา
		384. kaŋ ¹ la:y ¹	กำไร
		385. kaŋ ¹	กำ
		386. kap ²	กลั๊กลาย
		387. kaŋ ¹ than ¹	กระดิน
		388. kap ² soʔ ²	สาคน้ำ

คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย	คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย
389. kan ⁵	ย่า, ขย่า, ค้อน	410. ka'w ⁴	คาว
390. ka ² lian ⁴	โคลงเคลง	411. ka'y ⁴	คาย
391. kam ⁴	ทองคำ	412. ka:p ²	คาบ
392. kam ¹ po:y ⁴	กาพลอย, เด็กที่ ไร้บิดาและ มารดา	413. ka:w ¹	กาว
393. kam ¹ pa: ⁵	กำพร้าว, มุขที่ ไร้พ่อหรือแม่	414. ka:n ³	ก้าน
394. ka:n ¹	เผือก	415. ka'w ³	คุก, ขำเรา, เก้า
395. kap ⁴ ku:n ³	คับแคบ	416. ka:n ⁵	คาง
396. kap ² ko:n ³	ตุ๊กแก	417. ka:y ⁵	ถกเถียง
397. kao ² khi,t ²	ไฟแช็ก, ไม้อัดไฟ	418. ka:p ²	กลีบ
398. kan ¹	บีบ	419. ka:m ²	ชำ
399. kap ²	แน่น, เต็ม	420. ka:y ²	ไก
400. ka: ¹	ตรา, อีกา	421. ka:n ¹ wen ⁴	กลางวัน
401. la: ³	คำ, วาจา, กล้า	422. ka:n ⁴	คาง
402. ka: ⁵	ค้าขาย	423. ka:n ⁵	คาง
403. ka: ² lu:m ¹	กระดุม	424. ka:w ²	เก้า
404. ka: ¹ lo:n ²	ลีนสอด, ทองหมั่น	425. ka:m ³	คำ, คำมีด
405. ka:n ¹	กาง	426. ka:m ⁵	คำ
406. ka:y ¹	คลาย	427. ka:n ⁴	คัน (ก)
407. ka:n ⁴	ไม้คาน	428. ka:p ⁴	คาบ
408. ka:n ¹ co:n ⁴	ศูนย์กลาง	429. ko? ²	คราค (ก)
409. ka:y ³	ผานไป	430. ko? ² mu: ¹	คอกหมู
		431. ko:t ²	ทอด
		432. ko:p ²	กอบ
		433. ko:n ⁵	ตะพด, ค้อน

คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย	คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย
434. ko:y ³	คอย	455. kot ⁴	คค
435. ko:p ³	กลอง	456. kok ² paw ⁵	คั้นมะพร้าว
436. ko:p ²	กลอง	457. kon ³	ก้น, กาก
437. ko: ⁴ ho:y ¹	คอหอย	458. ko: ³ *	โก, แต่งตัวโก
438. ko: ¹ m ⁴	ข้อมือ	459. ko:k ⁴	คินราบสูง, เนิน
439. ko:p ⁵	ฆ้อง	460. ko:n ¹	กลวง
440. ko:p ³ la:p ⁴	ไถ่ถุนบ้าน	461. ko:m ⁴	คม
441. ko:p ²	รอบ	462. kum ¹	คุม
442. ko:m ³	สั้นๆ, เรือรกรว	463. ku:p ³	กุง
	สั้น ๆ	464. kun ¹ oe: ¹	กัญแจ
443. ko: ⁴	คอ	465. ku: ³	คู้, กู้
444. ko:n ⁴	หาบ, คอน	466. ku:p ²	งอบอีสานมีรังผึ้ง
445. ko: ¹ ma:y ⁵	ต้นไม้	467. (hu:a ¹) ku:p ²	รังผึ้ง (งอบ)
446. ko:n ³	กอน	468. ku:n ⁵	เขื่อง
447. ko:p ^k	กลอง	469. ku:m ²	ปล้ำ
448. ko? ²	เสียงไม้จวนจะ	470. ku:t ²	ชวน
	ล้ม	471. ku:m ⁵	คุม
449. kon ⁴	คน	472. kæt ⁴	คิค, เค่า, ตรอง
450. kom ²	خم, กค	473. kæn ⁴	คีน
451. kom ³	กม	474. kæ:p ²	คืบ
452. kon ¹	กรน	475. kæn ⁴	เย็น, ความเย็น
453. kok ² ka:p ¹	กราม	476. kæn ¹	กลืน
454. kop ²	กบ, กบไสไม้	477. kœ:p ²	รองเท้า

คำภาษาไทย	คำภาษาไทย	คำภาษาไทย	คำภาษาไทย
478. kə:t ²	เกิด	501. ku:ak ² m̥: ⁴	กัว๊กมีอ
479. kə:y ⁴	เคย	502. ku:at ²	ยุค
480. kə: ⁴	ชิง	503. ku:an ⁴ ya:ŋ ¹	ยื่น
481. kə:n ¹	พะอง	504. ku:ay ³	กลวย
482. kə:y ¹ hu: ³	ชิน, เคยชิน	505. ku:a ³	ควั
483. kɛ:a ¹	คางคาว	506. kə: ¹	บวม
484. kɛ:aw ²	เกี้ยว(ขาว)พัน	พยัญชนะผสม [kw] หรือ [khw]	
485. kɛ:aw ⁴	เคี้ยว	507. kwa:n ⁴	} ความ, คดี, คำพูด
486. kɛ:aw ⁵	เคี้ยว	508. khwa:m ⁴	
487. kɛ:an ¹	เกวียน	509. kwa:y ⁴	} ควาย
488. kɛ:aw ³	กรรไกร	510. khwa:y ⁴	
489. kɛ:an ³	เกลี้ยง	พยัญชนะต้น [kh]	
490. kɛ:aw ¹	เกลียว	511. khɪk ⁴	คั
491. kɛ:a ²	กลิ้งไป, กลิ้งมา	512. khɪŋ ¹	ชิง
492. kɛ:a ¹	เกลื่อ	513. khɪ: ²	ชี
493. kɛ:ap ²	เกือบ	514. khɪ: ³	ชี
494. kuat ²	แคะ, แคะรูให้ใหญ่	515. khɪ: ³ bɪ:aw	ไม่ยอมรับ, ไม่เอา,
495. kuan ⁴	ยาสูบ		พูดเท็จ
496. ku:an ⁴	คว้นไฟ	516. khɪ: ³ na:m	โคตรน, ตม
497. ku:am ⁴	ความ, เรืองราว	517. khɪ: ³ ka ² ɲa: ²	หนีค
498. ku:ay ⁴	ควย	518. khɪ: ³ ha:y ⁵	ชั่ว
499. ku:an ¹	กว้าง		
500. ku:an ³	กว้าง		

คำภาษาไทยคำ

คำภาษาไทย

519. khɯ: ³ sa:y ⁴	ทราย
520. khɯ: ³ kun ²	ฝุ่น
521. khɯ: ³ hit ²	หิ
522. khɯ: ³ mɯ:an ⁵	สนิม
523. khɯ: ³ ɲa:ɲ ²	ขยะ
524. khɯ: ³ ca:ɲ ⁴	ขี้ครั่ง
525. khɯ: ³ kaʔ ²	กลาก
526. (pa: ¹) ke: ³	ปลาแซ่
527. khe:ɲ ¹	แข็ง
528. khe:n ¹	แขน, แขนว
529. kheʔ ² ha:ɲ ⁴ ha:ɲ ⁴	ตะโกน
530. khat ⁴	คัดเลือก
531. kha ² moy ¹	ขโมย
532. khat ²	กุก, ดวน, แผลง
533. kham ⁴	ถือ
534. khak ²	ละเอียก, สำคัญ, แน่นอน
535. khaw ³ hɛ:an ⁴	เข้าเรือน
536. khaw ³ ɲun ³	ขนมจีน
537. khaw ³ no:m ¹	ขนม
538. khan ³ la:y ²	กระไค
539. khan ⁵	เตรียม
540. kha: ²	ชา

คำภาษาไทยคำ

คำภาษาไทย

541. kha: ¹	ชา
542. kha: ¹ ʋo:n ²	ชาอ่อน
543. kha:m ⁵ na:m ⁵	ว่ายนํ้า, ว่ายข้ามฝั่ง
544. kha:m ³	ข้าม
545. kha:ɲ ³	คาง
546. kha:w ¹	ขาว
547. kha:m ⁴	จับ, คล่า
548. kha:m ¹ som ³	มะขาม
549. kha:w ³ wen ⁴	ขาวมือกกลางวัน
550. kha:w ¹	เขาวัว, เขาควาย
551. kha:w ³	ขาว
552. kha:y ¹	ไข (กุกแจ)
553. kha:w ²	ขาว
554. kha:n ⁵	ค่าน
555. kha:w ³ kan ¹	หุ่น
556. kho: ¹	จน
557. (pa: ¹) kho: ⁴	ปลาชอน
558. kho: ¹ lo:p ²	กรอบ
559. kho:p ²	ขอบ
560. kho:m ³	คร่อม
561. kho:ɲ ⁵	คล่อง
562. kho:n ¹	ชอน, ชุง
563. khon ¹	ชน, ราว

คำภาษาไทย	คำภาษาไทย	คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย
564. khom ¹ heŋ ¹	ขู, ขมขู, ขมเหง	584. khaʔ ² khaʔ ²	ขรุขระ
565. khoŋ ⁴	ขลัง	585. kha:¹	คือ, เหมือน
566. khop ²	คบ	586. kha:²	ข้อเรือน
567. khom ¹	ขม	587. kha:n³	ชั้น
568. kho:²	อาการของซาก สัตว์ตัวอ้วน	588. khi:a²	เขี่ย, เกลี่ย
569. kho:⁴ no:y⁵	คำเรียกลูกชาย คนที่ 2	589. khi:aw¹	เขี้ยว
570. kho:⁴ no:±²	คำเรียกพี่ชายคน ใดคนหนึ่ง	590. khi:aw³	พัน
571. kho: n⁴ ca:³	คนโง่	591. khi:aŋ¹	เขียง
572. kho: n¹ ka:ŋ⁴	เครา	592. khaʔ²	ผ้า (พื้น)
573. khaʔ⁴	คุ, ภาชนะใส่น้ำ	593. kha:aŋ¹	เคื่อง
574. khun¹	ขุน, (น้ำ)	594. khu:a¹	ขวา
575. khuy¹	ขลุ่ย	595. khu:a²	คั่ว, ผัด
576. khut²	ขุด, เกวาระ (น)	596. khu:an¹	ขวัญ
577. khup²	ตะครุบ	597. khu:aŋ⁴	ขวาง
578. khum¹	ขุม, หลุม	598. khu:am⁴	ควม
579. khun²	ขน	599. khu:an¹	ขวาน
580. khu: t²	ขุด	600. khu:aŋ¹	ขวาง
581. khu:³ luŋ³	คลัง, สกุง	601. khu:am⁴ pa:y²	ข้อความตอนปลาย
582. khu:⁵ kha:ʔ²	คุน, ฆ่า	602. khu:ay¹	ไขว้
583. khu:⁴	ครู	603. khu:an⁴	คว้น
		604. khu:am³	คว่ำ
		605. khu:aŋ⁵	คว้าง
		606. kha:±²	แหง

คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย	คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย
พยัญชนะต้น [ว]			
607. ʔ ₁ ʔ ² ʔ ₂ y ³	คำพ่อแม่เรียก ลูกสาวหัวปี น้อง ๆ เรียกพี่ สาวหัวปี	624. ʔe: ²	มากมาย, หลาย
608. ʔ ₁ ʔ ² ʔe:y ³ no:y ³	คำเรียกลูกสาว คนที่ 2	625. ʔe: ² pho:t ²	จุ, มาก, ชุกชุม
609. ʔ ₁ ŋ ²	พิง, อิง	626. ʔe:n ¹	เอน
610. ʔ ₁ m ²	อิม	627. ʔe: ²	แอก
611. ʔ ₁ m ³	สบายดี	628. ʔe:n ³	แอน
612. ʔ ₁ n ³	เลน	629. ʔe:p ² kha:w ³	กระต๊อบข้าว
613. ʔ ₁ : ¹ ʔok ²	ตะเกียง	630. ʔam ¹ na:t ²	อำนาจ
614. ʔ ₁ :w ²	ไปเที่ยว	631. ʔay ¹	ไอ
615. ʔ ₁ : ¹ hu:m ⁵	รู้จักน้ำ	632. ʔa: ¹	น้องสาวพ่อ
616. ʔem ²	แม่	633. ʔa:w ¹	น้องชายพ่อ
617. ʔem ² tha:w ³	ยาย	634. ʔa:y ³	พ่อ
618. ʔem ² ʔe: ³	เมียของน้าชาย	635. ʔa:y ³ tha:w ³	ตา
619. ʔem ³ na: ⁵	(ลูก)เรียกเมีย ของน้าชาย	636. ʔa:y ³ na: ⁵	ผิวของน้าสาว
620. ʔet ²	ท่า	637. ʔa:ŋ ²	ชาม
621. ʔen ¹	เอ็น, โยก	638. ʔa: ¹ ka:t ²	อากาศ
622. ʔet ² ha:y ⁵	ทำร้าย	639. ʔa: ¹ bat ²	อาบัติ
623. ʔet ² thim ³	ทำลาย	640. ʔa:m ¹ phe: ¹	อำเภอ
		641. ʔa:w ¹	เอา, รับ
		642. ʔo:n ⁵	คือเอา
		643. ʔo:n ²	ออน
		644. ʔo:y ¹ ce: ⁵	ปลอบใจ
		645. ʔo:n ² he:ŋ ¹	เพ็ญ, อ่อนแรง
		646. ʔo:m ³	อ่อม, วน, เวียน

คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย	คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย
647. ʔo:y ³	ออย	667. ʔə:ɲ ² ma:ɲ ²	อึ่งอ่าง
648. ʔo:ɲ ¹	กระดอง (เต่า)	668. ʔək ²	อก
649. ʔo:t ²	กะทิ	669. ʔiaʔ ²	คำเรียกเด็กหญิง
650. ʔoɲ ¹	ป็น		ตัวเล็ก ๆ
651. ʔot ²	ทน, นาน	670. ʔi:aw ¹	เอาจ
652. ʔo:p ²	โอบ	671. ʔi:aw ⁵	เลี้ยว
653. ʔo:m ¹	อม	672. ʔu:an ⁴	พา
654. ʔo:ɲ ²	โอง, ตุ่ม		
655. ʔo: ³	คุยกัน, คุยกับ	พัญชนะต้น [b]	
	เพื่อน คุยกับสาว	673. bɪ: ⁵	บี้
656. ʔo: ¹	ชั้นน้ำ	674. bɪ: ¹ mɔ:ɲ ⁴	น้อง,
657. ʔuʔ ²	เต้านม, นม,	675. bɪ:p ²	บิบ
	น้ำนม	676. bɪn ¹	บิน
658. ʔum ³	อุม	677. bəm ⁵	บุบ, บุ่ม
659. ʔu: ³	ยา	678. bet ²	เบ็ด
660. ʔu: ⁴	ปู่	679. beɲ ²	เบง
661. ʔu: ⁴ thusat ³	ปู่ทวด	680. beʔ ²	แบก
662. (maʔ ²) ʔəʔ ²	พักทอง	681. beʔ ⁴	แพะ
663. ʔə: ¹	เออ, คำตอบรับ	682. be: ¹	แบ
664. ʔə: ³	หุ้อ	683. be:n ¹	แบน
665. ʔə:t ²	อด	684. be:n ²	โยน
666. ʔə:n ³	เปี้ยก, ชื่น	685. baʔ ² laʔ ⁴	เด็กชายเล็ก ๆ
	ผ้าเปี้ยก	686. bak ⁴	ตก, พัน(ต้นไม้)

คำภาษาไทย	คำภาษาไทย	คำภาษาไทย	คำภาษาไทย
687. baŋ ¹	บัง	706. ba:y ²	บาย
688. baŋ ¹ khap ⁴	บังคับ	707. ba:ŋ ³ na:m ⁵ ta:ŋ ³	น้ำเต้าใส่น้ำ
689. ban ¹ thak ²	บันทึก	708. boʔ ²	บอก, ตักเตือน
690. baŋ ⁴ blat ²	สักรู	709. boʔ ² so:ŋ ¹	ตักเตือน
691. ba:ŋ ³ kaŋ ³	บ้า, คลั่ง	710. bon ² niʔ ⁴	ต้น ต้น
692. ba:ŋ ³ na:m ⁵	โถน้ำ, คนโต้น้ำ	711. bo:ŋ ²	บอก
693. ba:ŋ ¹	บาง (ว)	712. bo:m ⁵	ทอน (ไม้)
694. ba:n ²	ป็น	713. bo:ŋ ¹ ka:ŋ ⁵	หยาบ
695. ba:n ³	บ้าน	714. bo:ŋ ¹ cep ²	กร่อย, ไม่กร่อย
696. ba:ŋ ²	แผล, ปาก	715. bo:ŋ ¹ paʔ ²	เฉย
697. ba:ŋ ³ kha:ŋ ²	ลูกชาย, ลูกชาย	716. bo:ŋ ¹ yo:ŋ ⁵	ผูกโผล่, ผูก, โผล่
	คนหัวปี	717. bo:ŋ ¹ phe:ŋ ³	แพ
698. ba:ŋ ²	บ้าง	718. bo:ŋ ¹ mi:ŋ ¹	ไม่มี, วางเปล่า
699. ba:ŋ ²	น้ำล้น, ล้น, ไหลบ่า	719. bo:ŋ ²	บอ
700. ba:ŋ ⁴ la:y ²	บ้า	720. bo:ŋ ² na:m ⁵	บ่อน้ำ
701. ba:ŋ ³	บ้า	721. bot ²	บอก
702. ba:n ³ thi:ŋ ³	คอกบ้านเลี้ยง,	722. bom ²	บม
	ภาคกลางว่าคอก	723. boŋ ² na:m ¹	บงหนาม
	สาวเชียงใหม่	724. bo:ŋ ³	ควมั่ง
703. ba:y ³ hi:a ¹	เก็บของ(ที่เขา	725. bo:ŋ ³ ka:ŋ ²	จิ้งกิ้ง
	ทำตกได้)	726. buʔ ²	บุก, เบียด
704. ba:w ¹	เบา	727. buŋ ¹	กระจาก
705. ba:n ³ sa:ŋ ³	คราก (น)	728. bun ⁴	บุญ

คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย	คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย
729. bu: ²	ไม้เคาะให้จังหวะ ในพิธีไสยศาสตร์	พยัญชนะต้น [๐]	
730. bɛŋ ⁵	ตัวบึง	748. cɪʔ ²	ฉีก
731. bɛŋ ¹	บึง	749. cɪm ³ khɪ:aw ³	จิ้มฟัน
732. bəʔ ²	เบิกหน้าดิน	750. cɪm ⁴	ชิม
733. bət ²	หมก	751. cɪ: ⁵	เผาเซ่นเผามัน
734. bəŋ ²	มอง, จ้อง	752. cɪ: ² khɛʔ ²	จรเข้
735. bəŋ ² kɛ:m ¹ kɛ:m ¹		753. cɪ: ¹ cɪ:am ³	จิ้งจก
	ชำเลื่อง	754. cɪ:p ²	พับ
736. bə: ¹	เบอร์, หมายเลข	755. cɪ: ³	จู้
737. bɪaʔ ²	ฉลิ, แดกใบอ่อน	756. cɪ: ⁵	จู้
738. bɪ:a ²	มันเมา, เปื่อ-	757. cɪ:n ³	จู้
	หนาย	758. cɪ: ⁵	จู้
739. bu:t	บุค	759. cɪ: ¹ hɪ:t ²	จิ้งหรีด
740. bɪ:aw ³	เปี้ยว, ญ, ยัก	760. cep ²	เจ็บ
741. bu:a ¹	บัว	761. cet ²	เจ็ด, จำนวนเจ็ด
742. bu:at ²	บวช	762. cep ² khɛp ⁴	ตะขาบ
743. bu:əŋ ²	บัวง	763. cɛ: ³	แซ่
744. bu:an ³	บัวน	764. cɛ:m ⁴	เพียบ, เรือเพียบ
745. bu:əŋ ¹	ชอน	765. cɛ:n ²	จอก, ถ้วยแก้วในเล็ก ๆ
746. bɛ:an ¹	เคื่อน, พระจันทร์	766. cɛ:p ⁴	อวอย
747. bə: ¹	ใบ	768. can ¹ nɜ: ⁴	ชะนี
		769. can ¹	งาม, งามดี
		770. cak ²	ก๊ (มากน้อย)

คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย	คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย
771. cak ² no:y ⁴	ประเคี้ยวเคี้ยว, ครุเคี้ยว	792. ca:w ³ hu:ɕ ¹	พระ
772. cam ⁴ ba:y ¹	ตะไบ	793. ca:m ⁵	จิ้ม, ขึ้น
773. cap ²	ถือ	794. ca:m ³ ci:aw ³	น้ำพริกของไทยคำ
774. caŋ ¹	ชั่ง, เกลียก	795. ca:ŋ ⁵	ข้าง
775. cap ² su: ⁴	ประคอง	796. ca:ŋ ²	จืดจาง
776. can ⁴	สูงชัน	797. ca:y ⁵	ลักษณะเบี้ยว เช่น
777. caŋ ⁴	ครึ่ง	ca:m ⁴	ปากเบี้ยว
778. ca:ŋ ³	ข้าง	798. ca:m ⁴	สีคราม
779. ca:n ¹	จาน	799. ca:m ¹	คลำหา
780. ca:y ²	จ่าย	800. ca:m ¹ beŋ ¹	คลำดู
781. ca:ŋ ³	ชั่ง, ข้าง	801. ca:m ¹ ka: ²	จิ้งเหลน
782. ca: ¹	ชา	802. ca: ³ hɛ:an ⁴	จิ้งจก
783. ca:w ¹	เช่า	803. coʔ ²	จอก, แก้วเหล้า
784. ca:w ⁵	เช่า	804. coŋ ¹ hoŋ ¹	กระบอกใส่น้ำ, เเจาะ
785. ca:ŋ ⁴	คราง, ครวญ-	805. co: ¹	จอหนัง
	คราง	806. co:p ²	อาคารคลานไปคัก
786. ca:w ³ wa:y ⁵	จอง		จับสัตว์, จอ
787. ca:w ² kha:w ³	หุงข้าวจ้าว	807. co:n ¹ ca: ³	ชิงช้า
788. ca:n ⁴	คลาน	808. co:y ² kan ¹	พยุ่ง, ขวย
789. ca:m ⁴	เวลาเย็น	809. coŋ ¹	จอง
790. ca: ¹ wak ⁴	ทัพพี, จัก	810. co:y ¹	ผอม
791. ca: ⁵	ใบ	811. co:y ⁴	ช่วย

คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย	คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย
812. co:y ³	น้อย	833. ca: ³	ชื่อ
813. co:n ⁴ po:n ⁴	พังพอน	834. ca: ²	จำได้
814. coʔ ²	กระบอกใส่ ¹ น้ำ, จอก	835. ca:n ²	ทอด
815. com ¹ hak ² ho, ¹	ชมเชย	836. ciaʔ ²	เยื่อ
816. cok ⁴	ควก	837. ciaʔ ² pha:y ¹	เยื่อไผ่
817. cok ²	จอบ, ขวาน, ขูดขีด บนผิวหนัง	838. caaʔ ²	เชือก, สายยู
818. com ²	บน	839. ca:a ⁵	เชื้อ, พันธุ์ขาว
819. cuʔ ²	ติด, ติดไว้, ต่อ	840. ca:a ⁴	เถาไม้, เถาวัลย์
820. cuk ²	จุก, เปีย	841. ca:a ¹	ชวน, ชักชวน
821. cum ³	ยอ (ยกปลา)	842. ca:aŋ ²	ชวน, เชิญ
822. cup ²	ย่า	843. ca:aŋ ³	เครื่องยนต์, เครื่อง
823. cu ² ki ² cu ² ki: ²	ทุกสิ่งทุกอย่าง	844. co: ¹	ใจ
824. cuŋ ¹ kuŋ ²	จังหวัด	พยัญชนะต้น [f]	
825. cum ²	จุ่มน้ำ	845. fiŋ ¹	ฝั่ง
826. cu:ŋ ¹	จุง	846. fi: ¹	ผี
827. cu:p ²	จูป, ชุป	847. fe:t ²	แฝด
828. cu: ⁵	ฉี่ จู้ดักปลาไหล	848. faʔ ⁴	ฟาก (ทำด้วยไม้)
829. cu: ³ su: ³	ชู, คนรัก	849. faʔ ²	ฝาก
830. cu:m ¹	ชุม, ชิม	850. faŋ ¹	ฝ้าง
831. cu:m ²	สุ่ม	851. faŋ ⁴	ฟ้าง
832. ca: ² ca:n ³	เปี้ยกขึ้น	852. fak ⁴ loʔ ⁴	รังไหม
		853. fan ⁴	พัน

คำภาษาไทย	คำภาษาไทย	คำภาษาไทย	คำภาษาไทย
854. fak ¹	ผัก	877. fo:n ¹	ฝน
855. fak ² pa: ⁵	ผักมีด	878. fot ⁴	เชื้อค
856. fan ⁴ hi: ⁴	พันยี่น	879. fum ⁴	พุ่ม
857. fa: ³ le:t ²	มีแตกจัด	880. fu: ¹	ฟู
858. fa: ¹	ฝา	881. fɛ:t ²	ผิด
859. fa: ⁵	ฟ้า	882. fɛ:n ⁵	พื้น
860. fa: ² tin ¹	ฝาเท้า	883. foɪ ⁴	จ่ายเงินไม่อื่น
861. fat ⁴ tu: ¹	ประตู	884. fiat ²	กระเพื่อม
862. fa:y ⁴	ไฟ	885. fɛ:ag ⁴	ฟางข้าว
863. fa:n ⁴	อึ้ง	พญฺชนะคัน [s]	
864. fa:w ³	เฝ้า, รักษาไว้	886. sit ²	เสียด
865. fa: ³	ฝ้า, ฝ้าฟาง, เมฆ	887. slw ²	ลิว
866. fa: ^t	ฝาก	888. sin ¹ bon ¹	สินบน
867. fa:n ¹	ผ่าน	889. slɔ ⁴ sa:w ¹	หยักไย
868. fa:y ¹	ฝาย	890. slɔ ¹	แซ่, กระจุก
869. fa:y ³	ฝาย	891. sl: ¹	ลี
870. fa:t ⁴	ฟาด	892. sl: ²	ลี
871. fo: ³	หอมกปลา	893. sl: ⁴ li: ⁴ la:t ²	สังกะสี
872. fo:p ⁴	ฟอง	894. sl: ² na: ⁵	หน้าจั่ว
873. co:y ⁵	ฟอง	895. sl:t ²	เฉียด, เฉียว
874. fo:n ³	ฟ่อน	896. sen ³	เส้น
875. fo:n ⁵	ฟ่อน	897. seq ¹	แข่ง
876. fo:n ²	ปูน (กินกับหมาก)		

คำภาษาไทย	คำภาษาไทย	คำภาษาไทย	คำภาษาไทย
898. seʔ ²	เสียงไล้หมา	919. sat ²	สั้ว
899. seː ⁴	เซ	920. sap ²	สับ
900. seʔ ⁴	แซะ (กิน)	921. sak ² ceː ⁴	ตะไคร้
901. seː ³	แส	922. sak ²	ซัก, ลมซัก, ฟอก
902. seː ⁴	การรำขยับขึ้น- ลง	923. sap ⁴	ไล้กวาด
903. seːŋ ²	จันมะพร้าว	924. sap ²	กระซิบ
904. seːn ¹	แสน	925. sak ⁴	ฉีก
905. seːp ² toːŋ ³ khaːw ³	หิวข้าว	926. saː ⁴	ซา, ใบซา
906. seːp ²	สแป	927. saː ⁵	ซ่า, ตระกร้า, กระเช้า
907. saʔ ⁴	ซาก	928. saː ¹ yaːŋ ³	ตระแกรงปิ้งปลา
908. sa ² neːn ¹	เตียง	929. saː ¹	
909. sa ² leː ²	ทะเล	930. saː ¹ baːn ¹	สาบาน
910. sa ² laʔ ²	ฉลาก	931. saː ¹ loːŋ ³	โล่ร้อง
911. sa ² laːt ²	ฉลาด	932. saːŋ ³	ช้าง
912. sa ² thoː ²	สาโท, เหล้าหน้า- ขาว	933. saːy ¹ kaː ¹ caːt ²	สาแหรก
913. sa ² moː ¹	สมอ (พืช)	934. saːp ²	สาป
914. sa ² naːm ¹	สนาม	935. saːy ¹ soːy ³	สร้อย
915. sa ² loːŋ ¹	ฉลอง	936. saːy ¹	นาย
916. sa ⁴ naːm ¹	วิกน้ำ	937. saːw ²	เนา
917. sa ⁴ laːŋ ⁴	แมงลัก	938. saːy ⁵	ไซ้, ซ้าย
918. saʔ ²	ซาก	939. saːy ⁴	ไซ
		940. saːŋ ⁴	พราง
		941. saːn ¹	ศาล, สาน

คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย	คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย
942. sa: ¹ la: ⁴	ศาลา	963. so: ¹ co: ²	กระบอ ก
943. sa:w ¹ lo: ⁴	สาวโยใหม่	964. sop ²	ปาก, ศพ
944. sa:m ¹	กะละมัง, สาม	965. sok ⁴	ชก
945. sa:w ⁴	งค, หยุค, พัก	966. som ³	ส้ม, เปรี๊ยะ
946. sa:y ¹ b: ¹	สะก๊อ	967. som ³ ba: ³	คำเรียกเด็กชาย แสดง
947. sa: ¹	ซัง		ความน่ารักน่าเอ็นดู
948. sa:w ¹	ผู้อื่น, หาผู้อื่น,	968. som ³ ri: ²	คำเรียกเคื่องหุ้: แสดง
	เสา		ความน่ารักน่าเอ็นดู
949. sa:y ²	ไซ	969. son ⁴	ขวิต
950. sa:y ³	ไซ	970. sot ⁴	ชค
951. sa:t ²	เสื่อ	971. sog ²	ส่ง
952. sa:w ¹ na: ⁴	ไถนา, ชุคนา	972. sog ¹ sa:y ¹	สงสัย
953. sa:w ⁴	ยี่สิบ	973. som ¹ ce: ¹	สมใจ
954. so: ²	หา, เสาะหา	974. sot ²	สูค
955. so: ⁴	ศอก, เชาะ	975. so: ³	โซ
956. so:p ²	สอบ	976. so:n ³ to:y ⁵	ชนเท้า, ชนดิน
957. so:t ²	สอค, ทะลุ, ผ่าน	977. su: ²	คันไป, เลื่อนไป
	ตลอด	978. suk ²	สุก
958. so:y ⁴	ชอย	979. sum ²	สุ่ม
959. so:n ³	ซอน	980. sut ²	จบ, จบเรื่อง
960. so: ¹	ซอง	981. sum ¹ pha:y ²	กอไผ่
961. so: ⁴	ขอ	982. su: ¹	สู บุรุษสรรพนามที่ 2
962. so: ¹	ขอ		เรียกในหมู่เพื่อน

คำภาษาไทย	คำภาษาไทย	คำภาษาไทย	คำภาษาไทย
983.su: ⁴	ชู	1005.sɛ:a ² naŋ ²	เบาะ
984.su:t ⁴	สวด, บทสวดมนต์	1006.su:at ⁴	พูน, พอกพูน
985.su:ŋ ¹	สูง	1007.su:an ⁵	ปลัว
986.su:y ¹ mɛ: ⁴	ล้างมือ	1008.su:ay ¹	กรวย
987.sɛ: ³	ซื้อ	1009.su:an ⁴	ซอน
988.sɛ: ³ sɛ: ³	ปลงอนิจจัง	1010.su:an ¹	สวน
989.sɛ: ⁵	ซื้อ	1011.su:ɛŋ ⁵	กางเกง
990.sɛ:p ²	สืบ	1012.sɛ:sɛ: ¹	ใส่
991.sɔk ²	ศึก	1013.sɛ:sɛ: ²	ใส่
992.slaŋ ⁴	การ จักตอกแล้ว ไม่สม่ำเสมอ	พยัญชนะต้น [h]	
993.sɪ:a ⁴	เขี้ยว	1014.hɪw ³	หิ้ว, ถือ
994.sɪ:aw ¹	เลี้ยว	1015.hɪ:p ²	หีบ
995.sɪ:aw ³	เลี้ยว	1016.hɪ: ⁴	ยาว
996.sɪ:an ³	เลี่ยน	1017.hɪ:n ¹	หิน
997.sɪ:a ¹ cɛ: ³	เลิ่ใจ, เส่ร้าง, โศก	1018.hɪ: ¹	หี
998.sɪ:əŋ ¹	เลียง	1019.hɛn ¹	เห็น
999.sɪ:ɛa	หาย, สูญเสีย	1020.hɛŋ ²	แหก
1000.sɪ:ap ²	เลียบ	1021.hɛ: ¹	แห
1001.sɛ:aŋ ³	เลื้อ	1022.hɛ:n ¹	แหงน, เงย
1002.sɛ:a ²	ฟูก, ที่นอน	1023.hɛ:p ²	เคียว
1003.sɛ:a ¹	เลื้อ	1024.hɛ:ŋ ⁴	แรง
1004.sɛ:a ³	ซื้อ	1025.hɛ:ŋ ⁵	อีแรง
		1026.hɛ:w ⁵	รว

คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย	คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย
1027.hak ⁴ he: ⁵	รักแระ	1047.ha:m ¹	หาม
1028.haʔ ²	ฮาเจียร	1048.ha:p ²	หาบ
1029.haŋ ⁴	รัง	1049.ha:m ⁴	รำข้าว, มวน
1030.ham ¹	ฮัมทะ	1050.ha:p ³	รวย, มั่งมี
1031.hak ⁴	รัก	1051.ha:w ⁴	เรา
1032.hak ⁴ pe:p ¹	รักมาก	1052.ha:y ³	ไร่, ร้องไห้
1033.haŋ ⁴ ka: ²	กาฝาก	1053.ha:p ⁴	รวงน้ำ
1034.ha: ⁴	กู บุษสรพ- นามที่ 1 เอก- พจน์ ใช้ในหมู่ เพื่อนฐานะ เสมอกัน	1054.ha:y ¹ na:m ⁵	กรอกน้ำ
1035.ha: ³	ห้า	1055.ha:w ³	พง
1036.ha:w ⁴	เสียงม้าร้อง	1056.hoʔ ²	หอก, ฝั่มหอก
1037.ha:w ²	เห่า, เหง้า	1057.ho: ¹	ศาลเจ้า, เพาะ,
1038.ha:y ¹	หงาย, ไท		หอ
1039.ha:p ¹	หาง	1058.ho: ²	หอ
1040.ha:p ²	หาง	1059.ho:n ¹	ร่อน, หอน, หงอน
1041.ha:t ²	หาค	1060.ho:y ⁵	ร้อย
1042.ha:n ²	ห่าน	1061.ho:p ²	หอบ
1043.ha:m ³	ห้าม	1062.ho:y ³	หอย, แขนว
1044.ha:w ¹	หาว	1063.ho:y ¹	หอย
1045.ha:y ⁵ he: ³ luʔ ⁴	ค่าลูก	1064.ho:m ¹	หอม
1046.ha:y ⁵	ว่า, คำหนี	1065.ho:n ⁵	ร่อน, เค็ด
		1066.ho:y ⁴	รอย, แนว
		1067.ho:t ²	ถึง
		1068.ho:y ¹ fo:n ²	เตาปูน
		1069.ho:m ⁴	ของ, ภู (ทัพพ)

คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย	คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย
1070.ho ² ha:t ²	เขียนหมาก	1094.hi:aw ²	เหี่ยว
1071.hok ²	หก	1095.hi:an ³	เหียน
1072.hon ¹	ถอย	1096.hia:aw ¹	เหว
1073.hom ⁴	รม	1097.hia:aw ²	เหี่ยวฝ่อ
1074.hom ²	หม	1098.hi:am ⁴	เวียน, ล้อเลียน
1075.ho:t ²	รด	1099.hi:ay ⁴	เวียง
1076.ho:n ¹ hu:ay ¹	หุงคหังค	1100.ha:a ¹	เห้งอ
1077.ho:m ⁴	ห่ม	1101.ha:a ⁴	เหือ, เครือ (กล้วย)
1078.hup ² ho: ³	ย่น	1102.ha:an ¹ fa:y ⁴	คร้ว
1079.hup ²	อึเหยี่ยว	1103.ha:an ⁴	เรือน, บ้านเป็นหลัก ๆ
1080.hup ³	รุ่ง	1104.hu:a ⁵	ร้ว
1081.hum ³	ห่ม	1105.hu:ay ¹	หวง, หึง
1082.hu: ¹	หุ	1106.hu:a ¹	หั่วเราะ, ยืม
1083.hu: ⁵ la:ɣ ¹	หุจุมก	1107.hu:a ¹ co:ɛ ¹	หั่วใจ
1084.hu: ⁵ co:ɣ ³	หุ, ของ	1108.ho:ɛ ³	ให้, มอบให้
1085.hu:ɣ ⁴	สว่าง	พยัญชนะต้น [m]	
1086.hu:p ⁴	หุ	1109.min ¹	เหม็น
1087.hu:t ²	หุ	1110.mɪt ⁴	มิด
1088.həɣ ¹	นาน ๆ	1111.min ²	หมิ่น, ประมาท
1089.hiaɣ ²	เห้งจิก	1112.mɪ:t ⁴	จอมดม
1090.hi:a ⁴	ตกลงไป, น้ำหก	1113.men ⁴	เม่น
1091.hi:a ³	ตัวเหี้ย	1114.me:ɣ ⁴ ɣu:an ⁴	แมลงวัน
1092.hi:a ¹	หาย, สูญหาย	1115.ma ⁴ ɣuy ³	ฉลวยรัง, ต้นฝรั่ง
1093.hi:ay ¹	กระดก		

คำภาษาไทย	คำภาษาไทย	คำภาษาไทย	คำภาษาไทย
1116.ma ⁴ na ⁴	สัปปะรด	1138.ma:ŋ ¹	แข่ง, ต่ำ, ว่า
1117.ma: ³ n ³	แมน		อย่างรุนแรง
1118.ma ⁴ khɪ:ap ²	น้อยหน้า	1139.ma:w ⁴ hu'a ¹	เมา, งงพิว
1119.ma ⁴ ʔa:at ²	พริก	1140.ma:w ⁴	เมา, งง
1120.ma ⁴ puk ²	ส้มโอ	1141.ma:y ⁵	ไม้
1121.ma ⁴ hoŋ ²	มะละกอ	1142.mo? ²	หมอก, เหมาะสม
1122.ma ⁴ mɪ: ⁵	ขนุน	1143.mo? ⁴	หม้อ
1123.ma ⁴ ɥɪ:w ⁵	คันทัวร์	1144.mo: ¹	หมอ
1124.ma ⁴ to: to:ŋ ³	สะท้อน (น)	1145.mo: ²	เกราะ (คี่)
1125.ma ⁴ pin ²	กัณฑ์	1146.mo: ² pa:n ¹	นายพราน
1126.ma ⁴ man ⁴	มัน (น)	1147.mo:t ⁴	มอด, คัมไฟ,
1127.ma ⁴ siw ²	สีว		หรีไฟ
1128.mak ⁴	ชอบ	1148.mo: ⁵ mɪ: ³	เข้ามาไฟติดตามหม้อ
1129.ma ⁴ mu:əŋ ³	มะม่วง	1149.mo: ¹ na: ⁴ hok ⁴	นรก
1130.man ²	ขยัน, หมั่น	1150.mo:ŋ ⁴	กระเบื้อง (กรก)
1131.mak ² kan ¹	ขบ	1151.mo:n ¹	หมอน
1132.ma ⁴ ko:n ⁴	การเล่นโยน	1152.mok ⁴	ห่อหมก
	ลูกช่วง	1153.mo:ŋ ⁴	นาฬิกา
1133.mat ⁴	มัด, รัค	1154.mo:y ⁴	มวยผม
1134.mak ²	หมัก	1155.mo: ³	โม
1135.may ³	ไหม	1156.mun ³	ละลาย
1136.ma: ¹	หมา	1157.mun ¹	หนูน
1137.ma: ⁵	มา	1158.mu: ¹	หมู

คำภาษาไทย	คำภาษาไทย	คำภาษาไทย	คำภาษาไทย
1159.mu: ²	กลุ่ม, หมู, ผู่ง	พยัญชนะต้น [n]	
1160.mak ⁴	หมึก	1180.naŋ ³	เกี่ยวกัน
1161.mən ⁴	มีน	1181.naŋ ⁵	นิ้ว
1162.mət ⁴	มีค	1182.ni: ³	हीं
1163.məŋ ⁴	มีง บุรุษสรรพ-	1183.ni:p ²	หนีบ
	นามที่ 2	1184.nep ²	หักหู, เหน็บ
1164.mən ²	หมิ่น	1185.nen ⁴	เฒ่า
1165.mə: ⁵ pu? ²	พรงนี้	1186.nə? ⁴	แนะ
1166.mə: ⁵	วัน	1187.nen ³	แน่น
1167.mə: ⁵ pu:a ⁴	เมื่อวาน	1188.nə: ³	แน
1168.mən ⁴	ลืมน	1189.nap ⁴	น่าย, นัย
1169.mən ³	ลื่น, เปียกแฉะ	1190.nak ² hɪ:an ⁴	นักเรียน
1170.mə: ⁴ hɜ: ⁴	วันมะรืน	1191.nam ¹ nam ¹	ซ้ำ, ซ้ำ ๆ
1171.mə: ⁴	มือ	1192.naŋ ³	นั่ง
1172.mɪ:a ⁴	เมีย	1193.naŋ ¹ sɜ: ¹	หนังสือ
1173.mɪ:an ⁴	เก็บรักษา	1194.nam ⁴	ควาย, กบ, ลำ
1174.mɪ: aŋ ⁴	แมว	1195.nak ⁴	หนัก
1175.mə:ay ³	เมื่อย	1196.nak ² heŋ ¹	ครากคร่า
1176.muə? ⁴	หมวก	1197.nam ⁵ mɔ? ²	น้ำหมอก
1177.mu:an ²	มวน	1198.naŋ ¹	ผิว, หนัง, ผิวหนัง
1178.mu:an ⁵	สนุก	1199.mə: ⁵	น้ำ, น้องชายหรือ
1179.mə: ²	ใหม่		น้องสาวแม่
		1200.na:w ¹	หนาว

คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย	คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย
1201. na: ³ de:n ²	หน้าผาก	1222. nua? ⁴	หนวก
1202. na: ⁴	นาข้าว	1223. nu:at ⁴	หนวก
1203. na:m ⁵	น้ำ	1224. nu:uy ³	หน่วยหนึ่ง, อันหนึ่ง
1204. na:m ⁵ phəŋ ³	น้ำผึ้ง		ผลหนึ่ง
1205. na w ³	เนา		
1206. na: ¹	หนา	พยัญชนะต้น [n]	
1207. na:m ¹	หนาม	1225. naŋ ⁴	หญิง, ยิง
1208. no? ⁴	นอก	1226. naɪp ⁴	หยิบ, เปียบ
1209. no:y ⁵	น้อย, เรียว	1227. nɛ: ⁵	แย
1210. no: ² ma:y ⁵	หน่อไม้	1228. na? ⁴	ยาก
1211. no:n ⁴	นอน	1229. na? ⁴ heŋ ⁴	ยาก, ลำบาก
1212. no:ŋ ⁵	น้อง	1230. na? ² naɪ ³	โมโห
1213. no:n ¹	หนอน	1231. naŋ ⁴	ยัง
1214. nok ⁴	นก	1232. nam ⁴ na:y ⁴	ลำไย
1215. nu: ¹	หนู	1233. nak ⁴	ยักซ์
1216. nu:ŋ ³	นึ่ง	1234. naŋ ⁵	ยัง
1217. nu: ³ me: ²	ดูเขาเพศหญิง	1235. na: ²	อย่า
	เรียกกันในวัย	1236. na:n ¹	กลัว, เปลี่ยว
	เคี้ยวกัน	1237. na: ³	หญา
1218. na: ²	หนึ่ง	1238. na:m ⁴	ขาม
1219. na: ³	นึ่ง	1239. na:t ⁴	แย่ง, แชง, ชิง
1220. ni:ay ¹	คลัง	1240. na:y ⁴	เดิน, ก้าว
1221. ni:aw ¹	เหนียว	1241. na: ³ pe:k ²	หญาแพรก

คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย	คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย
1242. na:m ⁴	ฤดู, ยาม, เวลา	1263. na:t ⁴	ยึก
1243. na:m ³	บ้า, เหยียบ	1264. na:n ⁴	ยื่น
1244. na:y ⁵	ย้าย	1265. na:aw ⁴	เยี่ยว
1245. na: ³	ย่อ	1267. na:aw ²	เหยี่ยว
1246. na: ⁴	ยกขึ้น, ยก	1268. na:an ¹	ปลาไหล
1247. na:m ⁴	ยอม	1269. na: ² ใจ:y ³	กากอ้อย
1248. na:m ⁵	ยอม	1270. na:a ⁵	เนื้อ
1249. na:m ¹	หยิก	1271. na:a ²	เหยื่อ
1250. na:n ⁴	ขยี้ให้ตาย, ขยี้	1272. na:a ⁴	นุยง
	นุยฝ้าย	1273. na:an ⁴	ฉนวน
1251. na:n ³	ย่อ, ยกย่อง	1274. na: ²	ใหญ่
	ชมเชย	1275. na: ⁴	โย
1252. na:n ³	เค้ง	พัญชนะต้น [ง]	
1253. na:t ⁴	ยอก	1276. na:w ⁵	นุ่น
1254. na:n ⁴ fa:y ³	สำลี	1277. na:n ⁴	ไค้ยื่น
1255. na:m ¹	หย่อม	1278. na:p ⁴	เย็บ
1256. na:y ⁴	ยอย	1279. na:t ⁴	แก่งกว่า
1257. na:y ⁵	ยอย	1280. na:m ⁵	ง่า
1258. na:n ⁴	ยุง	1281. na: ⁴	งัด
1259. na:n ³	ยุง	1282. na:p ² sop ⁴	เม้มปาก
1260. na:p ³ na:p ²	ไมยราบ	1283. na: ⁴	งา
1261. na: ⁴	ไม้กวาด	1284. na:y ³	ง่าย
1262. na: ⁵	ฉลัก, คั่น,	1285. na:m ³	งาม
	เลื่อนไป		

คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย	คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย
1286.ɥa:w ⁴	เงา	1307.'dɪk ² na:m ⁵	ตกน้ำ, จมน้ำ
1287.ɥa:w ¹	เหงา, หงอย	1308.dɪ: ¹ dɪ: ¹	สด
1288.ɥa:w ⁴	งอก	1309.da:t ²	ไกล
1289.(ma ²) ɥa:w ⁴	เงาะ	1310.dɔk ² sɔ:n ⁵	มะดะ
1290.ɥa: ¹	งอ	1311.dɪ:aw ¹	โคกเคี้ยว, เคี้ยว
1291.ɥa: ⁵	ง้อ	1312.du:ɔŋ ³	กว้าง
1292.ɥa:n ⁴	งอน	1313.do:m ¹	คม
1293.ɥa:m ⁴	งม	1314.da:y ³ ɥa:n ³	มีคนช่วยเรา
1294.ɥa:ɔ ⁵	โง้ง	พยัญชนะต้น [1]	
1295.ɥu: ⁴	งู	1315.lɪw ²	หลีก
1296.ɥa:w ⁴	เงาะ, บัวใบ	1316.lɪn ¹	คิน
1297.ɥɪ:n ⁴	เงิน	1317.lɪt ⁴	ฤทธิ์
1298.ɥɪ:ɔp ⁴	เงียง, กระโถน	1318.lɪ: ¹	คี่
1299.ɥɪ:p ⁴	เงียบ, สงบ	1319.lɪ: ⁴	เครื่องมือตักปลา
1300.ɥa:t ⁴	เง้อ, ง่า	1320.lɪ: ¹ dɪ: ¹	ถนัด
1301.ɥua:w ⁴	ชะโงก, เหลี้ยว, สายหน้า	1321.lɪ:n ⁵	ล้น
1302.ɥu:a ⁴	ว้าว, เมื่อวานนี้	1322.lew ⁴	เลข
1303.ɥu:ɔŋ ⁴	งวง	1323.lek ²	เค็ก, เหล็ก
1304.ɥu:am ⁴	ปิดครอย	1324.len ⁴	กวนขนม
พยัญชนะต้น [a]		1325.lɪ:t ²	คืด, กระโถด, เต็น
1305.dɪɔ ¹	ลิง	1326.lɪ:t ⁴	ริค
1306.dɪn ³	คิน	1327.len ²	ชี้ยให้ตาย

คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย	คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย
1328. len ⁴	เลน	1349. la:n ²	ค่าน
1329. leʔ ²	เละ	1350. la:v ⁴ tɕ:a ⁴	บางที
1330. le: ⁴	ควายเขาเกก (เขากาง), คำลงท้ายคำถาม	1351. la:y ³ \	ไล่
1331. lep ⁴	เล็บ	1352. la:w ⁵ ke:p ²	เหล้าแกลบซึ่งหมัก ด้วยข้าวเปลือก
1332. le:w ¹	เหลว	1353. la:v ⁴ fa:y ⁴	ก้อไฟ
1333. leʔ ²	แหลก	1354. la:v ¹ kp:v ¹	หลังโกง
1334. le: ²	จาน	1355. la:v ⁴	ลาง
1335. le:v ¹ khwa:y ⁴	ปลักควาย	1356. la:y ³ ɲo:n ³	มีคนช่วยให้พ้นภัย
1336. le:n ⁴	วิ่ง	1357. la:n ¹	หลาน
1337. le: ¹	ลือคำล้า	1358. la:w ⁵	ยุ่ง, ฉาง
1338. le:v ¹	แดง	1359. la:m ¹	คำ
1339. le:v ⁵	แล้ง	1360. la:m ³	ค้ำ
1340. le:t ²	แดด	1361. la:v ²	ค่าง
1341. le:m ¹	แหลม	1362. la:p ²	คาบ, หลับ
1342. laʔ ⁴	ลาก, ค้าง	1363. la:w ¹	คาว
1343. laʔ ⁴ mut ⁴	ละมุก	1364. la:y ³	ค้าย, ใต้
1344. laʔ ⁴	ล้ง	1365. la:m ¹	ร่า (ก)
1345. lak ² le: ³	ตัวไหม, ตัวคัก- แค	1366. la:y ¹	ไหล
1346. lak ²	ไกล	1367. la:w ⁴	คนลาว
1347. lak ² hu:a ¹	ลักยิ้ม	1368. loʔ ⁴	ไหม
1348. la: ³ la: ³	ฟรี, เปลา ๆ	1369. loʔ ²	ลอก, ฝุ, เปื่อย
		1370. lo: ⁵	ลือ
		1371. lo:y ¹ na:m ⁵	ว่ายนํ้า

คำภาษาไทย	คำภาษาไทย	คำภาษาไทย	คำภาษาไทย
1372. lo:y ⁴	ลอย	1395. lo:ɔ̃ ¹	คง
1373. lo:t ⁴	ลอก, รอค, มุด	1396. lu? ⁴ pe:ɛ ⁵	ลูกสะไภ้
1374. lo:n ¹	คอน	1397. lu? ⁴ khə:ay ¹	ลูกเขย
1375. lo:ɔ̃ ¹	คอง	1398. lu? ² to? ²	ลูกโตน
1376. lo:n ¹ ku:at ²	จุกขวด	1399. lu:p ²	หลุมลง, ถล่ม
1377. lo: ²	เลาะ, เลียบดู	1400. lu:ɔ̃ ¹	ลุง
1378. lo: ⁴	พอ	1401. lu:t ⁴ ku:an ⁴	สุมบุหรื
1379. lok ⁴	ถอน	1402. lək ² lə:n ²	คึกคึก
1380. lot ²	รส, รด	1403. lam ¹	เผล
1381. lot ² fa:y ⁴	รดไฟ	1404. lə: ⁴ si: ¹	ณัฏ
1382. lok ⁴ kay ²	เล้าไก่	1405. lə: ³	ค้อ, ขน
1383. lo? ⁴	โลก	1406. lə:m ⁴	ลิม (สิ่งของ)
1384. loɔ̃ ¹	หลง	1407. lek ⁴	ลิก
1385. lo:ɔ̃ ⁴	อุซอมรด	1408. lo? ⁴	เล็ก
1386. lo:n ²	หลน, ร่วง	1409. loɔ̃ ¹	เหลิง
1387. lo:m ³	ลม	1410. lo:m ¹	เค็ม
1388. lo:m ⁴	ลม	1411. li:ay ⁵	เลี้ยง
1389. lo:m ⁵	ลม, พุบ	1412. li:am ²	เหลียม
1390. lo:m ¹	คม	1413. lə:a ¹	เหลื่อ
1391. lo:ɔ̃ ³	กระดัง	1414. lə:a ¹ ce:ɛ	กลุ้มใจ
1392. lo:ɔ̃ ⁴ li:an ⁴	โรงเรียน	1415. lə:ɔ̃ ⁴	เล็อก
1393. lo:n ⁵	โล้น	1416. lə:ay ¹	ชิด
1394. lo:k ⁴	โรค	1417. lə:am ¹	บุกรุก

คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย	คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย
1418. lɛːaŋ ³	เวียง	1435. weːw ⁴	แหว
1419. lɛːat ⁴	เลียด	1436. wɔːn ⁴ taː ¹	แวนตา
1420. lɛːay ³	เลียด	1437. wak ⁴	ลวง
1421. lɛːaŋ ²	เหลียง	1438. wat ⁴	วัด
1422. lɛːak ²	เหลียด	1439. wəŋ ⁴	วัง
1423. luaʔ ²	หลานา 2 แปลง	1440. way ¹	ไหว
	เป็นแปลงเดี่ยว	1441. waː ¹	บาน (ก)
	กันโดยพันคนนา	1442. waː ⁴	วา
	กึ่งกลางออก	1443. waːŋ ³	ว่าง, เปล่า
1424. luaʔ ⁴	ลวก	1444. waːŋ ³	พุด
1425. luːa ¹	พื้น	1445. waːn ¹	หวาน
1426. lɛːa ⁴	ภรรยาของน้อง	1446. waːn ²	หวาน
	ชายพ่อ (อา)	1447. waːy ⁴	ไว, เร็ว, รีบ, เร่ง
1427. lɔːa ¹	เพื่อ	1448. waːy ⁵	ไว
พยัญชนะต้น [w]		1449. waːŋ ⁴	วาง
1428. wɔŋ ⁴ peː ¹	ไกวเปล	1450. wəːy ¹	หวาย
1429. wɔn ⁴ yaːn ⁴	วิญญาน	1451. wɔːŋ ³	วอ, เกี้ยว, คานหาม
1430. wɔː ¹	หวิ	1452. wəʔ ⁴	อาการเปลือกไม้หลุด
1431. wɔː ⁴	พัค		จากลำต้น
1432. wen ⁵	เว้น	1453. woː ⁴	คุยโว, พุดมาก
1433. weːn ⁴	กระจก	1454. wɔŋ ⁴	วง
1434. weːn ¹ mɛː ⁴	แหวน	1455. wun ⁵	วุ่น
		1456. wun ³ waːy ⁴	วุ่นวาย

คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย	คำภาษาไทยคำ	คำภาษาไทย
1457. wək ²	ปากแห้ง	1477. ya:ŋ ³	ย่าง
1458. wəʔ ⁴ , waʔ ⁴	คลังพังลง	1478. ya:ŋ ⁴	ยาง
1459. wəŋ ⁵ ku:əŋ ³	เว้งว่าง	1479. ya:m ⁴	เยิ้ม, เยื่อน
1460. wə: ¹	กว้างออก, เหวออก	1480. yw: ²	หยอก
1461. wə:n ²	โปก (หัว)	1481. ɔ:t ²	หยอด
1462. wlaʔ ⁴	งาน	1482. yw: ¹	หย่อน
1463. wɪ:əŋ ²	เห้งย้ง	1483. yw: ⁵	หยอย
พยัญชนะต้น [y]		1484. yw: ⁵	ยอย
1464. yip ²	หยิบ	1485. yw: ¹	ย่องเคิน
1465. yɪ: ³ pun ⁵	ยุ้น	1486. yok ²	ยก, เชิด, ชู
1466. yɪ:t ⁴	ยัด	1487. yot ⁴	หยด
1467. yɪ:n ⁴	ยีน	1488. yu: ²	อยู่
1468. yaʔ ⁴	หยาก, หิวข้าว	1489. yu:ŋ ⁴	ยุ้ง
1469. yaŋ ²	หยั่ง	1490. yɜ: ³	ย่น
1470. yak ²	หยัก	1491. yɜ:m ⁴	ยืม
1471. yaʔ ⁴ nɔ:n ¹	ง่วงนอน	1492. yat ⁴	กี้, สวย
1472. ya: ⁴	ยา	1493. yɪ:at ²	เหี้ยมค
1473. ya: ²	อย่า	1494. yɪ:an ¹	มุ้ง
1474. ya:n ¹	นอน, บาน	1495. yuaʔ ⁴	หยวก
1475. ya:ŋ ¹	พัก	1496. yə: ⁴ ma:y ¹	ใบไหม
1476. ya:ŋ ³	อย่าง		

ประวัติของผู้เขียน

ชื่อ

นายชาคริต อนันทรารวัน

เกิด 17 กุมภาพันธ์ 2493 ที่ตำบลเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

การศึกษา

พ.ศ. 2505 จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนวัดพระงาม (สามัคคีพิทยา)
จังหวัดนครปฐม

พ.ศ. 2508 สอบเทียบความรู้ได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 จากจังหวัดนครปฐม

พ.ศ. 2510 สอบเทียบความรู้ได้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากกระทรวงศึกษาธิการ

พ.ศ. 2513 สอบได้วิชาชุดครู พ.ศ. จากกระทรวงศึกษาธิการ

พ.ศ. 2515 สอบได้วิชาชุดครู พ.ม. จากกระทรวงศึกษาธิการ

พ.ศ. 2518 สำเร็จปริญญาการศึกษาบัณฑิต (วิชาเอกภาษาไทย) ภาคคำ จาก
มศว. ประสานมิตร

พ.ศ. 2522 สำเร็จปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (วิชาเอกภาษาและวรรณคดีไทย)
จาก มศว ประสานมิตร

การสอน

พ.ศ. 2512 – 2513 ครูโรงเรียนเรืองวิทย์วิทยา อ.สามพราน จ.นครปฐม

พ.ศ. 2513 – 2514 ครูโรงเรียนป้วยฮั่ว อ.สามพราน จ. นครปฐม

พ.ศ. 2514 – 2515 ผู้ช่วยครูใหญ่โรงเรียนสุ พิทยานุกุล (ป้วยฮั่ว) อ.สามพราน
จ.นครปฐม

พ.ศ. 2515 ครูโรงเรียนบ้านบางเลน อ.บางเลน จ.นครปฐม

พ.ศ. 2515 – 2518 ครูโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม เขตภาษีเจริญ
กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2518 – 2519 ครูใหญ่โรงเรียนบางเขื่อนหงษ์ เขตภาษีเจริญ
กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2519 – ปัจจุบัน อาจารย์ในภาควิชาภาษาไทย วิทยาลัยครูลพบุรี จังหวัดลพบุรี